

*"Ask the right questions and
nature will open the doors to her secrets"*

Sir Chandrasekhara Venkata Raman
(1888 - 1970)

He was born on 07-11-1888 at Tiruchirapalli in Tamilnadu. He completed his studies in University of Madras. He won Gold Medal in Physics. He was fondly known as C. V. Raman.

On 28 - 02 - 1928 he discovered the Raman Effect. He got Nobel Prize in Physics in 1930 for this discovery. So every year on 28th February, National Science Day is celebrated to pay tribute to the Nobel Laureate Dr. C. V. Raman. He was awarded the 'Bharatha Ratna' in 1954, the highest civilian award in India. He died on 21-11-1970 in Bangalore.

State Council of Educational Research and Training
Andhra Pradesh

Our World

మన ప్రపంచం

ENVIRONMENTAL STUDIES

Free distribution by Samagra Shiksha, Government of Andhra Pradesh

5

Semester (సెమిస్టర్) - 2

Y4W5C9

భారత రాజ్యాంగం - పౌర విధులు

1. రాజ్యాంగమునకు బద్ధుడై వుండుట, దాని ఆదర్శాలను, సంస్థలను, జాతీయ పతాకమును, జాతీయ గీతమును గౌరవించుట;
2. జాతీయ స్వాతంత్ర్య పోరాటమునకు స్ఫూర్తినిచ్చిన ఉన్నతాదర్శములను మనస్సుయందు ఉంచుకొని వాటిని అనుసరించుట;
3. భారత సార్వభౌమత్వం, ఐక్యత, అఖండతను సమర్థించుట మరియు సంరక్షించుట.
4. దేశమును రక్షించుట మరియు కోరినపుడు జాతికి సేవ చేయుట;
5. భారత ప్రజల మధ్య మత, భాష, ప్రాంతీయ, వర్గ వైవిధ్యములను అధిగమించి, సామరస్యమును, సోదర భావమును పెంపొందించుట, స్త్రీల గౌరవం తగ్గించు ఆచారములను విడనాడుట;
6. మన ఉమ్మడి సంస్కృతినీ, సుసంపన్న సంప్రదాయాలను గౌరవించి రక్షించుట;
7. అడవులు, సరస్సులు, నదులు, అడవి జంతువులతో సహా ప్రాకృతిక పరిసరాలను కాపాడి అభివృద్ధి చేయుట మరియు సమస్త జీవుల యెడల కరుణార్థత కలిగి వుండుట.
8. శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని, మానవతావాదాన్ని, జిజ్ఞాసను, సంస్కరణ తత్వాన్ని పెంపొందించుకొనటం;
9. ప్రజల ఆస్తిని సంరక్షించుట, హింసను విడనాడుట;
10. ప్రయత్నాలు, సాధనల ఉన్నతస్థాయిలను నిరంతరం అందుకొనునట్లుగా వైయక్తిక, సమిష్టి కార్య రంగాలన్నింటిలో శ్రేష్ఠత కోసం, కృషి చేయుట ప్రాథమిక కర్తవ్యమై వుండవలెను.
11. ఆరు నుండి పద్నాలుగు సంవత్సరముల వయస్సు కలిగిన బాలునికి లేదా బాలికకు తల్లి తండ్రి లేదా సంరక్షకునిగావున్న వ్యక్తి తనబిడ్డ లేదా సందర్భానుసారము తన సంరక్షితునికి విద్యార్జనకు అవకాశములు కల్పించవలెను.

(అధికరణం 51 A)

విద్యాహక్కు చట్టం

6 నుండి 14 సంవత్సరముల పిల్లలందరికి ఉచిత నిర్బంధ ఎలిమెంటరీ విద్యనందించడానికి ఉద్దేశించబడినవి. ఇది ఏప్రిల్ 1, 2010 నుండి అమల్లోకి వచ్చింది.

చట్టంలోని ముఖ్యాంశాలు:

- పిల్లలందరికి అందుబాటులో పాఠశాలలను ఏర్పాటుచేయాలి.
- పాఠశాలలకు మౌలిక వసతులను కల్పించాలి.
- పిల్లలందరిని వయస్సుకు తగిన తరగతిలో చేర్పించాలి.
- వయస్సుకు తగ్గ తరగతిలో చేర్చిన తర్వాత తోటి వారితో సమానంగా ఉండటానికి ప్రత్యేకశిక్షణ ఇప్పించాలి.
- ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన పిల్లలకు సాధారణ పిల్లలతోపాటు విద్యకొనసాగించడానికి తగువసతులు ఏర్పాటు చేయాలి.
- బడిలో చేర్చుకోడానికి ఎలాంటి పరీక్షలు నిర్వహించరాదు. ఎటువంటి రుసుము, చార్జీలు వసూలు చేయరాదు.
- బడిలో చేరిన పిల్లల పేరు తీసివేయడం, అదే తరగతిలో కొనసాగించడం చేయరాదు.
- పిల్లల్ని శారీరకంగా, మానసికంగా హింసించరాదు.
- వయస్సు నిర్ధారణ పత్రం, ఇతర ధృవీకరణ పత్రాలు లేవనే కారణం చేత పిల్లలకు బడిలో ప్రవేశాన్ని నిరాకరించరాదు.
- తగిన అర్హతలున్న వారిని మాత్రమే ఉపాధ్యాయులుగా నియమించాలి.
- పిల్లలు నిర్దేశించిన సామర్థ్యాలు సాధించేలా బోధనాభ్యసనం, మూల్యాంకనం ఉండాలి.
- ఎలిమెంటరీ విద్య పూర్తయ్యేవరకు పిల్లలకు ఎలాంటి బోర్డు పరీక్షలు నిర్వహించరాదు.
- పద్నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తయినప్పటికీనీ, ఎలిమెంటరీ విద్య పూర్తయ్యేవరకు పాఠశాలలో పిల్లలు కొనసాగవచ్చును.
- బలహీన వర్గాలకు, ప్రతికూల పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న బృందాలకు చెందిన పిల్లలు ఏ విధమైన వివక్షతకు గురికాకుండా చూడాలి.
- రాజ్యాంగంలో పొందుపరిచిన విలువలకు అనుగుణంగా, విద్యార్థులను భయం, ఆందోళనకు గురిచేయని రీతిలో వారి సర్వతోముఖాభివృద్ధికి తోడ్పడే పాఠ్యప్రణాళిక రూపొందించాలి.

ENVIRONMENTAL STUDIES

Class - 5 (Semester - 2)

Textbook Development Committee

Sri. S. Suresh Kumar IAS

Commissioner of School Education & State Project Director, SS, AP, Amaravati.

Smt. Vetriselvi. K IAS

Special Officer, English Medium Project, O/o CSE-AP, Amaravati.

Dr. B. Pratap Reddy MA., B.Ed., Ph.D.

Director, SCERT, AP, Amaravati.

Sri K. Ravindranath Reddy MA., B.Ed.

Director, Govt. Textbook Press, AP, Amaravati.

Editors

Dr. K. N. Shoba M.A., M.Phil., Ph.D (English), M.A. (Edu.)

Asst. Professor, Anna University, Chennai.

Dr. E. Uday Bhaskar Reddy Prof. (Retd.)

Andhra University, Visakhapatnam.

Dr. K. Sreeramulu Prof. (Retd.)

Head of the Dept. of Zoology,
VSR & NVR College, Nagarjuna University.

Dr. D. Gopala Krishna Principal (Retd.)

IASE, Rajamahendravaram.

Dr. N. Upendar Reddy Prof. (Retd.)

SCERT, Hyderabad.

Dr. Suman Bandi Prof.

Regional Institute of English, Bangalore.

Dr. R. Pardhasaradhi

Associate Professor and Head,
Sri Y.N. College, Narsapur.

Dr. G. Chenna Reddy Associate Prof.

Acharya Nagarjuna University, Guntur.

Dr. P. Vinay Kumar Principal, DIET

Angaluru, Krishna (Dt.).

Dr. V. Raghava Rao Lecturer (Retd.)

APRJC, Hyderabad.

Published by Samagra Shiksha, Government of Andhra Pradesh, Amaravati.

© **Government of Andhra Pradesh, Amaravati**

First Published 2020
New Impression 2021, 2022, 2023

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Commissioner of School Education, Amaravati, Andhra Pradesh.

This book has been printed on 70 G.S.M. SS Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

Free distribution by Samagra Shiksha, Government of Andhra Pradesh

Printed in India
at the A.P. Govt. Text Book Press
Amaravati
Andhra Pradesh

Co-ordinators

Dr. T. V. S. Ramesh M.Sc., M.Ed., Ph.D.
Dept. of C&T, SCERT, AP.

Sri D. David M.Sc., M.Ed.
Assessment Cell, SCERT, AP

Smt S. Umamaheswari M.Sc., B.Ed.
Digital Education, SCERT, AP

Authors

Sri. M. Hari Prasad SA (BS),
ZPHS, Giddaluru, Kurnool District

Sri. K. Vijay Kumar SA (BS),
MPUPS, PC Pyapili, Vajrakarur, Ananthapuram District

Sri. V. Srinivasulu SA (BS),
MPUPS, Chintalapalli, Kurnool District

Sri. C. Nagendra Prasad SGT,
MPPS GC Palem, Bandiatmakur, Kurnool District

Smt. V. Madhavi SGT,
MPUPS, Venkatagiri, Rajamahendravaram, E.G. District

Sri. T. Vajra Narasimha Reddy SA (BS),
MPUPS, 1st Ward - Girls, Kadiri, Ananthapuram District

Smt. M. Bharathamma HM,
ZPHS, Satiwada, Srikakulam District

Smt. J. Anitha SGT,
MPPS, Pavuluru, Inkollu, Prakasam District

Dr. S. Rajeswari SA (PS),
Assesment Cell, Nellore, SPSR Nellore District

Smt. K. Sabitha Lakshmi SA
ZPHS, Kannurupalem, Visakhapatnam District

Smt. V.M. Kiranmayi, SGT
MPUPS, Mattamgudem, Lingapalem(M), West Godavari District

Illustrators

Uttam

Sri. P. Ramachandra Rao, MPPS, Jakeru, Vizianagaram District

Sri. T. Kalidasu, ZPHS, Vepagunta, Visakhapatnam

DTP & Designing

Star Media Services, Hyderabad.

Sri. A. Ramaraju, Lasya Graphics, Vijayawada.

Foreword

The Government of Andhra Pradesh has unleashed a new era in school education by introducing extensive curricular reforms from the academic year 2020-21. The Government has taken up curricular reforms intending to enhance the learning outcomes of the children with focus on building solid foundational learning and to build up an environment conducive for an effective teaching-learning process. To achieve this objective, special care has been taken in designing the textbooks to achieve global standards.

As a part of the curricular reform, in order to ensure quality transaction of textbooks, handbooks are given to teachers with elaborate lesson plans for better pedagogical techniques. For the practice of the students, workbooks are given which will reinforce the learning in the classroom. Parental handbooks are prepared to impart awareness regarding the teaching-learning process to the parent community. QR codes are incorporated in the beginning of each lesson to enable learning outside the classroom.

Semester system is going to be implemented from this academic year for 1 to 5 classes. Environmental studies textbooks have been developed in bilingual approach. In this textbook, eleven lessons have been incorporated on various themes like Family, Plants and Animals around us, Our body, Food, Water, Shelter, Travel, Relations, Games and Recreations etc. In order to reinforce the concepts, several projects and activities are given to inculcate scientific temperament. Questions are framed for each lesson to recapitulate the conceptual understanding and to achieve competencies required for project work, drawings and model makings. Each lesson is provided with eye catching illustrations to engage the children. The key concepts of the lessons are included under key words and the salient features of the lessons are given under the title "What we have learnt" for the review of the important concepts. An effort has been made to relate the scientific concepts with the real-life events thereby developing and promoting scientific temperament.

We are grateful to Honourable Chief Minister Sri.Y.S. Jagan Mohan Reddy for being our source of inspiration to carry out this extensive reform in the education department. We extend our gratitude to Sri Botcha Satyanarayana, Honourable Minister of Education for striving towards qualitative education. Our special thanks to Sri. Budithi Rajsekhar, IAS, Special Secretary, School Education, Sri. S. Suresh Kumar, IAS, Commissioner of School Education & State Project Director, SS, Smt. Vetriselvi.K, IAS, Special Officer, English Medium Project for their constant motivation and guidance.

We convey our thanks to the textbook writers who studied curriculum from Chicago to Singapore and recommended best practices across the globe to reach global standards. Our heartfelt thanks to NCERT, SCERT of Kerala, Tamilnadu and Karnataka in designing the textbooks. We also thank our textbook writers, editors, artists and layout designers for their contribution in the development of this textbook. We invite constructive feedback from the teachers and parents in further refinement of the textbook.

Dr. B. Pratap Reddy
Director
SCERT, Andhra Pradesh

ముందుమాట

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2020-21 విద్యా సంవత్సరం నుండి పాఠశాల విద్యా ప్రణాళికలో విస్తృత సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా నవశకానికి నాంది పలికింది. పటిష్టమైన పునాది అక్షరాస్యతను లక్ష్యంగా చేసుకొని అభ్యసన ఫలితాలు సాధించేందుకు నాణ్యమైన బోధనాభ్యసన విధానాన్ని ప్రభావవంతంగా అమలు చేయడానికి విద్యా ప్రణాళిక సంస్కరణలతో కూడిన పాఠ్య పుస్తకాలను రూపొందించారు.

విద్యా సంస్కరణలలో భాగంగా మునుపెన్నడూ లేని విధంగా పాఠ్యపుస్తకాల రూపకల్పనతోపాటు నాణ్యమైన బోధనావ్యూహాలు అమలు పరచేందుకు వీలుగా ఉపాధ్యాయుల కోసం పాఠ్యప్రణాళికలు కరదీపికలు రూపొందించారు. బాలలు అభ్యాసం చేసేందుకు వీలుగా వర్క్ బుక్ లు రూపొందించారు. ఇవి బాలలు తరగతిగదిలో నేర్చుకున్న అంశాలను పునశ్చరణ చేసుకునేందుకు దోహదపడతాయి. పాఠశాలలో అమలవుతున్న నూతన బోధనాభ్యసన వ్యూహాలను అవగతం చేసుకునేందుకు తల్లిదండ్రుల కోసం కూడా ఒక కరదీపిక రూపొందించారు. విద్యా సంవత్సరం ప్రారంభంలో మొదటి రెండు నెలల పాటు బాలలను పాఠశాలకు సంసిద్ధం చేసే కార్యక్రమాలను రూపొందించి అమలు చేయడం జరుగుతుంది. ఇది వారు బడికి, అభ్యసన వాతావరణానికి అలవాటుపడేలా చేస్తుంది. పాఠ్యపుస్తకంలో భావనలకు అదనంగా నేర్చుకోవడం కోసం ప్రతి పాఠంలో క్యూ.ఆర్. కోడ్ లు జతచేయబడ్డాయి.

ఈ విద్యా సంవత్సరం నుండి 1-5 తరగతులలో సెమిస్టరు విధానాన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నాం. పరిసరాల విజ్ఞానం పాఠ్య పుస్తకాలలో ద్విభాషా విధానంలో ముద్రిస్తున్నాం. ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో 11 పాఠ్యాంశాలు కుటుంబం, మొక్కలు - జంతువులు, ఆహారం - నీరు, నివాసం, సమాచారం - రవాణా, మన సంస్కృతి - సంప్రదాయాలు, విశ్వం మొదలైన ఇతి వృత్తాల ఆధారంగా తయారుచేయబడ్డాయి. భావనలను బలోపేతం చేయడానికి, శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని పెంపొందించడానికి వీలుగా ప్రాజెక్టులు, కృత్యాలు ఇవ్వబడ్డాయి. విషయ అవగాహనను పునశ్చరణ చేసుకోవటానికి, ప్రాజెక్టు పనులు చేయడం, బొమ్మలు గీయడం, నమూనాల తయారీకి అవసరమైన సామర్థ్యాలను సాధించడానికి ప్రతి పాఠం చివర ప్రశ్నలు ఇవ్వబడ్డాయి. పిల్లలను అభ్యసన ప్రక్రియలో చురుకుగా పాల్గొనేలా చేయుటకు ప్రతి పాఠంలో ఆకర్షణీయమైన చిత్రాలు ఉన్నాయి. కీలక భావనలను “కీలక పదాలు” అనే శీర్షిక కింద, ముఖ్యమైన భావనలను “మనం ఏం నేర్చుకున్నాం” అనే శీర్షిక కింద పునఃశ్చరణ చేయుటకు వీలుగా ఇవ్వబడ్డాయి. శాస్త్రీయ భావనలను నిజజీవిత సంఘటనలతో కలిపి నేర్చుకోవడానికి, శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ఈ పాఠ్యపుస్తకాలు దోహదపడతాయి.

పాఠశాల విద్యలో సంస్కరణలు చేపట్టేందుకు నిరంతరం స్ఫూర్తినిస్తూ ముందుకు నడిపించిన గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి వర్యులు శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు. గుణాత్మక విద్యను అందించేందుకు నిరంతరం కృషి చేస్తున్న మాన్య మంత్రివర్యులు శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ గారికి నమస్కృతులు. తమ అమూల్యమైన సూచనలు, సలహాలతో పాఠ్యపుస్తక రూపకల్పనలో దిశానిర్దేశం చేసిన శ్రీ బుడితి రాజశేఖర్ IAS పాఠశాల విద్య ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి గారికి, పాఠశాల విద్య కమీషనర్ & స్టేట్ ప్రాజెక్ట్ డైరెక్టర్ సమగ్ర శిక్ష, శ్రీ ఎస్. సురేష్ కుమార్, ఐ.ఎ.ఎస్.గారికి, ఆంగ్ల మాధ్యమ ప్రత్యేక అధికారిణి, పాఠశాల విద్య కె. వెట్రీసెల్వి, ఐ.ఎ.ఎస్.గారికి, ధన్యవాదాలు.

అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో కూడిన పాఠ్యాంశాలు రూపొందించేందుకు సింగపూర్ నుండి చికాగో వరకు విద్యా ప్రణాళికలను అధ్యయనం చేసిన పాఠ్యపుస్తక రచయితలకు ధన్యవాదాలు. తమ అమూల్యమైన సలహాలిచ్చిన డా॥ మాయా గుణవర్ధన్, కాన్ బెర్రా యూనివర్సిటీ, ఆస్ట్రేలియా వారికి ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. కేరళ, తమిళనాడు, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, రాజస్థాన్, హరియానా, ఛత్తీస్ గఢ్ రాష్ట్రాల విద్యా పరిశోధన కేంద్రాలకు ధన్యవాదాలు. పాఠ్యపుస్తక రూపకల్పనలో విశేష కృషి చేసిన రచయితలు, సంపాదకులు, చిత్రకారులు, డి.టి.పి. లే-అవుట్ డిజైనింగ్ వారందరికీ ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు. ఈ పాఠ్యపుస్తకంపై ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రుల నుండి నిర్మాణాత్మక సూచనలు, సలహాలు స్వాగతిస్తున్నాం.

డా. బి. ప్రతాప్ రెడ్డి

సంచాలకులు

రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధనశాల సంస్థ

Instructions to the Teachers

- ☛ Children should understand, observe, explore and love their environment. Hence, the text book on Environmental studies at primary level is given the title 'Our World'.
- ☛ The syllabus and lessons are written according to the context of our Andhra Pradesh State and the themes based on the learning outcomes of the National Council For Educational Research And Training (NCERT).
- ☛ The contents of the lessons are prepared on the themes family, plants and animals, food and water, where do we live, communication and transport, our traditions and cultures and our universe.
- ☛ There are eleven lessons under seven themes. Each lesson is enriched with colourful pictures to make children understand the concepts better.
- ☛ Every lesson starts with either a real life situation or child experiences. It give opportunity to hands on experience.
- ☛ Children are encouraged to talk about the concepts and their experiences in the classroom.
- ☛ Activities are designed in such a way that the children observe and explore their surroundings, discuss with their friends, family members, elders and collect the information, tabulate the data, do experiments, participate in activities and projects.
- ☛ This textbook focuses mainly on the processing skills. Hence whole classroom, groups or individual activities, logos and Q.R codes are also given to specify the different activities . The cat logo poses a question for children to observe their surroundings and the practices to be followed. The bird logo comes up with certain suggestions and practices children can do.
- ☛ Exercises are given not only to know what children have learnt, but also to exhibit and express their creativity, experiences and thoughts. So all children should be given a chance to participate in the activities.
- ☛ In each lesson there is an activity 'Let us do', to give scope for children to explore. Children should do these activities either individually or in a group.
- ☛ There is another activity by the title 'Think and Discuss.' A scope is provided for the children to think and discuss them with teachers or elders. Children should identify them independently.
- ☛ 'Key words' are given at the end of each lesson. These are the important concepts of the lesson. Children's conceptual understanding should be evaluated with the key words. Salient features of the lesson are given by the title 'What we have learnt'. Children should be made to read these features. These are given to review the concept.
- ☛ In each and every lesson, the activities are incorporated keeping in view the Continuous and Comprehensive Evaluation (C.C.E).
- ☛ Teacher should note down the progress of children based on the competencies achieved.
- ☛ If 80% of the children can do this, then only the next lesson should be taken up and remedial coaching should be conducted for those children lagging behind.

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

- ❖ పిల్లలు వారు నివసించే పరిసరాల గురించి అర్థం చేసుకోవాలి, పరిశీలించాలి, అన్వేషించాలి మరియు ప్రేమించాలి. కాబట్టి ఈ పాఠ్యపుస్తకానికి “మన ప్రపంచం” అను శీర్షిక ఇవ్వబడింది.
- ❖ మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పరిస్థితులను అనుసరించి, జాతీయ విద్యా పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ ప్రతిపాదించిన ఇతివృత్తాలు, అభ్యసన ఫలితాల ఆధారంగా సిలబస్, పాఠ్యాంశాలు రూపొందాయి.
- ❖ పాఠ్యాంశ విషయాలు కుటుంబం, మొక్కలు - జంతువులు, ఆహారం - నీరు, నివాసం, సమాచారం - రవాణా, మన సంస్కృతి - సంప్రదాయాలు, విశ్వం మొదలైన ఇతివృత్తాల ఆధారంగా తయారు చేయబడ్డాయి.
- ❖ ఇందులో 7 ఇతివృత్తాలలో 11 పాఠ్యాంశాలు తయారు చేయబడ్డాయి. విద్యార్థులు భావనలను బాగా అర్థం చేసుకొనుటకు ప్రతిపాఠం రంగురంగుల చిత్రాలతో రూపొందింది.
- ❖ ప్రతి పాఠం నిజజీవిత పరిస్థితులు, పిల్లల అనుభవాలతో ప్రారంభమవుతుంది. ఇది ప్రత్యక్ష అనుభవాన్ని కలిగించడానికి అవకాశం కల్పిస్తుంది.
- ❖ తరగతిగదిలో పిల్లలు తమ భావాలను అనుభవాలను గురించి మాట్లాడడానికి ప్రోత్సహించాలి.
- ❖ పిల్లలు వారి పరిసరాలను గమనించి, అన్వేషించడానికి, వారి స్నేహితులు, కుటుంబ సభ్యులు, పెద్దలతో చర్చించి సమాచారాన్ని సేకరించడం, దత్తాంశాన్ని పట్టిక రూపంలో రాయుట, ప్రయోగాలు చేయుట, కృత్యాలు మరియు ప్రాజెక్టులలో పాల్గొనడం వంటి కృత్యాలు ఉన్నాయి.
- ❖ ఈ పాఠ్యపుస్తకం ప్రధానంగా ప్రక్రియ నైపుణ్యాలపై దృష్టి పెడుతుంది కాబట్టి పూర్తి తరగతి, జట్టు మరియు వ్యక్తిగత కృత్యాలు రూపొందించబడ్డాయి. లోగోలు మరియు సంకేతాలు విభిన్న కృత్యాలను సూచిస్తాయి. సరైన బోధనాభ్యసన సామగ్రిని ఉపయోగించి బోధనాభ్యసన ప్రక్రియను చేపట్టాలి, కాబట్టి ఉపాధ్యాయుడు అవసరమైన టి.ఎల్.ఎం.ను సిద్ధం చేసుకోవాలి. వర్చువల్, డిజిటల్ తరగతులను సమర్థవంతంగా ఉపయోగించుకోవాలి.
- ❖ పిల్లలు ఎంత వరకు నేర్చుకున్నారో తెలుసుకోవడమే కాకుండా వారి సృజనాత్మకతను, అనుభవాలను, ఆలోచనలను ప్రదర్శించడానికి, వ్యక్తీకరించడానికి వీలుగా కృత్యాలను నిర్వహించాలి. కాబట్టి పిల్లలందరు కృత్యాలలో పాల్గొనుటకు అవకాశం కల్పించాలి.
- ❖ ప్రతి పాఠంలో ఇవ్వబడిన “ఇలా చేద్దాం” అనే శీర్షికలోని కృత్యాలు చేస్తూ నేర్చుకోడానికి అవకాశం కలిపిస్తాయి. పిల్లలు ఈ కృత్యాలను వ్యక్తిగతంగా గాని జట్టుగా గాని చేయాలి.
- ❖ “ఆలోచించండి-చర్చించండి” అనే కృత్యం పిల్లలు తమ సహచరులు, ఉపాధ్యాయులు, పెద్దలతో ఆలోచించి చర్చించేందుకు వీలుగా రూపొందాయి. పిల్లలు వాటిని సొంతగా నిర్వహించాలి.
- ❖ “కీలక భావనలు” పాఠం చివర ఇవ్వబడ్డాయి. ఇవి పాఠంలోని ముఖ్యభావనలు. పిల్లలు విషయాన్ని ఎంత వరకు అవగాహన చేసుకున్నారో తెలుసుకోవడానికి వీటి గురించి పిల్లలతో మాట్లాడించాలి.
- ❖ పాఠంలోని ముఖ్య భావనలు “మనం ఏం నేర్చుకున్నాం” అనే శీర్షిక కింద ఇవ్వబడ్డాయి. వీటిని పిల్లలు చదివేలా ప్రోత్సహించాలి.
- ❖ నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం చేయడానికి వీలుగా ప్రతి పాఠంలోని “అభ్యసనం మెరుగుపరచుకోండి” శీర్షికలో ప్రశ్నలు ఇవ్వబడ్డాయి. వీటిని పిల్లతో సాధన చేయించాలి.
- ❖ 80% మంది పిల్లలు తరగతికి నిర్దేశించిన సామర్థ్యాలను సాధించారని నిర్ధారించుకున్న తరువాత మాత్రమే తరువాత పాఠానికి వెళ్ళాలి. వెనుక బడిన పిల్లలకు సంసిద్ధతా కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి. విద్యార్థి సాధించిన సామర్థ్యాలను ఉపాధ్యాయుడు రిజిష్టరులో నమోదు చేయాలి.

Our National Anthem | జాతీయ గీతం

Jana-gana-mana-adhinayaka jaya he

Bharata-bhagya-vidhata

Panjaba-Sindhu-Gujarata-Maratha

Dravida-Utkala-Banga

Vindhya-Himachala-Yamuna-Ganga

uchchala-jaladhi-taranga

Tava Subha name jage,

tave subha asisa mage,

gahe tava jaya-gatha.

Jana-gana-mangala-dayaka jaya he

Bharata-bhagya-vidhata.

Jaya he, Jaya he, Jaya he,

jaya jaya jaya jaya he.

- Rabindranath Tagore

జనగణమన అధినాయక జయహే!

భారత భాగ్యవిధాతా!

పంజాబ, సింధు, గుజరాత, మరాఠా,

ద్రావిడ, ఉత్కళ, వంగా!

వింధ్య, హిమాచల, యమునా, గంగా!

ఉచ్చల జలధి తరంగా!

తవ శుభనామే జాగే!

తవ శుభ ఆశిష మాఁగే

గాహే తవ జయగాథా!

జనగణ మంగళదాయక జయహే!

భారత భాగ్య విధాతా!

జయహే! జయహే! జయహే!

జయ జయ జయ జయహే!!

- రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్

Pledge | ప్రతిజ్ఞ

India is my country. All Indians are my brothers and sisters.
I love my country and I am proud of its rich and varied heritage.

I shall always strive to be worthy of it.

I shall give my parents, teachers and all elders respect,
and treat everyone with courtesy. I shall be kind to animals.

To my country and my people, I pledge my devotion.

In their well-being and prosperity alone lies my happiness.

- Pydimarri Venkata Subba Rao

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరూ నా సహోదరులు.

నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం.

దీనికి అర్హత పొందడానికై సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందరినీ గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడుచుకొంటాను.

జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.

నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల సేవానిరతితో ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.

వారి శ్రేయోభివృద్ధిలే నా ఆనందానికి మూలం.

- వైడిమర్రె వెంకట సుబ్బారావు

Learning Outcomes - Academic Standards

The Learning outcomes - academic standards to be achieved through the Class - 5 Text book 'Our World' have been given below. These should be achieved by the end of the academic year. The Teaching-Learning process should be carried out with the inclusion of these standards. The following processing skills should be developed among the children.

- 1) **Conceptual Understanding :** Children should understand the different concepts given in the 11 lessons of this text book. They should compare these with their real life experiences. They should be able to give examples, say similarities and differences, classify, explain and tell the reasons.
- 2) **Questioning and Hypothesis:** Children should be able to question about the surroundings, situations and incidents they have seen and observed.
- 3) **Doing and Explaining:** Children should be able to do smaller and simpler experiments and explain the concepts. They should be able to tell the sequence of the steps of the experiment and the things that are used.
- 4) **Information Skills - Projects :** Children should grasp, note, tabulate and analyze the things by observation, reading and discussing with others. They should be able to infer the analysis and do the generalization. They should participate actively in the projects. Projects should be exhibited and explained by them in the class.
- 5) **Drawing and Model Making:** Children should be able to explain the concepts by drawing and colouring the pictures and by making models.
- 6) **Appreciation:** Good attitudes should be developed among the children. They should recognize and appreciate the greatness of animals, birds, plants and people of their society. The values like kindness, co-operation, working together etc., should be inculcated. They should be able to identify and appreciate the diversities of the surroundings and society. They should be able to appreciate different food habits, life styles, cultures and traditions. Personal hygiene, good food habits, doing the personal work by themselves, helping the elders and children with special needs should be encouraged.

విద్యా ప్రమాణాలు - అభ్యసన ఫలితాలు

5వ తరగతి పాఠ్యపుస్తకం “మన ప్రపంచం” ద్వారా సాధించాల్సిన విద్యా ప్రమాణాలు కింద ఇవ్వబడ్డాయి. విద్యా సంవత్సరం పూర్తయ్యే సరికి విద్యార్థులు వీటిని సాధించాలి. ఈ విద్యా ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు చేపట్టాలి. ఈ కింద ఇవ్వబడిన నైపుణ్యాలు పిల్లలలో అభివృద్ధి చేయాలి.

- 1) విషయావగాహన :** పిల్లలు పాఠ్యపుస్తకంలోని వివిధ భావనలను అర్థంచేసుకొని, నిజజీవిత సంఘటనలతో పోలుస్తారు. వారు నేర్చుకున్న భావనలకు ఉదాహరణలు ఇవ్వడం. పోలికలు బేధాలు చెప్పడం. వర్గీకరించడం, కారణాలను వివరిస్తారు.
- 2) ప్రశ్నించడం-పరికల్పనలు చేయడం :** పిల్లలు తాము పరిశీలించిన పరిసరాలలోని పరిస్థితులను, సంఘటనలను గురించి ప్రశ్నిస్తారు, ఏమి జరుగుతుందో ఊహిస్తారు.
- 3) ప్రయోగాలు చేయడం :** పిల్లలు సరళమైన ప్రయోగాలుచేసి వాటి ద్వారా భావనలను అవగాహన చేసుకుంటారు, వివరిస్తారు. ప్రయోగం చేయుటకు ఉపయోగించిన పరికరాలను, విధానాన్ని వివరిస్తారు, జాగ్రత్తలు పాటిస్తారు.
- 4) సమాచార నైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్టు పనులు :** పిల్లలు పరిశీలించడం, చదవడం, చర్చించడం ద్వారా సమాచారాన్ని సేకరించడం, నమోదుచేయడం, పట్టిక రూపంలోకి మార్చడం, విశ్లేషించడం చేస్తారు. హేతుబద్ధంగా విశ్లేషించి సాధారణీకరిస్తారు. ప్రాజెక్టు పనులలో చురుకుగా పాల్గొంటారు. వారు చేసిన ప్రాజెక్టులను తరగతిగదిలో ప్రదర్శించి వివరిస్తారు.
- 5) బొమ్మలు గీయడం - నమూనాలు చేయడం :** పిల్లలు వారు నేర్చుకున్న భావనలకు చిత్రాలను గీసి రంగులు వేయుట ద్వారా వివరిస్తారు. వివిధ రకాల సామగ్రిని ఉపయోగించి నమూనాలు తయారుచేస్తారు. పిల్లలు వారి తరగతిగది, పాఠశాల, వారు నివసించే వీధి, గ్రామం మొదలైన పటాలు గీయ గలరు. వారు పటాలలోని చిహ్నాల ద్వారా సమాచారాన్ని గ్రహిస్తారు, వివరిస్తారు.
- 6) ప్రశంస :** పిల్లలలో మంచి వైఖరులు అభివృద్ధి చేయాలి. వారు తమ చుట్టూ ఉన్న జంతువులు, పక్షులు, మొక్కలు, సంఘంలోని మనుషుల యొక్క గొప్పతనాన్ని గుర్తించి ప్రశంసిస్తారు. దయ, సహకారం, కలిసి పని చేయటం వంటి విలువలను పొందుతారు. సంఘం, పరిసరాలలోని భిన్నత్వాలను గుర్తించి ప్రశంసిస్తారు. రకరకాల ఆహారపు అలవాట్లు, జీవన విధానాలు, సంస్కృతి-సంప్రదాయాలను ప్రశంసిస్తారు. వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత, మంచి ఆహారపు అలవాట్లు తమ పనులను తామే స్వయంగా చేసుకోవడం, పెద్దలకు, ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన వ్యక్తులకు సహాయం చేయడం వంటి గుణాలు అలవాటు చేసుకుంటారు.

ENVIRONMENTAL STUDIES

పరిసరాల విజ్ఞానం

Class (తరగతి) - 5

Semester (సెమిస్టర్) - 2

Lesson No. పాఠం సంఖ్య	Lesson Name పాఠం పేరు	No. of Periods పీరియడ్లు	Month నెల	Pages పేజీలు
7.	Who Serves us? మనకు ఎవరు సేవచేస్తారు?	9	November నవంబర్	02-19
8.	Let us see an Amazing World ప్రపంచాన్ని చూసి వద్దాం	9	December డిసెంబర్	20-31
9.	Alert Today Alive Tomorrow ప్రమాదాలు-ప్రథమ చికిత్స	9	January జనవరి	32-53
10.	The Journey of India for Freedom భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం	9	February ఫిబ్రవరి	54-65
11.	Earth to Space అవని నుండి అంతరిక్షానికి	9	February ఫిబ్రవరి	66-79
	Revision పునఃశ్చరణ		March, April మార్చి, ఏప్రిల్	

Teacher corner

Student corner

Chapter 7

Who Serves Us?

LEARNING OUTCOMES:

Pupils will be able to

- understand the duties of the local self Government.
- identify the levels of Government in our state.
- summarize the procedure involved in obtaining Government services.
- classify the central and state Government services.

Alluru village is the recipient of the Swachhate seva Puraskarams. It is inspiring to know the reasons why the village received the award. Let us see the different amenities in the village.

Alluru is a clean and green village. It has,

- Clean roads along with drainage system.
- Waste management system.
- Street lights working on solar power.
- Supply of safe drinking water
- A milk dairy established by the people
- Lots of plants.

People volunteered for the development of the village and donated money to meet the needs. People of Alluru village paid their taxes promptly. Hence the Government too extended its complete support to the people of Alluru.

Are any amenities provided in your village ?

To look into the welfare of the rural people local self-Governments were established.

అధ్యాయం

7

మనకు ఎవరు సేవ చేస్తారు

అభ్యసన ఫలితాలు :

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు

- స్థానిక స్వపరిపాలన విధానాలను అవగాహన చేసుకుంటారు.
- మన రాష్ట్రంలోని వివిధ స్థాయి ప్రభుత్వాలను గుర్తించగలుగుతారు.
- ప్రభుత్వ సేవలను పొందడంలో ఇమిడియున్న విధానాలను సంక్షిప్త పరచగలుగుతారు (తెలుపగలుగుతారు)
- కేంద్ర ప్రభుత్వ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సేవలను వర్గీకరించగలుగుతారు

అల్లారు గ్రామం “స్వచ్ఛతే సేవ” పురస్కారం అందుకున్నది. ఆ గ్రామం ఈ పురస్కారం అందుకోవడానికి గల కారణాలను తెలుసుకుంటే మనకు ఎంతో స్ఫూర్తిదాయకంగా ఉంటుంది. ఇక్కడ అల్లారు గ్రామంలో గల వసతులు సౌకర్యాలు ఏమున్నాయో చూద్దాం.

అల్లారు గ్రామం ‘పచ్చదనం - పరిశుభ్రత’ కు మారుపేరుగా ఉంది.

- గ్రామంలోని ప్రతీవీధిలోని మురికినీటి సౌకర్యంతో కూడిన రోడ్లు
- వ్యర్థాల నిర్వహణ వ్యవస్థ
- సౌరశక్తితో నడిచే వీధి దీపాల ఏర్పాటు
- పరిశుభ్రమైన తాగునీటి సౌకర్యం
- ప్రజలచే నడవబడుతున్న పాల ఉత్పత్తికేంద్రం
- ఎక్కువ మొక్కలు

ప్రజలు గ్రామ అభివృద్ధికి స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చి గ్రామ అభివృద్ధికి డబ్బును విరాళంగా ఇచ్చారు. గ్రామ ప్రజలను తాము చెల్లించవలసిన పన్నులను సకాలంలో చెల్లించేవారు. అందువలన ప్రభుత్వం కూడా తన పూర్తి మద్దతును ప్రజలకు అందించింది.

మీ గ్రామంలో ఇలాంటి సౌకర్యాలు ఏమైనా కల్పించబడ్డాయా ?

గ్రామీణ ప్రజల సంక్షేమం కోసం, స్థానిక స్వపరిపాలనను ఏర్పాటు చేశారు.

There are many villages, towns and cities in the country. People need food, water, shelter, schools, hospitals, transport, electricity etc., to live comfortably. These services are provided to all the people in the country by the Government.

Government is the system to serve the people by providing the required facilities. In our country people elect our leaders to form the Government.

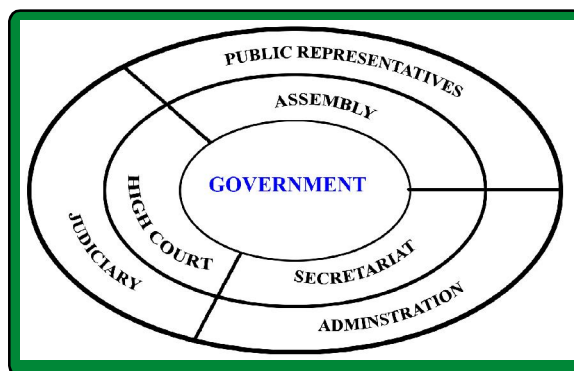
Let us observe the system of Government

We have three levels of Government in our country.

1. Local self Government
2. State Government
3. Central Government.

1. Local self Government

It refers to the Government at the local level which is in the village and cities.

a) Gram Panchayat

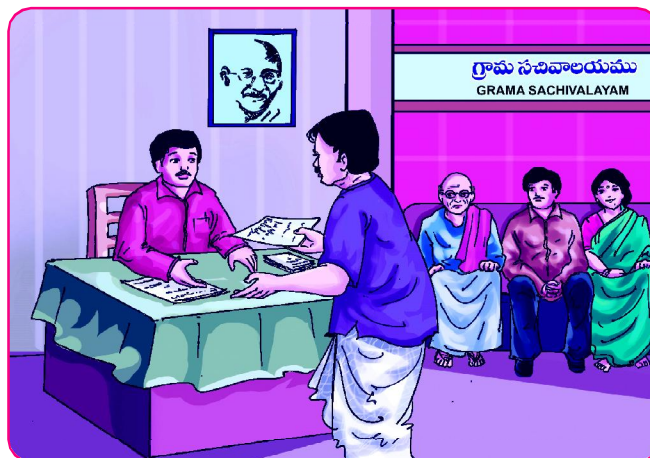
Gram Panchayat takes care of the needs of the people living in the village. Members of Gram Panchayat are elected by all the villagers who are above the age of 18 years. They are elected once in five years. The head of the Gram Panchayat is the Sarpanch. There is a school, hospital, bank and public institutions in the village, to serve the people. The voters of the village elect ward members and the sarpanch for a Grama Panchayat. The tenure of the sarpanch is five years.

Think and Discuss

- Have you ever visited Grama Panchayat office?
- Discuss the functions of Grama Panchayat at your village.

Rajaiah lives in Lingapuram village. His occupation is farming and rearing animals. He supplies milk and makes a living. He wants to build a new house. He took a loan from the bank. He approached the Grama Sachivalayam to get electricity, water supply and drainage facilities. The village Secretariat employees provided all the facilities he needed.

మన దేశంలో అనేక నగరాలు, పట్టణాలు, గ్రామాలు ఉన్నాయి. ప్రజలు సౌకర్యవంతంగా నివసించడానికి వారికి ఆహారం, నీరు, నివాసం, పాఠశాలలు, ఆసుపత్రులు, రవాణా, విద్యుత్తు మొదలైనవి కావాలి. ఈ సౌకర్యాలన్నీ దేశంలోని ప్రజలకు, ప్రభుత్వం అందిస్తుంది.

ప్రభుత్వం అనగా ప్రజలకు అవసరమైన సౌకర్యాలు అందించే ఒక సేవా వ్యవస్థ. మన దేశంలో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రజలు నాయకులను ఎన్నుకుంటారు.

ప్రభుత్వ వ్యవస్థను పరిశీలిద్దాం

మన దేశంలో మూడు స్థాయిలలో ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయి.

1. స్థానిక ప్రభుత్వం
2. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
3. కేంద్ర ప్రభుత్వం

1. స్థానిక ప్రభుత్వం

గ్రామాలు, పట్టణాలు, నగరంలో ఉండే స్థానిక ప్రభుత్వాన్ని స్థానిక ప్రభుత్వం అంటారు.

a) గ్రామ పంచాయితీ

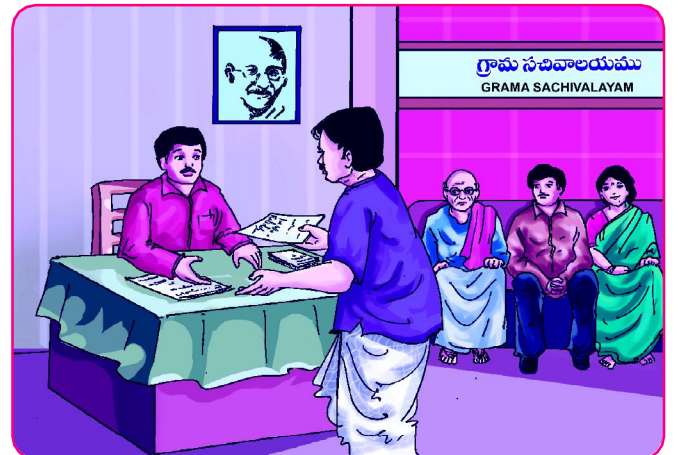
గ్రామ పంచాయితీ గ్రామంలో నివసించే ప్రజల బాగోగులు చూసుకుంటుంది. (అవసరాలు తీరుస్తుంది) 18 సంవత్సరాలు పైబడిన గ్రామస్థులచే గ్రామపంచాయితీ సభ్యులు ఎన్నుకోబడతారు. ప్రతి ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి పంచాయితీని ఎన్నుకుంటారు. గ్రామ పంచాయితీ పెద్దను (నాయకుడిని) సర్పంచ్ అంటారు. గ్రామ ప్రజలకు సేవలందించడానికి గ్రామాలలో పాఠశాలలు, ఆసుపత్రులు, బ్యాంకు ఇతర ప్రభుత్వ సంస్థలు ఉంటాయి. గ్రామంలోని ఓటర్లు గ్రామపంచాయితీ సర్పంచ్ ని, సభ్యులను ఎన్నుకుంటారు. సర్పంచ్ పదవీ కాలం 5 సంవత్సరాలు.

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- ఎప్పుడైనా మీ తల్లి / తండ్రితో గ్రామ పంచాయితీకి వెళ్ళారా? ఎందుకు?
- మీ గ్రామంలోని గ్రామ పంచాయితీ విధులను చర్చించండి.

రాజ్యం లింగాపురం గ్రామంలో నివాసం వుంటున్నాడు. అతని వృత్తి వ్యవసాయం, జంతువులను మేపడం. అతడు పాలు అమ్ముతూ జీవనం సాగిస్తున్నాడు. అతను కొత్త ఇల్లు కట్టుకోవటానికి బ్యాంకు నుండి అప్పు తీసుకున్నాడు. అతని కొత్త ఇంటికి కావలసిన విద్యుత్ నీటి సరఫరా మొదలగు సౌకర్యాలకోసం గ్రామ సచివాలయాన్ని సంప్రదించాడు. గ్రామ సచివాలయ ఉద్యోగులు అతనికి కావలసిన సౌకర్యాలు కల్పించారు.

What is Village Secretariat?

A team of people employed to look after the needs of the rural people with transparent services by the Government is a Village Secretariat. These are 11 Village Secretariat employees in every Grama Sachivalayam to provide services. You will learn more details in your higher classes.

Activity

Collect the following information about your Village Panchayat

- Name of the Panchayat _____
- Name of the Panchayat Sarpanch _____
- Name of the ward member _____
- Name of the Village Revenue Officer _____
- Name of the Village Secretary _____

b) Mandal Parishad

A group of villages form a Mandal. There are 679 mandals in our state. All the welfare and development activities will be carried out by the officers at mandal level. Mandal Parishad President is elected by the MPTC members. MPTC members are elected by the voters in the Mandal Parishad. The MPTC's tenure is 5 years. There are many public institutions to serve the people at mandal level.

What is your Mandal name?

Let us know about Mandal level officers and their duties.

Mandal Level Institutions	Activities
<p>Mandal Parishad office</p> 	<ul style="list-style-type: none">• It is headed by the Mandal Development Officer.• Providing Primary education.• Agriculture, cattle rearing, fish farming, poultry breeding and development.• Construction and repairs of roads and irrigation.• Providing safe drinking water, health, women and child welfare, sanitation etc.

గ్రామ సచివాలయం అంటే ఏమిటి?

గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు వారికి కావలసిన సేవలు పారదర్శకతతో అందించడానికి కొంతమంది ఉద్యోగులచే ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన వ్యవస్థే గ్రామ సచివాలయం. ప్రతి గ్రామ సచివాలయములో ప్రజలకు సేవలు అందించడానికి 11 మంది ఉద్యోగులు ఉంటారు. మీ పై తరగతిలో వీటి గురించి వివరంగా నేర్చుకుంటారు.

కృత్యం

మీ గ్రామ పంచాయితీకి సంబంధించిన కింది సమాచారాన్ని సేకరించండి.

- గ్రామ పంచాయితీ పేరు _____
- గ్రామ సర్పంచ్ పేరు _____
- వార్డు సభ్యుని పేరు _____
- గ్రామ రెవెన్యూ అధికారి పేరు _____
- గ్రామ పంచాయితీ కార్యదర్శి పేరు _____

b) మండల పరిషత్

కొన్ని గ్రామాలు కలిసి ఒక మండలం ఏర్పడుతుంది. మన రాష్ట్రంలో 679 మండలాలు ఉన్నాయి. మండల అభివృద్ధి అధికారులు మండల స్థాయిలోని అన్ని సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తారు. మండల పరిషత్ అధ్యక్షుడు MPTC సభ్యులచే ఎన్నుకోబడతారు. మండల పరిషత్లోని ఓటర్లు ఈ MPTC సభ్యులను ఎన్నుకుంటారు. వీరి పదవీకాలం 5 సంవత్సరాలు. ప్రజలకు సేవలు అందించడానికి మండల స్థాయిలో అనేక సేవా సంస్థలు ఉన్నాయి.

మీ మండలం పేరు ఏమిటి ?

ఇప్పుడు మనం మండల స్థాయి అధికారులు వారి విధుల గురించి తెలుసుకుందాం.

మండల స్థాయి ప్రభుత్వ సంస్థలు	వాటి కార్యకలాపాలు
<p>మండల పరిషత్ కార్యాలయం</p> 	<ul style="list-style-type: none">• దీనికి మండల అభివృద్ధి అధికారి అధిపతి.• ప్రాథమిక విద్య అందేలా చూస్తుంది.• వ్యవసాయం, పశువుల పెంపకం, చేపల పెంపకం, కోళ్ళు పరిశ్రమలు అభివృద్ధి.• రోడ్లు, నీటి పారుదల నిర్మాణం మరియు మరమ్మత్తులు.• రక్షిత మంచినీరు అందించడం, ఆరోగ్యం, మహిళా శిశు సంక్షేమం, పారిశుధ్యం మొదలైనవి.

Mandal Level Institutions

Police Station

- Headed by Station house officer (S.H.O) of police.
- Maintains the law and order.
- Receive complaints from the people, record them and respond immediately.

Mandal Tahsildar office

- Headed by Tahsildar, supervises the activities of the Village Revenue Officer.
- Receiving complaints from public and enquire about them.
- Ensures that all the welfare programmes reach the needy people along with MPDO.
- Issue caste and income certificates.
- Relieve people from bonded labour.
- Issuing of land pass books to farmers.
- Solve land related disputes.
- Conduct elections.

Primary Health Centre

- Headed by health officer, treating patients with common diseases everyday.
- Maintaining the sub-health centres and supervising its activities.
- Implements national health programmes in the mandal.
- Ensures safe delivery under mother-child welfare scheme.

Bank

- Headed by the Manager.
- Collecting deposits from people.
- Distribution of loans to needy people.
- Promote saving and digital transactions.

మండల స్థాయి ప్రభుత్వ సంస్థలు

పోలీస్ స్టేషన్

వాటి కార్యకలాపాలు

- దీనికి సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ అధిపతి.
- శాంతి, భద్రతలను కాపాడుతుంది.
- ప్రజల నుంచి ఫిర్యాదులు స్వీకరించి, నమోదు చేసుకొని వాటి పరిష్కారానికి కృషి చేస్తుంది.

మండల రెవెన్యూ (తహసీల్దార్) కార్యాలయం

- దీనికి తహసీల్దార్ అధిపతి. గ్రామ రెవెన్యూ అధికారుల పనితీరును సమీక్షిస్తారు.
- ప్రజల నుండి ఫిర్యాదులు స్వీకరించి వాటిని విచారణ చేస్తారు.
- MPDO తో కలిసి అవసరమున్న వారికి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అందేలా చూస్తారు.
- కుల ధృవీకరణ, ఆదాయ ధృవీకరణ పత్రాలను జారీ చేస్తారు.
- వెట్టి చాకిరి చేసే ప్రజలను విముక్తి చేస్తారు.
- రైతులకు పట్టాదారు పాస్ పుస్తకాలు మంజూరు చేస్తారు.
- భూ సంబంధిత సమస్యలు పరిష్కరిస్తారు.
- ఎన్నికలు నిర్వహిస్తారు.

ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము

- దీనికి ఆరోగ్య అధికారి అధిపతి. ప్రతి రోజు సామాన్య రోగాలతో వచ్చే రోగులను పరీక్షిస్తారు.
- ఉప ఆరోగ్య కేంద్రాలను నిర్వహిస్తారు. వాటి కార్య కలాపాలను పర్యవేక్షిస్తారు.
- మండలంలో జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తారు.
- తల్లిబిడ్డ సంక్షేమం - పథకంలో భాగంగా సురక్షితమైన కాన్పులకు బాధ్యత వహిస్తారు.

బ్యాంకు

- దీనికి బ్యాంకు నిర్వహణ అధికారి అధిపతి.
- ప్రజల నుండి సొమ్ము సేకరించి బ్యాంకు ఖాతాలో జమ చేస్తారు.
- అవసరమైన వారికి రుణాలు అందిస్తారు.
- పొదుపు మరియు డిజిటల్ లావాదేవీలను చూస్తారు.

Mandal Level Institutions

Mandal Resource Centre

Activities

- Headed by Mandal Education Officer (MEO).
- Enrolment of all children in schools.
- Monitoring schools to provide quality education to all the enrolled children.
- Effective implementation of Mid-Day Meal programme in all schools and other children programme.

Veterinary Hospital

- Headed by Veterinary Doctor.
- Look after the health of all animals.
- Provides treatment to wounded animals.
- Identifies the diseases which are transmitted from animals to human beings and takes preventive measures.
- Educates the farmers on how to take care and give nutritious food to animals.

Activity

Write the names of your mandal.

1. Tahsildar
2. Mandal Parishad Development Officer
3. Mandal Parishad President
4. Mandal Educational Officer

Zilla Parishad

A group of mandals form a district. There are 26 districts in our state. (13 Zilla Parishad)

Zilla Parishad takes up various activities for the welfare of the people at district level. The voters of a mandal elect their respective ZPTC members. The ZPTC members elect the Zilla Parishad Chair Person. The District Collector looks after the functions of all public institutions in the district.

మండల స్థాయి ప్రభుత్వ సంస్థలు

మండల విద్యా వనరుల కేంద్రం

పశువైద్యశాల

వాటి కార్యకలాపాలు

- దీనికి మండల విద్యాశాఖాధికారి అధిపతి.
- బడి ఈడు గల పిల్లలను పాఠశాలల్లో నమోదు చేస్తారు.
- బడిలో చేరిన పిల్లలందరికీ నాణ్యమైన విద్య అందేలా పాఠశాలలను పర్యవేక్షిస్తారు.
- మధ్యాహ్న భోజన పథకం, ఇతర బడి పిల్లల కార్యక్రమాలు బాగా అమలయ్యేలా చూస్తారు.

- దీనికి పశువైద్యాధికారి అధిపతి.
- పశువుల ఆరోగ్యాన్ని సంరక్షిస్తారు.
- గాయపడిన జంతువులకు వైద్యం అందిస్తారు.
- జంతువుల నుండి మనుషులకు సోకే వ్యాధులను గుర్తిస్తారు. వాటికి నివారణ చర్యలు చేపడతారు.
- జంతువుల సంరక్షణ, వాటికి ఇవ్వవలసిన బల వర్ధక ఆహారంపై రైతులకు అవగాహన కలిగిస్తారు.

కృత్యం

మీ మండలంలో అధికారుల పేర్లు రాయండి.

1. తహసీల్దార్ _____
2. మండల పరిషత్ అభివృద్ధి అధికారి _____
3. మండల అధ్యక్షుడు _____
4. మండల విద్యాశాఖాధికారి _____

జిల్లా పరిషత్

కొన్ని మండలాలు కలిపి ఒక జిల్లా ఏర్పడుతుంది. మన రాష్ట్రంలో 26 జిల్లాలు ఉన్నాయి. (13 జిల్లా పరిషత్లు)

జిల్లా పరిషత్ ప్రజల సంక్షేమం కొరకు జిల్లా స్థాయిలో అనేక కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తుంది. మండలంలోని ఓటర్లు వారి ZPTC సభ్యులను ఎన్నుకొంటారు. ఈ ZPTC సభ్యులు జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షులను ఎన్నుకొంటారు.

జిల్లాలోని అన్ని ప్రభుత్వ సంస్థల కార్యకలాపాలను జిల్లా కలెక్టర్ పర్యవేక్షిస్తారు.

Activity

Visit the Collectorate office, meet your Collector and know the duties and responsibilities of Collector.

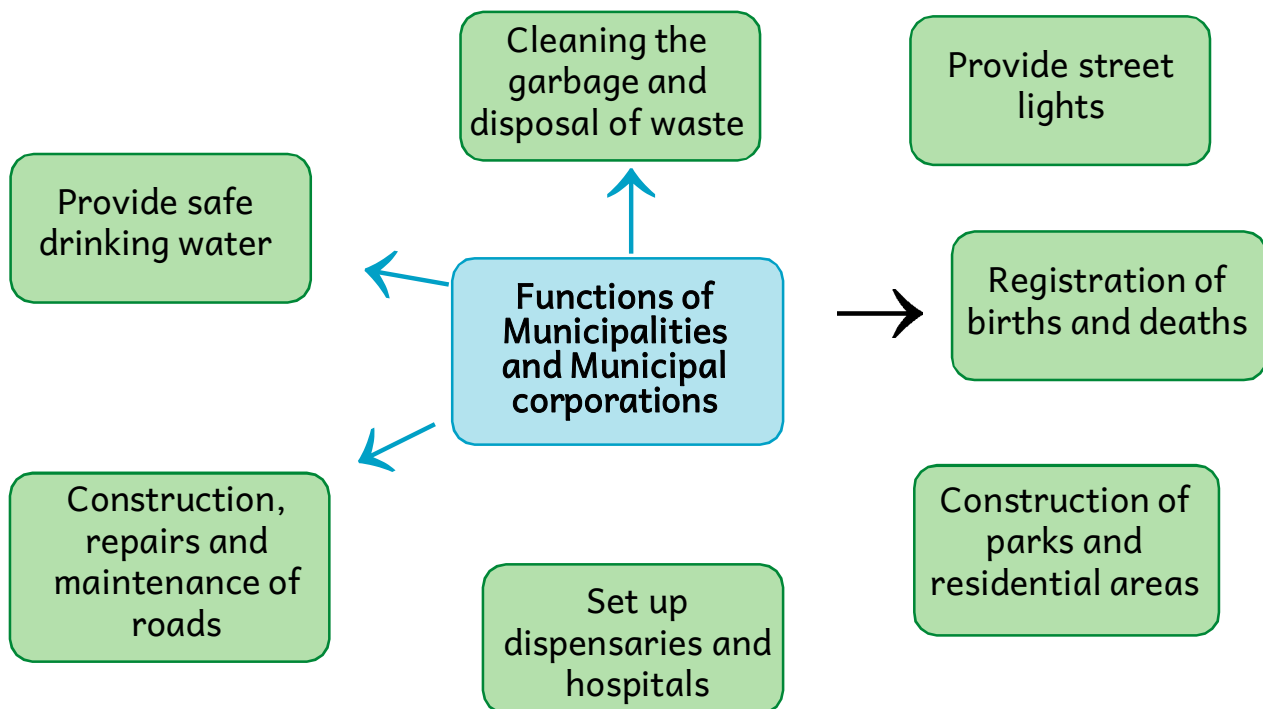
Activity

Write the names of your

1. Zilla Parishad chairperson _____
2. District Collector _____
3. ZPTC member _____

Municipalities and Municipal Corporation

In towns and cities, the local government bodies are called Municipalities and Municipal Corporations, respectively. Towns have Municipalities. Cities have Municipal Corporations. There are 74 Municipalities and 16 Municipal Corporations in our state. The municipality is headed by the Chairperson. Municipal Corporation is headed by Mayor. The municipality and municipal corporations perform similar functions.

కృత్యం

మీ జిల్లాలోని జిల్లా కలెక్టర్ వారి కార్యాలయాన్ని సందర్శించండి. కలెక్టరు విధులు, బాధ్యతలు తెలుసుకోండి.

కృత్యం

పేర్లు రాయండి :

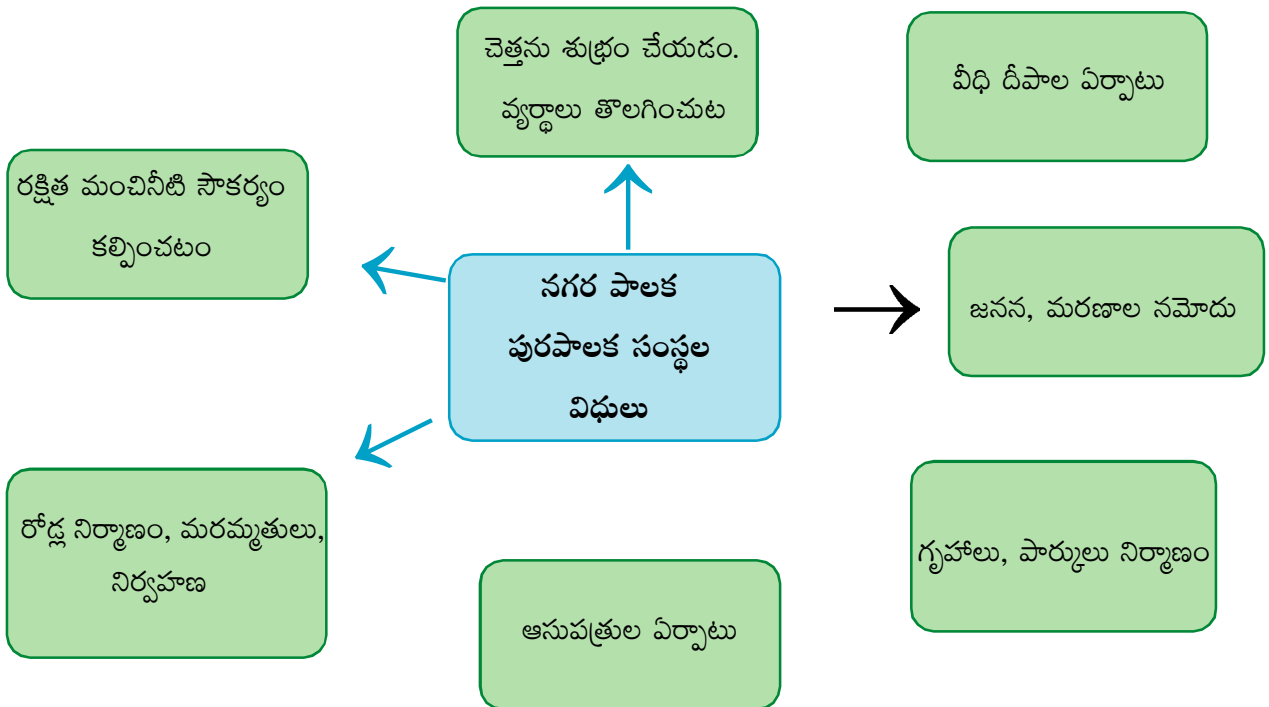
1. మీ జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షులు

2. మీ జిల్లా కలెక్టర్

3. మీ ZPTC సభ్యులు

పురపాలక మరియు నగర పాలక సంస్థలు

పట్టణాలు, నగరాలలోని స్థానిక ప్రభుత్వాలను పురపాలక, నగర పాలక సంస్థలు అంటారు. పట్టణాలలో పురపాలక సంస్థలు, పెద్ద నగరాలలో నగర పాలక సంస్థలు ఉంటాయి. మన రాష్ట్రంలో నగర పాలక సంస్థలు ఉంటాయి. మన రాష్ట్రంలో 74 పురపాలక సంస్థలు, 16 నగర పాలక సంస్థలు ఉన్నాయి. పురపాలక సంఘానికి చైర్ పర్సన్, నగర పాలక సంస్థలకు మేయరు అధిపతులుగా ఉంటారు. పురపాలక మరియు నగరపాలక సంస్థలు ఒకే రకమైన విధులు నిర్వహిస్తాయి.

I am Lakshmi. I clean and sweep the roads and streets. We wake up in the early hours and begin our work given to us. We clean the gutters and spray bleaching powder. We divide garbage into dry and wet waste and bio-degradable waste.

Let us know about the state and the central Governments.

State Government

All the states have their own Government. Each State Government consists of Chief Minister and council of Ministers responsible for making laws. The Chief Minister appoints the Council of Ministers. The state Government takes the responsibilities of all the people in the state.

1. Name of the Governor _____
2. Name of the Chief Minister _____
3. Name any one of the Minister _____

Central Government

The President (Rashtrapathi) is the constitutional head of the Nation. The President appoints the Prime Minister. Prime Minister is the leader of Central Government. The President also appoints Council of Ministers on the advice of the Prime minister. The Central Government offers various services such as defence, postal, railways, telecom, airport etc.

Rashtrapathi Bhavan

Parliament House

నా పేరు లక్ష్మి నేను రోడ్లను, వీధులను శుభ్రం చేస్తాను. మేము ఉదయాన్నే నిద్రలేచి మా అధికారి అప్పగించిన పనిని మొదలుపెడతాం. మేం మురికి కాలువలు శుభ్రం చేసి, బ్లీచింగ్ పౌడర్ చల్లుతాం. మేం చెత్తను తడి చెత్త, పొడి చెత్తగా వేరు చేస్తాం.

రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాల గురించి తెలుసుకుందాం.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం

అన్ని రాష్ట్రాలు తమ సొంత ప్రభుత్వాలను కలిగి ఉంటాయి. ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముఖ్యమంత్రి మరియు మంత్రుల మండలిని కలిగి ఉంటుంది. చట్టాలు రూపొందించుకోవడానికి వాటిని అమలు పరచడానికి బాధ్యత వహిస్తారు. ముఖ్యమంత్రి సలహామేరకు, గవర్నరు మంత్రి మండలిని నియమిస్తారు. రాష్ట్రంలోని ప్రజలందరి బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తీసుకుంటాయి.

1. మన గవర్నరు పేరు _____

2. మన ముఖ్యమంత్రి పేరు _____

3. ఒక మంత్రి పేరు _____

కేంద్ర ప్రభుత్వం

రాష్ట్రపతి భారత దేశ రాజ్యాంగ అధిపతి. ప్రధానమంత్రిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు. ప్రధాన మంత్రి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నాయకుడు. ప్రధాన మంత్రి సలహామేరకు మంత్రి మండలిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం తపాలా, రైల్వేలు, టెలికాం, విమానాశ్రయాలు మరియు ప్రకృతి విపత్తుల నిర్వహణ వంటి సేవలను అందిస్తుంది.

రాష్ట్రపతి భవనం

పార్లమెంట్ హౌస్

The Judiciary

Judiciary is the one of the pillars of Democracy. High court is the highest judicial body in the state. Supreme Court is the highest judicial body in the country.

Public institutions - Public property

All the Government institutions are fulfilling the primary needs of the people.

In order to run all these institutions a lot of money is required for the payment of salaries to the employees and to meet other expenses. Public institutions are being run with our money. We pay money to the government in the form of different taxes. The same money is being used to meet the primary needs of the people. It is our property and we are responsible to protect these public properties for our future citizens. If we do not protect them, there will be no progress.

Key words

government, sarpanch, mandal parishad, public institution, collector, public property, assembly, village secretariat.

What we have learnt

- We have three levels of Government.
 1. Local self Government.
 2. State Government.
 3. Central Government.
- Local self Government provides all facilities to the people in the village and mandal level.
- Zilla parishad takes up various activities for the welfare of the people at district level.
- Municipalities and Municipal Corporations provide all facilities to the people in towns and cities respectively.
- State Government is responsible for welfare of the state.
- Central Government is responsible for various services such as defence, postal, railways, telecom, airport etc. and also to protect the interest of the country.

న్యాయ వ్యవస్థ

భారత ప్రజాస్వామ్యంలో న్యాయవ్యవస్థ ఒక మూలస్తంభం. హైకోర్టు అనేది రాష్ట్రాలలో అత్యున్నత న్యాయవ్యవస్థ. సుప్రీంకోర్టు దేశంలో అత్యున్నత న్యాయవ్యవస్థ.

ప్రభుత్వ సంస్థలు - ప్రభుత్వ ఆస్తి

అన్ని ప్రభుత్వ సంస్థలు ప్రజల ప్రాథమిక అవసరాలు తీరుస్తాయి. ఈ ప్రభుత్వ సంస్థలు నడపడానికి ప్రభుత్వానికి చాలా ఖర్చు అవుతుంది. ప్రభుత్వ సంస్థలు మన డబ్బుతోనే నడపబడతాయి. మనం ప్రభుత్వానికి డబ్బులు రకరకాల పన్నుల రూపంలో చెల్లిస్తాం. ఆ సొమ్ము ప్రజల అవసరాలను తీర్చడానికి ప్రభుత్వాలు ఉపయోగిస్తాయి. ఇవి మన ఆస్తులు. ఈ ఆస్తులను కాపాడుకొని తరువాతి తరాలకు అందించాల్సిన బాధ్యత మనందరిది. వాటిని మనం కాపాడుకోలేకపోతే మనం అభివృద్ధి సాధించలేము.

కీలక పదాలు

ప్రభుత్వం, సర్పంచ్, మండల పరిషత్, ప్రభుత్వ సంస్థలు, కలెక్టర్, ప్రజల ఆస్తి, అసెంబ్లీ, గ్రామ సచివాలయం.

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం

- మన దేశంలో మూడు స్థాయిలలో ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయి.
 1. స్థానిక ప్రభుత్వం
 2. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
 3. కేంద్ర ప్రభుత్వం
- స్థానిక ప్రభుత్వం గ్రామాలు, మండల స్థాయిలలో ప్రజల అవసరాలను తీర్చే ప్రభుత్వం.
- జిల్లా స్థాయిలో ప్రజల అవసరాలను తీర్చడానికి జిల్లా పరిషత్ రకరకాల కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తుంది.
- పట్టణాలు, నగరాలలో ప్రజలకు సౌకర్యాలు కల్పించడానికి ఏర్పాటయిన ప్రభుత్వ సంస్థలు పురపాలక, నగరపాలక సంస్థలు.
- రాష్ట్ర సంక్షేమానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బాధ్యత వహిస్తుంది.
- కేంద్ర ప్రభుత్వం తపాలా, రైల్వేలు, టెలికాం, విమానాశ్రయాలు, ప్రకృతి వైపరీత్యాల నిర్వహణ వంటి సేవలు అందిస్తుంది.

Improve your Learning

I. Conceptual understanding

1. What are the three levels of Government in India?
2. Mention 5 important functions of Gram Panchayat?
3. Which Mandal do you belong to? Mention the names of different Mandal level Officers?

II. Questioning and hypothesis

4. What questions would you ask the Village Secretary to get the information about the functions of Gram Panchayat?

III. Experiments and field observations

5. Collect the following information and fill in the table with correct answers.

S.No.	Name of the Institution	Whether it is available in your village or not Yes / No
1.	Anganwadi centre	
2.	Primary school	
3.	Gramasachivalayam	
4.	Veterinary hospital	
5.	Primary Health Center (PHC)	
6.	Post office	
7.	Police station	
8.	Bank	

IV. Information skills and projects

6. Talk to a sweeper working in panchayat office and write your observations.

V. Drawing and Model Making

7. Draw the map of your village and mark the institutions.

VI. Appreciation, values, application to daily life, biodiversity.

8. Your school is a public institution and it is a public property. What measures should you take to protect the school?

అభ్యసనం మెరుగు పరచుకోండి

I. విషయావగాహన

1. మన దేశంలోని మూడు స్థాయిలలో గల ప్రభుత్వాలు ఏవి?
2. గ్రామ పంచాయితీ యొక్క ఏవేని 5 ముఖ్యమైన విధులు రాయండి?
3. నీది ఏ మండలం? మీ మండల స్థాయి అధికారుల పేర్లు రాయండి?

II. ప్రశ్నించడం - పరికల్పనలు చేయడం

4. గ్రామ పంచాయితీ విధులు తెలుసుకోవడానికి మీ గ్రామ కార్యదర్శిని ఏవి ప్రశ్నలు అడుగుతావు?

III. ప్రయోగాలు - క్షేత్ర పరిశీలనలు

5. కింది సమాచారాన్ని సేకరించండి. కింది పట్టికలో పొందుపరచండి.

వ.సం	ప్రభుత్వ సంస్థ పేరు	మీ గ్రామంలో ఉంది / లేదు
1.	అంగన్ వాడీ కేంద్రం	
2.	ప్రాథమిక పాఠశాల	
3.	గ్రామ సచివాలయము	
4.	పశువుల ఆసుపత్రి	
5.	ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం	
6.	తపాల కార్యాలయము	
7.	పోలీస్ స్టేషన్	
8.	బ్యాంక్	

IV. సమాచార వైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్టులు

6. మీ పంచాయితీలో పనిచేసే పారిశుధ్య కార్మికులతో మాట్లాడండి. మీ పరిశీలనలను రాయండి.

V. బొమ్మలు గీయడం - నమూనాలు తయారు చేయడం

7. మీ గ్రామము యొక్క పటము గీచి, అందులో ప్రభుత్వ సంస్థలను గుర్తించండి.

VI. ప్రశంస

8. మీ బడి ఒక ప్రభుత్వ సంస్థ. అది ప్రభుత్వ ఆస్తి. కాబట్టి మీ బడిని రక్షించుకోవడానికి నీవు ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంటావు?

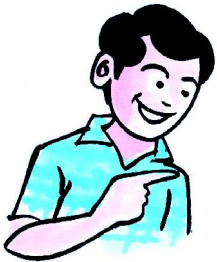
Let us see an Amazing World

Chapter 8

LEARNING OUTCOMES:

Pupils will be able to

- understand the need for an international transport.
- understand the import and export of the goods.
- recognize different means of transport of goods.
- understand the importance of tourism and seven wonders of the world.
- understand how communication and transport brings the entire world together to make it a global village

I am Saleem. I live at Rayachoti of Annamayya District. My father is a mechanic. He is going to Saudi Arabia on work. He has taken a passport and Visa to go abroad. He has to board his flight at Visakhapatnam airport. So we are going to Visakhapatnam to see him off.

- Where is Saleem's father going to ?
- What is the mode of transport he is travelling by?
- How do we travel abroad?

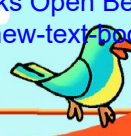
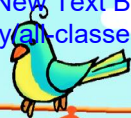
Look at the following pictures.

Visakhapatnam International Airport

Krishnapatnam Port

అధ్యాయం

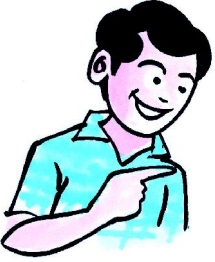
8

ప్రపంచాన్ని చూసి వద్దాం

అభ్యసన ఫలితాలు :

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- అంతర్జాతీయ రవాణా వ్యవస్థ యొక్క అవసరాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు.
- ఎగుమతి, దిగుమతుల సరుకులు గూర్చి అవగాహన చేసుకుంటారు.
- సరుకుల రవాణాలోని వివిధ రకాలను గుర్తిస్తారు.
- పర్యాటక ప్రాముఖ్యత మరియు ప్రపంచపు ఏడు వింతలను అవగాహన చేసుకుంటారు.
- సమాచార వ్యవస్థ, రవాణా వ్యవస్థ ప్రపంచాన్ని ఏ విధంగా గ్లోబల్ విలేజ్‌గా మార్చివేసిందో అవగాహన చేసుకుంటారు.

నా పేరు సలీం. నేను అన్నమయ్య జిల్లా రాయచోటిలో నివసిస్తున్నాను. మా నాన్న ఒక మెకానిక్. ఆయన పనిమీద సాదీ అరేబియా దేశం వెళ్తున్నాడు. ఆయన విదేశాలకు వెళ్ళడానికి పాస్‌పోర్టు, వీసా తీసుకున్నాడు. ఆయన విశాఖపట్నంలో విమానం ఎక్కుతాడు. కాబట్టి మేమంతా ఆయనకు వీడ్కోలు పలకడానికి విశాఖపట్నం విమానాశ్రయానికి వెళ్తున్నాం.

- సలీం తండ్రి ఎక్కడికి వెళుతున్నాడు?
- అతడు ఏ రవాణా వ్యవస్థ ద్వారా ప్రయాణం చేస్తున్నాడు?
- మనం విదేశాలకు వెళ్లాలంటే ఏ విధంగా ప్రయాణం చేయాలి?

కింది చిత్రాలు చూడండి.

విశాఖపట్నం అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం

కృష్ణపట్నం ఓడరేవు

We use international transport to travel from one country to another. Air ways and water ways are the main ways to go abroad. Most of the people prefer to travel by aeroplane. Some people travel by ship as it is less expensive, but takes much time.

Why do we need international transport?

I am Kiran. I am a business man. I am going to Australia for my business.

I am Pushpa. I am going to UK for my studies.

I am Peter. I live in Russia. I am going to India to see Tajmahal

I am Srikanth. I am a tennis player. I am going to China to participate in an International badminton championship tournament.

Different types of people travel abroad on different purposes like trade (business), employment, games, tourism and higher studies.

Look at the following pictures

Exports

Mangoes

Bananas

Pomegranates

Imports

Kiwi

Dragon fruit

Durian fruit

Have you ever seen these fruits?

మనం ఒక దేశం నుంచి మరో దేశానికి ప్రయాణించడానికి అంతర్జాతీయ రవాణా వ్యవస్థను ఉపయోగిస్తాం. విదేశాలకు వెళ్లడానికి వాయు మార్గాలు, జలమార్గాలు ప్రధానమైనవి. ఎక్కువమంది విమానంలో ప్రయాణించడానికి మొగ్గు చూపుతారు. తక్కువ ఖర్చుతో కూడుకున్నది కాబట్టి కొంతమంది ఓడలలో ప్రయాణించడానికి ఇష్టపడతారు. కానీ ఓడ ప్రయాణానికి ఎక్కువ సమయం పడుతుంది. మనకు అంతర్జాతీయ రవాణా వ్యవస్థ ఎందుకు అవసరం అవుతుంది?

నా పేరు కిరణ్. నేనొక వ్యాపారవేత్తను. నేను నా వ్యాపార నిమిత్తం ఆస్ట్రేలియా దేశం వెళ్తున్నాను.

నా పేరు పుష్ప, నేను నా పై చదువుల కోసం ఇంగ్లాండ్ దేశం వెళుతున్నాను.

నా పేరు పీటర్. నేను రష్యాలో ఉంటాను. నేను తాజ్మహల్ చూడడానికి భారతదేశం వెళ్తున్నాను.

నా పేరు శ్రీకాంత్, నేను ఒక బ్యాడ్మింటన్ ఆటగాడిని. నేను అంతర్జాతీయ బ్యాడ్మింటన్ ఛాంపియన్ షిప్ పోటీల్లో పాల్గొనడానికి చైనా వెళుతున్నాను.

ఉన్నత చదువుల కోసం, వివిధ ప్రదేశాల సందర్శన కోసం, క్రీడల్లో పాల్గొనడం కోసం, ఉద్యోగరీత్యా, వ్యాపార రీత్యా ఇలా అనేక మంది అనేక పనుల కోసం విదేశాలకు వెళుతుంటారు.

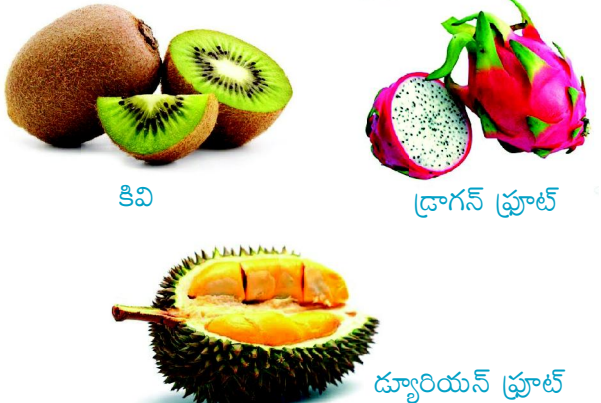
ఈ కింది చిత్రాలు చూడండి

ఎగుమతులు

మామిడి అరటి దానిమ్మ

దిగుమతులు

కివి డ్రాగన్ ఫ్రూట్ ద్యూరియన్ ఫ్రూట్

ఇలాంటి పండ్లను మీరు ఎప్పుడైనా చూసారా?

I am Ganapathi from Kinthali, Srikakulam Dist. Farmers in our village grow fruits and leafy vegetables. They carry the vegetables to the near-by town market by an auto. Some people sell them on a hand cart.

Activity

- Name the crops that are grown in your village.

- Do you consume the entire produce that is grown in your place? If not where is it sent to?

The products or goods which are in excess are sent to other places. This process is called Export. We get foreign currency through export which is helpful for one countries economic growth. We import the products we need from other places.

Activity

List the things which are imported to your village and also what is exported from your village to other places.

S.No	Name of the things	Export to	Import From	Way of Import

How are the goods supplied to different parts of our country?

Observe the following pictures and name them.

1

2

3

4

నా పేరు గణపతి. నేను శ్రీకాకుళం జిల్లా కింతలి గ్రామంలో నివసిస్తాను. మా గ్రామంలో రైతులు పండ్లు, కూరగాయలు, ఆకుకూరలు పండిస్తారు. వారు వాటిని అమ్మడానికి దగ్గర పట్టణంలోని మార్కెట్ కి ఆటోలలో తీసుకుపోతారు. కొంతమంది సైకిల్ మీద, మరికొంత మంది తోపుడు బండ్ల మీద తిరుగుతూ ఈ కూరగాయలను / ఆకుకూరలను అమ్ముతారు.

కృత్యం

- మీ గ్రామంలో పండే పంటల పేర్లు రాయండి,

- మీ ప్రదేశంలో పండించే అన్ని కూరగాయలు / ఆకుకూరలు / పండ్లు మీరే ఉపయోగించుకుంటారా? అలా కాకపోతే ఈ పంట అంతా ఎక్కడికి వెళ్తుంది?

మన ప్రదేశంలో దొరికే లేదా తయారుచేసే ఉత్పత్తులు లేక సరకులు అధికంగా ఉంటే అవి ఇతర ప్రదేశాలకు పంపబడతాయి. ఈ పద్ధతిని ఎగుమతి అంటారు. ఎగుమతి ద్వారా విదేశీ కరెన్సీ లభిస్తుంది. ఇది ఆయా దేశాల ఆర్థిక వృద్ధికి సహాయపడుతుంది. మనకు అవసరమైన ఉత్పత్తులను ఇతర ప్రదేశాల నుండి దిగుమతి చేస్తాం.

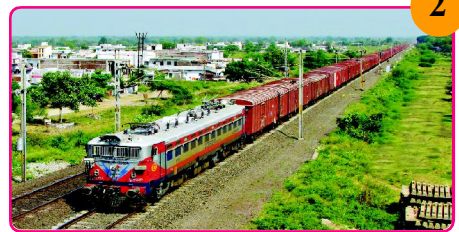
కృత్యం

ఇతర ప్రాంతాల నుంచి మీ ప్రాంతాలకు దిగుమతి అయ్యే వస్తువులు, ఇతర ప్రాంతాల నుంచి మీ ప్రాంతాలకు ఎగుమతి అయ్యే వస్తువుల జాబితాను తయారు చేయండి.

క్ర.సం	వస్తువుల పేర్లు	ఎగుమతి	దిగుమతి	దిగుమతి విధానం

దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు సరుకులు వివిధంగా రవాణా చేయబడతాయి?

కింది చిత్రాలు పరిశీలించండి. వాటి పేర్లు రాయండి.

Think and Discuss

- What is the purpose of these modes of transport?
- Where do you see these modes of transport?
- Give one or two examples of products that are exported from your village or town.
- What are the vehicles used for transporting the goods to nearby places from your village?

There are certain vehicles for carrying goods. They carry goods from one place to another and also from one country to another by roadways, waterways, railways and airways. This kind of transport is safe.

Activity

- Circle the vehicles used for the transport of goods.

cycle	bike	truck	train	camel	bullock cart
ships	cargo plane	wagons	trams	car	helicopter

Here we go round the world!

Can you identify the player in the picture?

She is Pusarla Venkata Sindhu, a famous Indian professional badminton player, a pride to our country. She is the first Indian woman to win silver medal in Olympics 2016 and a gold medal at the world championship in 2019. She has visited different places in the world such as Switzerland, Malaysia, Rio etc. The Government of India honoured her with the prestigious Padma Bhushan, Padmashri and Rajiv Khel Ratna awards. She has been honoured with the post of a Deputy Collector.

Dream Big - Work Hard-

Have you ever visited a tourist place? Which place did you visit?

I am Saloni. We visited Lambasingi in the month of December. It is also known as Andhra Kashmir. We enjoyed the journey in a train.

Activity

Collect and paste pictures of any monuments or architectural buildings in India or surroundings of your village. Prepare a scrap book with the following information. Include picture of a monument, name of the structure, location and other information

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- రవాణా వ్యవస్థ యొక్క ఉపయోగాలు ఏమిటి?
- మనం ఇలాంటి రవాణా వ్యవస్థ ఎక్కడ చూస్తాం?
- మీ గ్రామంలో లేదా పట్టణం నుంచి ఇతర ప్రాంతాలకు ఎగుమతి అయ్యే ఒకటి లేదా రెండు ఉదాహరణలివ్వండి.
- మీ గ్రామం నుండి వస్తువులను మీ చుట్టుపక్కల ప్రాంతాలకు రవాణా చేయుటకు ఏ వాహనాలు వాడతారు.

సరుకుల రవాణా కొరకు కొన్ని ప్రత్యేక వాహనాలు ఉంటాయి. ఇవి సరుకులను ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి, ఒక దేశం నుంచి మరో దేశానికి రోడ్డు మార్గం ద్వారా, జల మార్గం ద్వారా గానీ, రైలు మార్గాల ద్వారా చేరవేస్తాయి. ఇలాంటి రవాణా సురక్షితమైనది.

కృత్యం

- సరుకుల రవాణా కోసం ఉపయోగించే వాహనానికి వృత్తం చుట్టండి.

సైకిల్	బైక్	ట్రక్కు	రైలు	ఒంటె	ఎద్దుల బండి
ఓడ	విమానం	వేగన్ను	ట్రాములు	కారు	హెలికాప్టర్

ఈ విధంగా మనం ప్రపంచం చుట్టి వస్తాం !

పటంలోని క్రీడాకారిణిని గుర్తుపట్టగలరా?

ఈమె పేరు పూసర్ల వెంకట సింధు. ఈమె ఒక ప్రఖ్యాత బ్యాడ్మింటన్ క్రీడాకారిణి. ఈమె మన దేశానికి గర్వకారణం. ఒలింపిక్ క్రీడలలో భారతదేశం తరపున 2016 ఒలింపిక్స్ లో రజత పతకాన్ని సాధించిన మొదటి భారతీయ మహిళ, సింధు రకరకాల పోటీల్లో ఎన్నో పతకాలను గెలుచుకుంది. 2019 లో ప్రపంచ బ్యాడ్మింటన్ ఛాంపియన్ షిప్ లో బంగారు పతకాన్ని సాధించింది. ఈమె ఆటలలో పాల్గొనే సందర్భంలో స్విట్జర్లాండ్, మలేషియా, రియో డి జనీరో వంటి అనేక దేశాలు సందర్శించింది. భారత ప్రభుత్వం ఈమెను పద్మభూషణ్, పద్మశ్రీ, రాజీవ్ ఖేల్ రత్న వంటి పురస్కారాలతో గౌరవించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డిప్యూటీ కలెక్టర్ ఉద్యోగం ఇచ్చి గౌరవించింది.

కలలు కను - కష్టపడు - సాధించు

నువ్వు ఎప్పుడైనా ఒక పర్యాటక ప్రాంతాన్ని సందర్శించావా? నువ్వు ఏ ప్రదేశాన్ని సందర్శించావు?

నా పేరు సలోని. నేను డిసెంబర్ నెలలో లంబసింగి (విశాఖపట్నం జిల్లాలోని గిరిజన ప్రాంతం) అనే పర్యాటక ప్రాంతాన్ని సందర్శించాను. ఇది ఆంధ్రా కాశ్మీర్ గా పేరు పొందింది. ఇక్కడ రైలు ప్రయాణంలో చాలా ఆనందించాను.

కృత్యం

భారతదేశంలో గాని మీ గ్రామం చుట్టుపక్కల గాని స్మారక కట్టడాలు, చారిత్రక కట్టడాల చిత్రాలు సేకరించి, అతికించండి. వాటికి సంబంధించిన సమాచారంతో ఒక స్లాప్ బుక్ తయారుచేయండి. స్మారక కట్టడం చిత్రం, ప్రాంతం పేరు / ఇతర వివరాలతో స్లాప్ బుక్ ని తయారుచేయండి.

Global Village

Now-a-days we talk about a global village. You know there are so many countries in the world. Transport and communication unites the entire world into a village. So, we call the entire world a Global village. The internet has greatly influenced communication, reducing the world to a village. The distance has been reduced among the people. It has become quite reachable, connecting people from any place across the world.

Key words

international travel, business, import, export, tourism, cargo, global village

What we have learnt

- Air ways, water ways are the main ways to go abroad.
- Different vehicles are used for import and export of goods.
- People travel to different countries on the purpose of business, tourism and to participate in games.
- Transport and communication bring the entire world into a global village.
- World is called a global village because of easy transportation and communication.

Improve your Learning

I. Conceptual Understanding

1. Name the means of transport used to travel abroad.
2. Why do people travel abroad?
3. Explain the terms import and export?

II. Questioning and Hypothesis

4. What type of questions would you like to ask your mother about the availability of apples in your village?

గ్లోబల్ విలేజ్ (ప్రపంచం ఒక కుగ్రామం)

ఈ రోజుల్లో మనం గ్లోబల్ విలేజ్ అనే మాట వింటున్నాం. ఈ ప్రపంచంలో అనేక దేశాలు ఉన్నాయి. సమాచార వ్యవస్థ మరియు రవాణా వ్యవస్థ ప్రపంచాన్ని ఒక చిన్న గ్రామంగా మార్చివేసాయి. కాబట్టి మొత్తం ప్రపంచాన్ని మనం గ్లోబల్ విలేజ్ అంటున్నాం. సమాచార వ్యవస్థ రవాణా వ్యవస్థలను అంతర్జాలం (ఇంటర్నెట్) విపరీతంగా ప్రభావితం చేసి ప్రపంచాన్ని ఒక గ్రామంగా మార్చివేసింది. దీని వలన ప్రజల మధ్య దూరం తగ్గించబడింది. ప్రపంచంలో ఏ ప్రదేశంలో ప్రజలైనా చేరుకో దగ్గ విధంగా కనెక్ట్ చేయబడింది.

కీలక సమాఖ్య

అంతర్జాతీయ రవాణా, వ్యాపారం, దిగుమతి, ఎగుమతి, పర్యాటకం, వాహనంపై తీసుకువెళ్ళే సరుకు, గ్లోబల్ విలేజ్

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం

- విదేశాలకు వెళ్లడానికి వాయు మార్గాలు, జలమార్గాలు ప్రధానమైన రవాణా వ్యవస్థలు.
- ఎగుమతి, దిగుమతి కొరకు మనం రకరకాల వాహనాలు వాడుతుంటాం.
- క్రీడల్లో పాల్గొనడానికి, వివిధ ప్రదేశాలను సందర్శించడానికి, వ్యాపారం కోసం, ఉన్నత చదువుల కోసం ప్రజలు వివిధ దేశాల్లో వివిధ ప్రాంతాలకు ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటారు.
- సమాచార వ్యవస్థ, రవాణా వ్యవస్థ ప్రపంచాన్ని ఒక గ్రామంగా మార్చి వేసింది.
- రవాణా, కమ్యూనికేషన్ సులభతరం కారణంగా ప్రపంచాన్ని గ్లోబల్ విలేజ్ అంటున్నారు.

అభ్యసనం మెరుగు పరచుకోండి

I. విషయావగాహన

1. విదేశాలకు వెళ్లడానికి ఉపయోగించే రవాణా వ్యవస్థల పేర్లు రాయండి.
2. ప్రజలు విదేశాలకు ఎందుకు వెళతారు?
3. ఎగుమతులు దిగుమతులు అంటే ఏమిటో వివరించండి?

II. ప్రశ్నించడం - పరికల్పనలు చేయడం

4. ఆపిల్ పండ్లు మీ గ్రామంలో లభించకపోవడంపై మరింత సమాచారం తెలుసుకోవడానికి మీ అమ్మను నీవు ఎటువంటి ప్రశ్నలు అడుగుతావు?

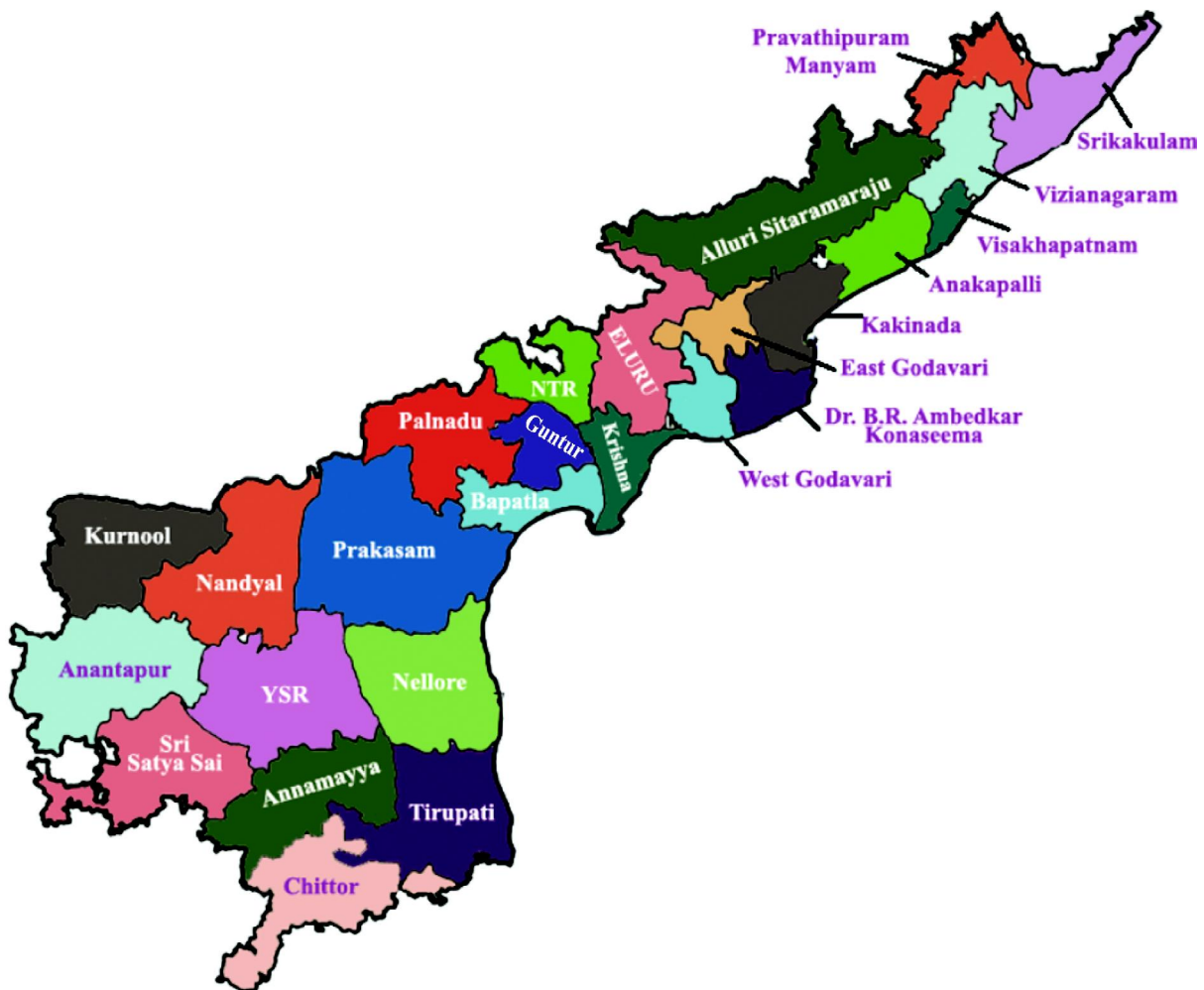

III. Experiments and field observations

5. Visit a nearby paddy field and observe the process of exporting paddy and prepare a report.
6. Collect the information about important tourism places around your village or town and prepare an album.

V. Drawing pictures and Model Making

7. Identify and label different Sea Ports and Airports on the map of Andhra Pradesh.

VI. Appreciation

8. What are the advantages of Airport?

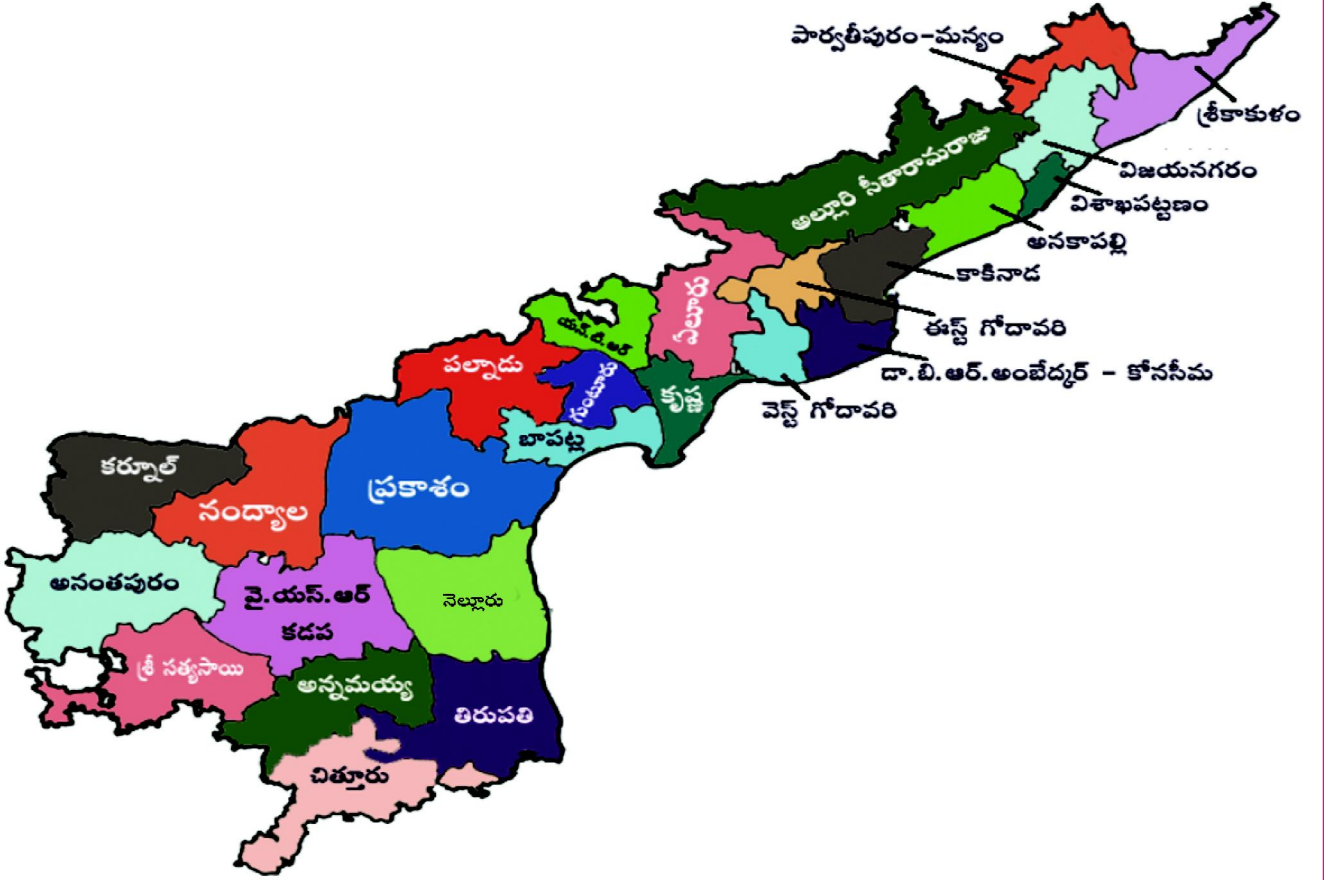
III. ప్రయోగాలు - క్షేత్ర పరిశీలనలు

5. మీ దగ్గరలోని వరి పండించే పొలాన్ని సందర్శించండి. అక్కడ ధాన్యం బస్తాల ఎగుమతిలో జరిగే ప్రక్రియను గమనించి ఒక నివేదిక తయారుచేయండి.
6. మీ గ్రామంలో / మీ గ్రామం చుట్టు పక్కల లేదా దగ్గర పట్టణంలో ప్రముఖ పర్యాటక స్థలాలు వివరాలు సేకరించండి. ఒక ఆల్బమ్ తయారు చేయండి.

IV. బొమ్మలు గీయడం - సమానాలు తయారు చేయడం

7. ఆంధ్రప్రదేశ్ పటంలో వివిధ నౌకాశ్రయాలు, విమానాశ్రయాలను గుర్తించండి. వాటి పేర్లు రాయండి.

V. ప్రశంస

8. విమానాశ్రయం యొక్క ప్రయోజనాలు ఏమిటి?

Alert Today Alive Tomorrow

Chapter 9

LEARNING OUTCOMES:

Pupils will be able to

- understand different safety measures to be followed at home, at school and on the road.
- identify the causes for accidents on roads and in water, know about boat accidents.
- understand the importance and uses of the first aid box in the school.
- understand the importance of emergency services like 108, 104 and 100.
- recognize the services of disaster management to the people in need.

Every day we perform different activities. Some in a hurry, some carelessly and some without taking any precautions. In such cases we are likely to be injured. So, we must follow certain safety measures.

Let us observe the following pictures

What do you observe in these pictures? Are these safe?

Safety measures

Travelling in an overloaded auto, sitting on the top of a bus, speeding on bikes and travelling on the foot board of a bus are dangerous. It may result in road accidents. The measures taken to avoid the accidents are known as safety measures. We have to follow the safety measures to avoid accidents. Let us know the safety measures we have to follow at different places. Unexpected incidents that occur causing injuries to someone are called accidents.

అధ్యాయం

9

ప్రమాదాలు - ప్రథమ చికిత్స

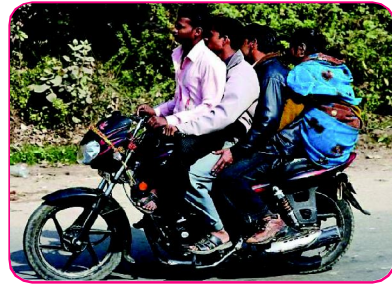
అభ్యసన ఫలితాలు :

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- బడిలోను, ఇంట్లో, రోడ్లపై పాటించాల్సిన భద్రతా చర్యలను అవగాహన చేసుకుంటారు.
- రోడ్డు, నీటి ప్రమాదాలు జరగడానికి కారణాలు గుర్తిస్తారు. పడవ ప్రమాదాల గురించి తెలుసుకుంటారు.
- పాఠశాలలో ప్రథమ చికిత్సపెట్టే యొక్క అవశ్యకతను అవగాహన చేసుకుంటారు.
- 108, 104 మరియు 100 మొదలైన అత్యవసర సేవల అవశ్యకతను అవగాహన చేసుకుంటారు.
- ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినపుడు ప్రజలకు అందించు సేవలను గుర్తుచేసుకుంటారు.

మనం ప్రతిరోజు అనేక కార్యకలాపాలలో పాల్గొంటాము. అందులో కొన్ని ఆత్రంగాను కొన్ని అజాగ్రత్తగాను, కొన్ని ఎటువంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోకుండా చేస్తూ ఉంటాం. అలాంటి సందర్భాలలో మనం గాయాలపాలవుతుంటాం. కాబట్టి మనం కొన్ని భద్రతా చర్యలు పాటించాలి.

కింది చిత్రాలను పరిశీలిద్దాం.

ఈ చిత్రాలలో ఏమి పరిశీలించావు? ఇవి సురక్షితమైనవేనా?

భద్రతా చర్యలు

కిక్కిరిసిన ఆటోలలో ప్రయాణించడం, బస్సులపైకి ఎక్కడం, వేగంగా మోటారు వాహనాలు నడపడం, బస్ పుట్ బోర్డుపై ప్రయాణం ప్రమాదకరం. ఇది రోడ్డు ప్రమాదాలకు కారణం కావచ్చు. ఇలాంటి ప్రమాదాలు జరగకుండా మనం తీసుకొను ముందస్తు జాగ్రత్తలను భద్రతా చర్యలు అంటారు. మనం ప్రమాదాలకు గురికాకుండా ఉండటానికి కొన్ని జాగ్రత్తలు పాటించాలి. మనం వివిధ ప్రదేశాలలో

Think and Discuss

Look at the picture given below and discuss with your friends.

Sharpening the pencil with a knife

playing with match sticks

switching on the damaged switch board

lightening the gas stove

Safety measures at home

- Handle sharp objects like blades, needles, scissors and knives carefully.
- Do not play with matchsticks. It may cause a fire accident.
- Do not try to use the switches where there are no proper insulations.
- Use rubber gloves when you are working with electric appliances to save yourself from electric shocks.
- Do not put play materials in the walking area of your home. You may trip over them.

Activity

Divide the class into 4-5 groups. Ask them to write some precautions to be taken while using the particular things like knife, blade, screw driver etc.

E.g.:

Group -1

Group - 2

Group - 3

Precautions while using the knife	Precautions while using the blade	Precautions while using the screwdriver

Think and Discuss

- Why should electricians wear hand gloves made of rubber?

ఆలోచించండి - చర్చించండి

కింది చిత్రాలను చూసి మీ స్నేహితులతో చర్చించండి.

చాకుతో
పెన్సిల్ చెక్కడం

నిప్పుతో ఆటలు
ఆడడం

పాడైన కరెంట్
స్విచ్‌లను నొక్కడం

గ్యాస్‌స్టవ్
వెలిగించడం

ఇంటి వద్ద తీసుకునే భద్రతా చర్యలు

- బ్లేడ్, సూది, కత్తెర, చాకు వంటి పదునైన వస్తువులను జాగ్రత్తగా వాడాలి.
- అగ్గిపుల్లలతో ఆటలు ఆడవద్దు. అది అగ్ని ప్రమాదాలకు దారితీయవచ్చు.
- సరియైన రక్షిత తొడుగులేని కరెంట్ స్విచ్ ఉపయోగించవద్దు.
- విద్యుత్ ఉపకరణాలతో పనిచేసేటప్పుడు చేతులకు రబ్బరు తొడుగులను ధరించండి. ఇవి విద్యుత్ షాక్‌ల నుండి మనల్ని రక్షిస్తాయి.
- మీ ఇంటిలో మీరు తిరిగే ప్రదేశాలలో ఆటవస్తువులను ఉంచకండి. మీరు పడిపోవచ్చు.

కృత్యం

తరగతిని 4-5 బృందాలుగా చేయండి. ఒక్కొక్క గ్రూపును కత్తి, బ్లేడు, స్క్వాడ్రెవర్ ఉపయోగించడంలో తీసుకోవలసిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలను రాయమని అడగండి.

ఉదా:

గ్రూప్ - 1

గ్రూప్ - 2

గ్రూప్ - 3

కత్తిని ఉపయోగించేటప్పుడు తీసుకోవలసిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలు	బ్లేడు ఉపయోగించేటప్పుడు తీసుకోవలసిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలు	స్క్వాడ్రెవర్ ఉపయోగించేటప్పుడు తీసుకోవలసిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలు

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- విద్యుత్ పనులు చేసేవారు చేతులకు రబ్బర్ తొడుగులు ఎందుకు వాడతారు?

School safety

Look at the picture

- What do you see in this picture?
- What happens when we do like this?

Generally some children always quarrel with each other, and they jump over the desks, jump from the trees, slide on a railing etc., which proves to be dangerous. To avoid this we have to follow some rules in the school.

Do's	Don'ts
Talk with well known persons.	Do not talk with strangers or eat anything given by them.
Throw the waste in the bin.	Do not push each other while playing.
If you lose your way, stay where you are and inform your elders.	Do not climb over the fence or windows or ventilators etc in the class room.
Use sharpeners to sharpen the pencils instead of a blade.	Do not go out side to play at bushes, roads, railwaytracks and ponds.
Follow queue while going to the prayer or to meals and while dispersing from assembly or class.	Do not touch the acid bottles kept in the laboratory.

Rules to be followed while playing

- Follow the rules of the game sincerely.
- Do not push each other while walking or playing.
- Cross the roads with the help of elders or check on both sides of the road for vehicle and then cross if its free.

Activity

Add some more to these...

పాఠశాల భద్రత

చిత్రాన్ని చూడండి

- చిత్రంలో ఏమి చూసావు?
- ఇలా చేస్తే ఏమవుతుంది?

సాధారణంగా కొంతమంది పిల్లలు ఎప్పుడూ ఇతరులతో దెబ్బలాడుతుంటారు. బల్లపైనుండి, చెట్లపై నుంచి దూకుతారు. రెయిలింగ్ పై జారుతారు. ఇలాంటివి చాలా ప్రమాదకరం. ఇలాంటివి నివారించాలంటే కొన్ని నియమాలను పాటించండి.

చేయవలసినవి	చేయకూడనివి
పరిచయమైన వ్యక్తులతోనే మాట్లాడాలి.	తెలియని వ్యక్తులతో మాట్లాడకూడదు. వారు ఇచ్చే పదార్థాలు ఏవీ తినకూడదు.
చెత్తను చెత్తకుండీలో వేయాలి.	ఆటలు ఆడుకొనేటప్పుడు ఒకరిని ఒకరు తోసుకోకూడదు.
నువ్వు నీ దారి మరచిపోతే అక్కడే వుండి పెద్దలకు సమాచారం అందించాలి.	తరగతి గదిలో కిటికీలు, వెంటిలేటర్లు, ప్రహరీగోడలు ఎక్కడంటాంటివి చేయకూడదు.
పెన్సిల్ చెక్కడానికి ఫార్పనర్ వాడాలి. బ్లేడ్ వాడకూడదు	పొదల్లోను, రోడ్లపైన, రైలు పట్టాలపైన చెరువులలోను ఆటలు ఆడడానికి వెళ్ళవద్దు.
పాఠశాల ప్రార్థనకు వెళ్ళేటప్పుడు, భోజనానికి వెళ్ళేటప్పుడు, బడి విడిచిన తర్వాత ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు 'క్యూ' పాటించాలి.	ప్రయోగశాలలో ఉన్న యాసిడ్ సీసాలను ముట్టుకోవద్దు.

ఆటలు ఆడేటప్పుడు పాటించాల్సిన నియమాలు

- ఆట నియమాలు నిజాయితీగా పాటించాలి.
- నడిచేప్పుడు, ఆడుకునేటప్పుడు ఒకరినొకరు నెట్టుకోవద్దు (తోసుకోకూడదు).
- పెద్దల సహాయంతో రోడ్డును దాటాలి. రోడ్డుపై ఇరువైపులా వాహనాల రాకపోకలు గమనించి ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు దాటాలి.

కృత్యం

మరికొన్ని జతచేయండి...

School safety plan

Every school in holidays must have a proper plan for the safety of the pupil. They must follow these measures to avoid accidents.

Should possess fire extinguishers to avoid fire accidents.

Clean the water tank regularly, repair leakages immediately.

Replace damaged switch boards. Fix switch boards at a height of more than 6 feet on the wall.

Construct a compound wall for the security of the children.

Construct a ramp for the pupils with disability.

పాఠశాల భద్రతా ప్రణాళిక

ప్రతి పాఠశాల తమ విద్యార్థుల రక్షణ కోసం తగిన భద్రతా ప్రణాళికను సిద్ధంచేసుకోవాలి. వారికి ప్రమాదాలు జరగకుండా ఈ కింది చర్యలు చేపట్టాలి.

అగ్నిప్రమాదాలు నివారించడానికి ప్రతి పాఠశాల మంటలను ఆర్ప్ యంత్రాలను కలిగివుండాలి.

నీళ్ళట్యాంకును క్రమం తప్పకుండా శుభ్రం చేస్తుండాలి. నీళ్ళుకారడం వంటి సమస్యలను వెంటవెంటనే మరమ్మత్తు చేయాలి.

పాడయిన స్విచ్‌బోర్డుల స్థానంలో కొత్త స్విచ్‌బోర్డులను ఏర్పాటు చేసుకోవాలి గోడపై 6 అడుగుల కంటే ఎక్కువ ఎత్తులో స్విచ్‌బోర్డులను అమర్చాలి.

విద్యార్థుల రక్షణకోసం పాఠశాలకు ప్రహరీగోడను నిర్మించాలి.

వైకల్యం ఉన్న విద్యార్థుల కోసం ర్యాంప్‌ను నిర్మించాలి.

Think and Discuss

- Do you have safety posters displayed on the walls in your schools ?
- Discuss with your friends.

Road safety

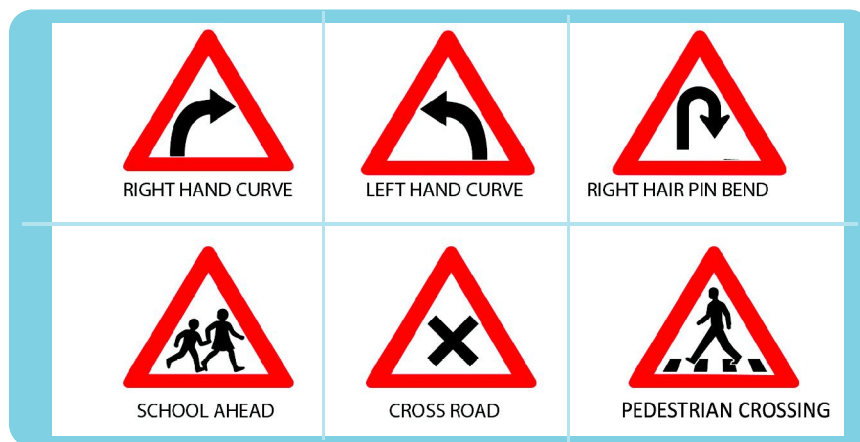
Have you ever seen the following cautions in the bus?

Do not put your hands out of the windows.

Journey on a foot board is dangerous

What do these cautions indicate?

Traffic Signals

Look at these signals. Do you know about them?

Discuss the instructions given under each signal. We should be aware of the traffic rules to avoid accidents.

We have discussed different causes for road accidents. To avoid these accidents one has to follow these rules.

- Follow road rules and traffic signals.
- Do use foot path for walking.
- Do use zebra crossing for crossing the road.
- Do not play on roads and junctions.
- Do not jump from the running vehicles.
- Do not travel on the foot board of a bus.
- Do not keep your head and hands out of the window of the vehicles while travelling.
- Do wear seat belt while driving a car.
- Wear a helmet while driving.

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- మీ పాఠశాల గోడలపై ఏవైనా పాఠశాల భద్రతా పోస్టర్లు ప్రదర్శించబడినవా?
- మీ మిత్రులతో చర్చించండి

రోడ్డు భద్రత

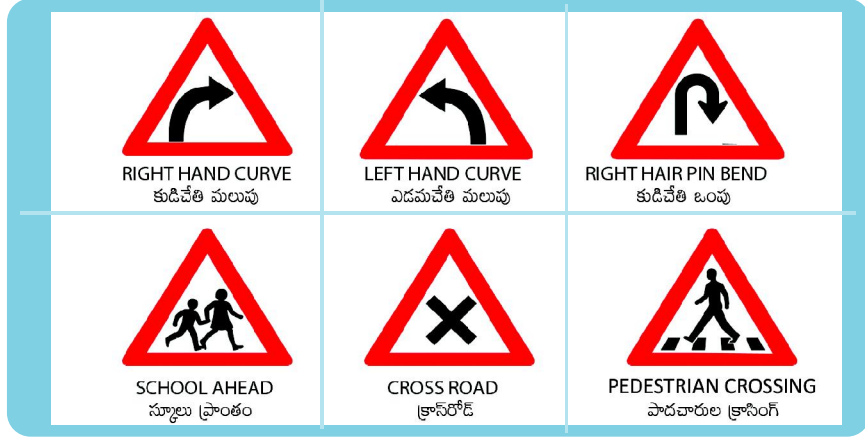
మీరు ఎప్పుడైనా బస్సులో ఈ కింది జాగ్రత్తలను చూసారా?

**బస్సు కిటికీలోనుంచి
మీ చేతులు బయటకు పెట్టకండి**

**పుట్టోర్డుపై
ప్రయాణం ప్రమాదకరం**

ఈ హెచ్చరికలు దేనిని సూచిస్తాయి?

ట్రాఫిక్ చిహ్నాలు

ఈ చిహ్నాలు చూసారు కదా! వీటి గురించి మీకు తెలుసా?

ప్రతి చిహ్నం కింద ఉన్న సూచనలు చదవండి. ప్రమాదాలు నివారణకు కొన్ని రహదారి నిబంధనలు పాటించాలి.

మనం రోడ్డు ప్రమాదాలకు వివిధ కారణాలను చర్చించాం కదా! ప్రమాదాలు నివారించడానికి ప్రతిఒక్కరు కింది నిబంధనలను పాటించాలి.

- మనం ట్రాఫిక్ చిహ్నాలను గుర్తించి రహదారి నిబంధనలను పాటించాలి.
- రోడ్లపై నడవడానికి కాలినడక బాటనే ఉపయోగించాలి.
- రోడ్లపై దాటడానికి జీబ్రాక్రాసింగ్ను ఉపయోగించాలి.
- రోడ్లపై మరియు కూడళ్ళలో ఆటలు ఆడరాదు.
- కదులుతున్న వాహనాల నుండి దిగరాదు/దూకరాదు.
- బస్సు పుట్టోర్డుపై ప్రయాణం చేయరాదు.
- ప్రయాణ సమయంలో వాహనాల కిటికీల నుండి తలను గాని చేతులు గాని బయటకు పెట్టకూడదు.
- కారులో వెళ్ళేటప్పుడు సీట్ బెల్ట్ ధరించాలి.
- వాహనం నడిపేటప్పుడు హెల్మెట్ ధరించాలి.

Activity

Think and Say

What Safety measures we should follow in different places.

E.g: Factories, Market, Festivals, Shopping malls, Cinema halls

How does an accident occur?

Accidents

Usually accidents occur due to human negligence and carelessness. Let's know about this.

Accidents - Measures

1. Road accidents.

Look at the given pictures

- Do you accept riding as shown in the picture? Why?
- Usually accidents happen due to the following reasons.
 1. Over speed
 2. Careless driving
 3. Talking over the mobile while driving
 4. Passenger vehicles being overloaded.
 5. Triple riding or more than that on two wheelers.
 6. Drunk and driving.
 7. Not stopping at signal.

What should we do to prevent road accidents?

Think and Discuss

Hello!
Don't forget me

I protect you in your journey

కృత్యం

ఆలోచించండి, చెప్పండి

వివిధ ప్రాంతాలలో తీసుకోవలసిన భద్రతా చర్యలు ఏమిటి?

ఉదా : పరిశ్రమలు, మార్కెట్, పండగలు, షాపింగ్ మాల్స్, సినిమా హాళ్ళు

ప్రమాదాలు ఎలా జరుగుతాయి?

ప్రమాదాలు

సాధారణంగా ప్రమాదాలు మనుషుల నిర్లక్ష్యం, అజాగ్రత్త కారణంగా జరుగుతాయి. దీని గురించి తెలుసుకుందాం!

ప్రమాదాలు - నివారణ చర్యలు

1. రహదారి ప్రమాదాలు

కింది చిత్రాలు చూడండి

- పై చిత్రంలో చూపించిన విధంగా మోటారుసైకిల్ నడపడాన్ని నీవు అంగీకరిస్తావా? ఎందుకు?
- సాధారణంగా కింది కారణాల వలన ప్రమాదాలు జరుగుతాయి.
 1. మితిమీరిన వేగం.
 2. అజాగ్రత్తగా నడపడం.
 3. సెల్ ఫోన్ మాట్లాడుతూ వాహనాలు నడపడం.
 4. వాహనాలలో ఎక్కువ మంది ప్రయాణికులను ఎక్కించడం.
 5. ద్విచక్ర వాహనంపై ఇద్దరుకంటే ఎక్కువమంది ప్రయాణించడం.
 6. మద్యం తాగి వాహనం నడపడం.
 7. సిగ్నల్ దగ్గర ఆగకపోవడం.

రహదారి ప్రమాదాలు జరగకుండా ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలి?

ఆలోచించండి - చర్చించండి

హలో! నన్ను ధరించడం మర్చిపోకండి

మీ ప్రయాణంలో మిమ్మల్ని రక్షిస్తాను.

Activity

Add some more to these with the help of your teacher. Fill in the boxes given

Safety on roads

Start half an hour early

Water Hazards

Look at the following picture

Usually during summer season, children particularly in rural areas, go to river banks, ponds and wells to swim. Some of them who do not know swimming too try to swim. In such cases they drown in water. Such accidents happen quite often.

Safety Measures while swimming

- Should go to water sources along with elders who know swimming.
- Should learn swimming with the help of trainers.
- Should swim with proper guidance.
- Should not go into the deep waters.

You may add some more

Do You Know

Boat Accidents

We are reading about boat accidents in newspapers regularly.

- Why do boat accidents happen?

The most frequent causes of boat accidents are because of inexperienced drivers, equipment failure, whirl pools, over loading the boats etc.

కృత్యం

మీ ఉపాధ్యాయుని సాయంతో కింది బాక్సులలో మరికొన్ని జోడించండి.

అరగంట ముందు
బయలుదేరండి.

నీటి ప్రమాదాలు

కింది చిత్రాన్ని చూడండి.

సాధారణంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల పిల్లలు, వేసవికాలంలో ఆడుకోవడానికి చెరువులు, బావులు, నదుల వైపు వెళుతుంటారు. కొంతమంది పిల్లలు ఈతరాకపోయినప్పటికీ చెరువులలో ఈడడానికి ప్రయత్నిస్తుంటారు. అలాంటి సందర్భాలలో వాళ్ళు నీటిలో మునిగిపోతుంటారు. ఇలాంటి ప్రమాదాలు తరచుగా జరుగుతుంటాయి.

ఈతకొట్టేటప్పుడు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు

- చెరువులు, కాలువలలో ఈతకొట్టడానికి వెళ్ళేటప్పుడు, ఈత తెలిసిన వారితో వెళ్ళాలి.
- శిక్షకుల సహాయంతో ఈతనేర్చుకోవాలి.
- సరైన మార్గదర్శకత్వంతో ఈత కొట్టాలి.
- చెరువులు, కాలువలలో లోతైన ప్రాంతాలలోకి వెళ్ళకూడదు.

మరికొన్ని జతచేయండి

మీకు తెలుసా !

పడవ ప్రమాదాలు

వార్తాపత్రికలలో పడవ ప్రమాదాలు గురించిన వార్తలను అప్పుడప్పుడు చదువుతుంటాం.

- ఎందుకు పడవ ప్రమాదాలు జరుగుతాయి?

పడవ ప్రమాదాలు జరగడానికి ప్రధానకారణం జాగరూకతతో లేకపోవడం, అనుభవం లేని వ్యక్తులు పడవలు నడపడం, పరికరాల వైఫల్యం, సుడిగుండాలు, పరిమితికి మించి జనాలను ఎక్కించడం మొదలైనవి ప్రధాన కారణాలు.

Safety Measures while Boat travel

- Do not travel across the river when it is flooded.
- Use safety jackets.
- Do not play while travelling by boat.

First-Aid

What did your mother do in the following situations?

- When the hand got burnt while cooking?
- When you got injured while playing?
- When dust or something fell into the eyes?

Generally your mother pour water on the burning part of the body and turmeric powder on the wound. She blows into the eye to clear the dust. This type of action is called first aid. It reduces the pain and avoids further problems.

- What should we do to the victims in the accident?
- We may get hurt sometimes when we fall from a bicycle or while playing or we may get knocked down by a car or a bus. We need to give immediate treatment to the victim before he/she is moved to a hospital. It is called **First aid**.

What does a first aid box comprise?

- Have you ever observed this symbol (**+**) any where while travelling in a bus?

The first aid box consists of cotton, tincture iodine, ointment, medicated plasters, scissors, bandage cloth, anti septic cream, petroleum jelly, soap and a thermometer.

a) First aid to wounds:

1. First clean the wound with soap water or antiseptic lotion using wet cotton.
2. Apply tincture iodine or anti septic cream to the wound with cotton and cover it with a gauge cloth and put a plaster on the cloth.

b) First aid to burns:

1. Keep the burnt part under cold, running water for a while.
2. If the burns are too severe, ointment must be applied.
3. Never pinch the blisters, never tie a bandage, never rub, and never apply ice.

c) Dog bite:

1. Wash the bitten area with soap or antiseptic lotion.
2. Do not cover the wound with a cloth or bandage.

పడవ ప్రయాణాలలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

- వరద, తుఫానుల సమయాలలో పడవ ప్రయాణాలు చేయకూడదు.
- రక్షణ జాకెట్లు ఉపయోగించాలి.
- పడవ ప్రయాణాలలో ఆటలు ఆడరాదు.

ప్రథమచికిత్స

ఈ కింది పరిస్థితులలో మీ అమ్మ ఏమి చేస్తుంది?

- వంట చేసే సమయంలో చేయి కాలినప్పుడు?
- ఆటలు సమయంలో నీవు గాయపడ్డప్పుడు?
- దుమ్ము వంటివి కళ్ళలో పడినప్పుడు?

సాధారణంగా మీ శరీర భాగాలు కాలి గాయాలు అయినప్పుడు మీ అమ్మ నీరు పోస్తుంది. గాయాలకు పసుపు రాస్తుంది. దుమ్ము పోవడానికి కళ్ళలో ఊదుతుంది. ఇలాంటి పనులను ప్రథమ చికిత్స అంటారు. ఇది బాధను తగ్గిస్తుంది. ఇతరత్రా ఎటువంటి సమస్యలు రాకుండా నిరోధిస్తుంది.

- ప్రమాద సమయంలో బాధితులకు మనమేం చేయాలి?
- బస్సు లేదా కారు ఢీకొట్టినప్పుడు సైకిల్ మీద నుంచి కిందపడినప్పుడు అటలాడేటప్పుడు కొన్నిసార్లు మనం గాయపడతాం. అలాంటి సందర్భంలో మనకి కొంత తక్షణ చికిత్స అవసరం. ఆసుపత్రికి వెళ్ళేలోపు బాధితుడికి అందించాల్సిన తక్షణ చికిత్సను ప్రథమ చికిత్స అంటారు.

ప్రథమ చికిత్స పెట్టెలో ఏమేమి ఉంటాయి?

- మీరు బస్సులో ప్రయాణం చేసేటప్పుడు (+) ఆకారపు గుర్తును ఎప్పుడైనా గమనించారా?

ప్రథమ చికిత్స పెట్టెలో దూది, టింక్చర్ ఆయోడిన్, అయింట్మెంట్, మెడికేటెడ్ ప్లాస్టర్, కత్తిర, బ్యాండ్జ్ క్లాత్, యాంటిసెప్టిక్ క్రిం, పెట్రోలియం జెల్లీ, సబ్బు, జ్వరమానిని ఉంటాయి.

అ) గాయాలకు ప్రథమ చికిత్స

1. తడి దూదిని ఉపయోగించి గాయాన్ని సబ్బు నీటితో గాని ఏంటి సెప్టిక్ లోషన్తో గాని శుభ్రం చేయాలి.
2. దూదితో టింక్చర్ ఆయోడిన్ను గానీ, యాంటిసెప్టిక్ క్రిముగాని రాయాలి. గాజు గుడ్డతో కట్టుకట్టిపైన ప్లాస్టర్ వేయాలి.

ఆ) కాలిన గాయాలకు ప్రథమ చికిత్స

1. కాలిన గాయంపై కొంతసేపు చల్లని నీరు పోయాలి.
2. కాలిన గాయం తీవ్రమైనది అయితే లేపనం పూయాలి.
3. కాలిన గాయంపైన ఏర్పడిన నీటి బొబ్బలను చిదమకూడదు, కట్టు కట్టకూడదు, రుద్దకూడదు, ఐస్ ఉపయోగించకూడదు.

ఇ) కుక్క కాటుకు ప్రథమ చికిత్స

1. కుక్క కరిచిన ప్రాంతాన్ని సబ్బు లేదా యాంటిసెప్టిక్ లోషన్తో కడగాలి.
2. గాయాన్ని ప్లాస్టర్తో గానీ గాజుగుడ్డతో కాని కట్టుకట్టకూడదు.

d) Snake bite:

1. First observe the bitten part and identify whether the snake is poisonous or not.
2. Normally a person bitten by a snake can collapse out of fear. We should take steps to reduce his fear.
3. Should hold or fasten with a cloth or rope above the bitten part to avoid the poison spreading to the other parts of the body.
4. Take care that the person does not become unconscious.
5. Immediately take the victim to the doctor.

e) Scorpion bite:

1. Clean the wound with mild soap water.
2. Apply a cool compress on to the affected area to reduce the pain.
3. Immediately take the victim to the doctor.

f) Drowning in water:

Normally the person who drowns in the water swallows much water into the stomach and he will become unconscious. The breathing passage gets closed with water.

1. Squeeze the water out of the person's stomach by applying pressure on the stomach with both the hands.
2. Do mouth to mouth breathing, only if trained. Strongly breathe four times into the mouth of the victim. It clears the air passage and makes the lungs active again.

Do This

My First Aid box

- Take a plastic box with lid. Wash and dry it.
- Take a white paper and draw + Mark with red colour.
- Write **FIRST AID BOX** under the symbol.
- Paste the paper on the box.
- Keep all the things in the box like band-aid, cotton etc.
- Keep the box in a convenient place for immediate use.

Emergency services

The Government of Andhra Pradesh has provided emergency helpline toll free service numbers for different services. A person who needs help can call these numbers at free of cost. Let us know about these services.

ఈ) పాము కాటుకు ప్రథమ చికిత్స

1. మొదట కాటు వేయబడిన భాగాన్ని నిశితంగా పరిశీలించి, విష సర్పమో కాదో నిర్ధారించుకోవాలి.
2. సాధారణంగా పాము కాటుకు గురైన వ్యక్తి భయంతో స్పృహ తప్పి పడిపోతాడు అతని భయం తగ్గించేలా మాట్లాడాలి.
3. విషం శరీరంలో ఇతర భాగాలకు వ్యాపించకుండా ఒక గుడ్డతో గాయం పై భాగంలో గట్టిగా కట్టుకట్టాలి.
4. పాము కరిచిన వ్యక్తి అచేతనంలోకి పోకుండా చూడాలి.
5. వెంటనే బాధితుడిని డాక్టరు వద్దకు తీసుకువెళ్ళాలి.

ఉ) తేలు కుట్టినప్పుడు ప్రథమ చికిత్స

1. సబ్బునీళ్ళతో గాయాన్ని కడగాలి.
2. గాయం భాగంపై నొప్పి తగ్గేటట్లు మెల్లగా ఒత్తాలి.
3. వెంటనే బాధితుడిని డాక్టరు వద్దకు తీసుకువెళ్ళాలి.

ఊ) నీళ్ళలో మునిగినప్పుడు - ప్రథమ చికిత్స

సాధారణంగా నీళ్ళలో మునిగిన వ్యక్తి ఎక్కువ నీళ్ళను మింగివేస్తాడు. అందువలన అచేతన అవస్థలోనికి వెళ్ళిపోతాడు. స్వాస నాళాలు నీటితో మూసుకుపోతాయి.

1. తాగిన నీళ్ళు బయటకు వచ్చేలా రెండు చేతులతో పొట్టపై ఒత్తాలి.
2. శిక్షణ తీసుకున్నట్లైతే నోటితో స్వాస అందించాలి. బాధితుడి నోటిలో నాలుగు సార్లు గట్టిగా స్వాస అందించాలి. ఇది స్వాస మార్గంలో నీళ్ళను తొలగించి మళ్ళీ స్వాస ఆడేలా చేస్తుంది.

ఇలా చేయండి

నా ప్రథమ చికిత్స పెట్టె

- మూత కలిగిన ఒక ప్లాస్టిక్ డబ్బాను తీసుకోండి శుభ్రంగా కడిగి ఆరబెట్టండి.
- ఒక తెల్ల కాగితం తీసుకొని దాని పై '+' గుర్తును ఎర్రసిరాతో రాయండి దానికింద ప్రథమచికిత్స పెట్టె అని రాయండి.
- ఈ కాగితం డబ్బాపై అతికించండి.
- ప్రథమ చికిత్సకు అవసరమైన దూది, బ్యాండ్ ఎయిడ్ మొ॥ వస్తువులను డబ్బాలో ఉంచండి.
- అవసరమైనప్పుడు వెంటనే ఉపయోగించటానికి వీలుకలిగిన ప్రాంతంలో పెట్టండి.

అత్యవసర సేవలు

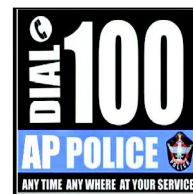
భారత ప్రభుత్వం వివిధ అత్యవసర సహాయ చర్యల కోసం కొన్ని ఉచిత ఫోన్ సేవలను కల్పించింది. ఎవరైన ఒక వ్యక్తికి ఏదైన అత్యవసర సేవ అవసరం అయినప్పుడు ఈ ఉచిత ఫోన్ నెంబరుకు ఫోన్ చేయవచ్చు. ఈ సేవల గురించి తెలుసుకుందాం.

It is 24 hours emergency response service for medical, police and fire emergency. Who ever calls this number in emergency, is provided help and they come to our rescue at once. It is a health advice service. One can get free medical advice from doctors by a phone call. It is useful for the people who live in remote villages.

It is an emergency help line service from police. If any person in trouble calls this number, the police will help immediately.

Disaster management

Disaster management helps at the time of natural disasters like earth quake, cyclone and floods. It provides services to the people in times of need.

Alert!

Going outside during cyclone is dangerous. Heavy rain, strong wind and thunders will harm you.

Key words

safety measures, traffic signals, road safety, zebra crossing, accidents, water hazards, first aid, emergency services, disaster management

What we have learnt

- The measures taken to avoid the occurrence of accidents are called safety measures.
- We have to follow safety measures to avoid accidents.
- We have to take care while using sharp objects like blade, knife and scissors etc.
- Use rubber gloves to avoid electric shock while working with electric appliances.
- Following safety measures at home, school and on the road is essential.
- We have to follow traffic rules to avoid accidents while riding.
- Accidents occur due to over speed, over load of the passengers, careless driving or drunk and driving.
- Wearing safety jackets while travelling by boat is always safe.
- First aid is necessary to the victim to reduce the pain to keep him/her alive.
- Use 108,104 and 100, which are the toll free numbers to help us in emergency.

వైద్య సేవల కొరకు, పోలీసు, అగ్నిప్రమాదాలు నివారణ కొరకు, 24 గంటలు అందుబాటులో ఉండు సేవలను అత్యవసర సేవలు అంటారు. మనం ఈ సేవల ఉచిత నెంబర్లకు ఫోన్ చేసినప్పుడు వారు వెంటనే మనకు సహాయం చేస్తారు. 104 అనేది మనకు ఉచిత వైద్యసలహాలు అందించే సేవ. వారు ఫోను ద్వారా వైద్య సలహాలు అందిస్తారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రజలకు ఈ సేవలు బాగా ఉపయోగకరం.

ఇది పోలీసు నుండి లభించే అత్యవసర ఉచిత సేవ. ఈ నంబరును సంప్రదించినపుడు పోలీసులు వెంటనే స్పందించి సహాయం చేస్తారు.

ప్రకృతి విపత్తుల నిర్వహణ

ఇవి ప్రజలకు ప్రకృతి విపత్తుల సందర్భంలో సహాయసహకారాలు అందించే సేవలు. ప్రకృతి విపత్తులైన భూకంపాలు, తుఫానులు, వరద సమయాలలో ఇవి సేవలు అందిస్తాయి. అవసరమైన సందర్భాలలో ప్రజలకు సేవలందిస్తాయి.

జాగ్రత్త!

తుఫాను సమయాలలో బయటకు వెళ్ళడం ప్రమాదకరం. భారీ వర్షాలు, ఈదురు గాలులు మెరుపులు మనకు హానిచేస్తాయి.

కీలక సమాచారం

భద్రతా చర్యలు, ట్రాఫిక్ చిహ్నాలు, రహదారి భద్రత, జీబ్రా క్రాసింగ్, ప్రమాదాలు, నీటి ప్రమాదాలు, ప్రథమ చికిత్స, అత్యవసర సేవలు, ప్రకృతి విపత్తుల నిర్వహణ

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం

- ప్రమాదాలు జరగకుండా తీసుకునే చర్యలను భద్రతా చర్యలు అంటారు.
- ప్రమాదాలు నివారించాలంటే భద్రతా చర్యలు పాటించాలి.
- బ్లెడ్లు, కత్తి, కత్తెర వంటి పదునైన వస్తువులు ఉపయోగించేటప్పుడు తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.
- విద్యుత్ ఉపకరణాలతో పనిచేసేవారు విద్యుత్ షాక్ తగలకుండా చేతులకు రబ్బరు తొడుగులు వాడుతారు.
- పాఠశాలలోను, ఇంటివద్ద, రోడ్లపైన ప్రమాదాలు జరగకుండా భద్రతా చర్యలు తీసుకోవడం తప్పనిసరి.
- వాహనాలు నడిపేటప్పుడు ప్రమాదాలు జరగకుండా ట్రాఫిక్ చిహ్నాలు ఉపయోగించాలి.
- మితిమీరిన వేగంతో వాహనాలు నడపడం, పరిమితికి మించి జనాలను వాహనాలలో ఎక్కించుకోవడం, అజాగ్రత్తగా వాహనాలు నడపడం, మద్యం సేవించి వాహనాన్ని నడపడం వలన ప్రమాదాలు జరుగుతాయి.
- పడవ ప్రయాణాలలో రక్షణ జాకెట్లు ధరించడం క్షేమకరం.
- ప్రమాద బాధితులకు ప్రథమచికిత్స చేయడం వలన వారికి బాధనుండి కొంత ఉపశమనం కలుగుతుంది.
- అత్యవసర పరిస్థితుల్లో 108, 104 మరియు 100 ఉచిత సేవలను ఉపయోగించుకోండి.

Improve your Learning

I. Conceptual understanding

1. Why should we take safety measures?
2. What is first aid and when is it needed?
3. Aparna's grandfather was bitten by a snake. What kind of first aid is suggested to him?

II. Questioning and hypothesis

4. What questions would you ask to know more about 108 Services?

III. Experiments and field based observations

5. Visit an accident spot which is nearby. Find the causes of accident and record your observations.

IV. Information skills and projects

6. Discuss the precautions to be taken while using fire works on Diwali.

V. Drawing pictures and Model Making

7. Draw a mind map showing precautions we take while travelling on a bus.

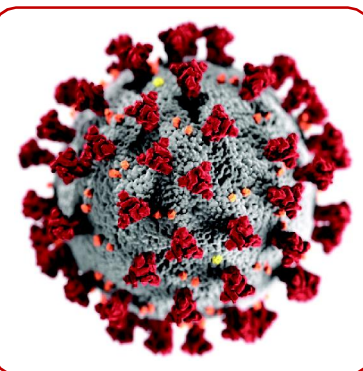
VI. Appreciation

8. How do you appreciate the services of 108 and 104?

Covid – 19 Precautions

Covid – 19 is disease caused by a new strain of Corona virus, referred as 2019 Novel Corona Virus. Symptoms can include fever, cough and shortness of breath. The virus is transmitted through direct contact with the respiratory droplets of an infected person, generated through coughing and sneezing. Individuals can also be infected from touching surfaces contaminated with the virus and touching their faces (eyes, nose, mouth).

- Protect yourself and others by washing hands frequently with soap and water for at least 20 seconds for every half an hour or sanitize with alcohol based hand sanitizer.
- Wash hands often especially before and after eating, after blowing nose, coughing, sneezing, going to toilet.
- Do not touch your face particularly eyes, nose, mouth.
- Must wear clean and washed face coverings (masks) while going outside.
- Do not share cups, water bottles, eating utensils, food or drinks with others.
- Share what you learnt about preventing disease with your family and friends.
- Cover the mouth and nose with elbow while sneezing or coughing.
- Follow physical distancing practices. Keep 6 feet distance at all times.

- UNICEF, WHO, CIFRC guidelines.

అభ్యసనం మెరుగు పరచుకోండి

I. విషయావగాహన

1. మనం ఎందుకు భద్రతా చర్యలు పాటించాలి?
2. ప్రథమ చికిత్స అంటే ఏమిటి? ఎప్పుడు అవసరం అవుతుంది?
3. అపర్ణ వాళ్ళ తాతయ్యను పాము కాటువేసింది. అతనికి ఎటువంటి ప్రథమ చికిత్సను సూచిస్తావు?

II. ప్రశ్నించడం - పరికల్పనలు చేయడం

4. 108 సేవలు గురించి మరింతగా తెలుసుకోవడానికి 108 సిబ్బందిని ఏయే ప్రశ్నలు అడుగుతావు?

III. ప్రయోగాలు - క్షేత్ర పరిశీలనలు

5. మీకు దగ్గరలోని ఒక ప్రమాద స్థలాన్ని సందర్శించండి. ఆ ప్రమాదం జరగడానికి కారణాలు అన్వేషించండి. మీ పరిశీలనలు నమోదు చేయండి.

IV. సమాచార నైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్టులు

6. దీపావళికి బాణాసంచా తయారుచేసే సందర్భంలో తీసుకోవలసిన ముందు జాగ్రత్తలు చర్చించండి.

V. బొమ్మలు గీయడం - నమూనాలు తయారు చేయడం

7. బస్సులో ప్రయాణం చేసేటప్పుడు తీసుకోవలసిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలను సూచిస్తూ ఒక మైండ్ మేప్ (మేథో పటం) గీయండి.

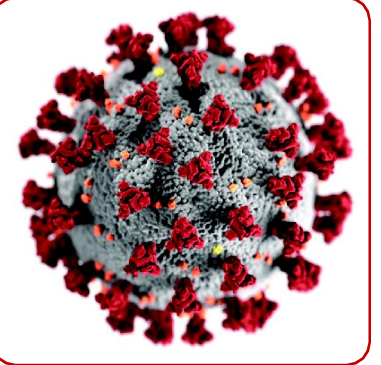
VI. ప్రశంస

8. 108 మరియు 104 సేవలను ఏవిధంగా ప్రశంసిస్తావు?

కోవిడ్ 19 - ముందు జాగ్రత్తలు

కరోనా - కోవిడ్ 19 వ్యాధి, నోవెల్ కరోనా వైరస్ 2019 ద్వారా వ్యాప్తి చెందుతుంది. జ్వరం, దగ్గు, శ్వాస తీసుకోవడంలో ఇబ్బందులు ఈ వ్యాధి ప్రధాన లక్షణాలు. వ్యాధి సోకిన వ్యక్తి దగ్గినప్పుడు, తుమ్మినప్పుడు వచ్చే తుంపర్ల వలన ఈ వ్యాధి ఒకరి నుండి మరొకరికి సోకుతుంది. వైరస్ కలిగిన వస్తువుల ఉపరితలాలను తాకి అదే చేతితో కన్ను, ముక్కు, నోరు తాకడం వలన కూడా ఈ వైరస్ వ్యాపిస్తుంది.

- ప్రతి అరగంటకు ఒకసారి సబ్బు నీటితో చేతులను సుమారు 20 సెకనుల పాటు రుద్ది కడుక్కోవాలి లేదా అల్కహాల్ కలిగిన శానిటైజర్ తో చేతులు శుభ్రం చేసుకోవాలి.
- భోజనానికి ముందు తరువాత, చీదినప్పుడు, దగ్గినప్పుడు, తుమ్మినప్పుడు, మూత్రశాల - మరుగుదొడ్డికి వెళ్ళినప్పుడు చేతులు శుభ్రంగా కడుక్కోవాలి.
- కళ్ళు, ముక్కు, నోరు చేతితో తాకరాదు.
- శుభ్రంగా ఉతికిన మాస్కులను పాఠశాల సమయంలోను, ఇంటి నుండి బడికి, బడి నుండి ఇంటికి వెళ్ళే సమయంలోను తప్పనిసరిగా ధరించాలి.
- కప్పులు, గ్లాసులు, కంచాలు, ఆహార పదార్థాలు ఇతరులతో పంచుకోరాదు.
- వ్యాధి నివారణ గురించి తెలుసుకున్న విషయాలను జాగ్రత్తలను కుటుంబసభ్యులకు, స్నేహితులకు తెలియజేయాలి.
- మోచేతిని అడ్డం పెట్టుకుని తుమ్మడం, దగ్గడం చేయాలి.
- ఇతరుల నుండి కనీసం 6 అడుగుల దూరం ఉండేలా భౌతిక దూరాన్ని పాటించాలి.

- UNICEF, WHO, CIFRC మార్గదర్శకాలు

The Journey of India for Freedom

Chapter 10

LEARNING OUTCOMES:

Pupils will be able to

- understand the history of India.
- explain the time line of Indian freedom movement.
- appreciate the sacrifice of freedom fighters.

Raju was returning home happily after the flag hoisting ceremony celebrated at the school on 15th August. Then the small flag in his hand spoke to him.

‘Do you know, who I am?’

Raju was surprised and said

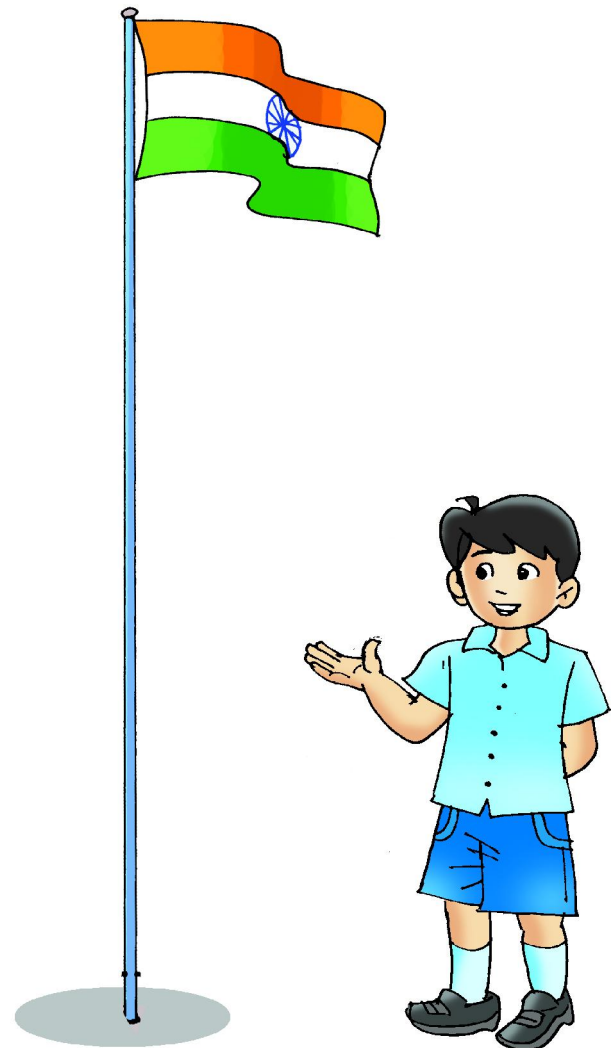
‘Yes, you are the National Flag’.

‘Do you know why we are celebrating today?’

‘Today is our Independence day’.

‘Yes, you are correct. Our country became independent from the British rule on 15th August 1947’.

I will tell you the journey of India for freedom.

అధ్యాయం

10

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం

అభ్యసన ఫలితాలు :

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- భారతదేశ చరిత్రను అవగాహన చేసుకుంటారు.
- భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం యొక్క కాలక్రమాన్ని వివరించగలుగుతారు.
- స్వాతంత్ర్యసమరయోధుల త్యాగాలు ప్రశంసిస్తారు.

ఆగష్టు 15 స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం సందర్భంగా పాఠశాలలో జరిగిన పతాకావిష్కరణ తర్వాత రాజు ఆనందంగా ఇంటికి వెళుతున్నాడు. అప్పుడు అతని చేతిలో చిన్ని జెండా అతనితో ఇలా అంది.

‘నేనెవరో నీకు తెలుసా?’

రాజు ఆశ్చర్యంతో చెప్పాడు.

‘నువ్వు జాతీయ పతాకానివి.’

మనం ఈరోజు సంబరాలు ఎందుకు జరుపుకుంటున్నామో

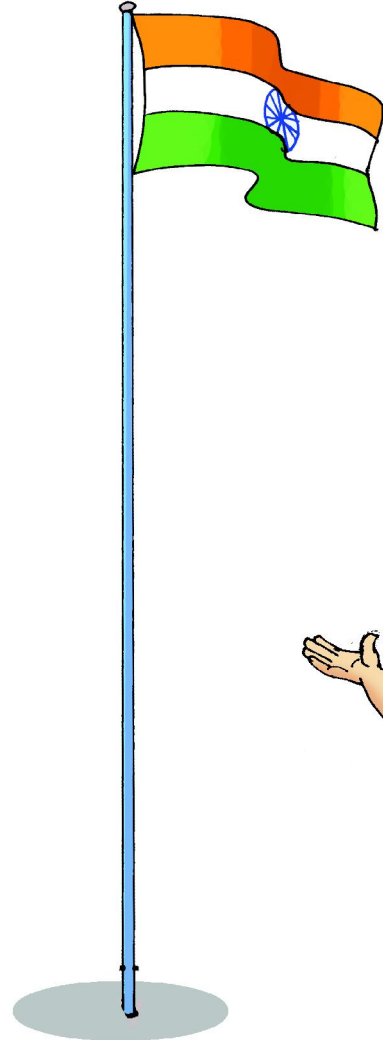
తెలుసా?

‘ఈరోజు స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం’

‘అవును నిజమే మనదేశం బ్రిటిష్ వాళ్ళు నుండి

1947 ఆగష్టు 15వ తేదీన స్వాతంత్ర్యం సాధించింది.’

స్వాతంత్ర్యం కోసం భారతదేశ పోరాట ప్రయాణాన్ని నీకు తెలియజేస్తాను.

Indian Freedom Struggle

India has a glorious past. Great Indian kings and emperors like Chandra Gupta, Ashoka, Samudra Gupta, Akbar, Shahjahan etc made this country great. They built beautiful forts, monuments and temples and established great educational institutions like Nalanda and Takshasila. Our country excelled in many areas during different periods of history in the fields of mathematics, medicine, science, surgery, metallurgy, art, literature etc. All these made India a remarkable country in the world. Foreign traders visited India to extend their business. In the later periods the invasions of Europeans made India weak and turned India into a colonial rule.

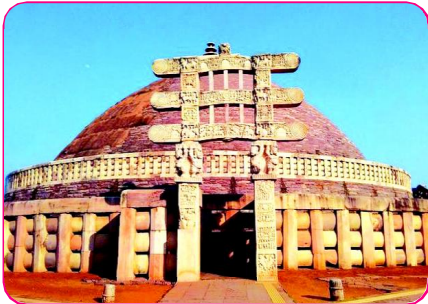

Nalanda University

Do You Know

Historical Monuments: A monument is a statue or building that is built to honour a special person or event. The Taj Mahal, Red fort, the Hawamahal, the Sanchi stupa are some examples of historical monuments.

Sanchi Stupa

Taj Mahal

Red Fort

Vasco-da-gama, a Portuguese explorer, discovered a sea route from Europe to India in 1498. The Portuguese, the Dutch, the French and the British landed in India one after the other for trade. The British established the East India Company. They conquered the Indian Kingdom and began their rule in our country from 1757. People in many parts rebelled against the rule of the British in 1857. This was known as the **first war of Independence**. In the year 1885 the **Indian National Congress** was formed. It fought against the British rule.

భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటం

భారతదేశం చాలా గొప్పది, చంద్రగుప్తమౌర్యుడు, అశోకుడు, సముద్రగుప్తుడు, అక్బర్, షాజహాన్ వంటి గొప్ప రాజులు, చక్రవర్తులు ఈ దేశాన్ని గొప్పదేశంగా తీర్చిదిద్దారు. అందమైన కోటలు, కట్టడాలు, ఆలయాలు నిర్మించారు. నలంద, తక్షశిల లాంటి గొప్ప విశ్వవిద్యాలయాలను నెలకొల్పారు. చరిత్రలో వివిధ కాలంలో మనదేశం గణితం, వైద్యశాస్త్రం, విజ్ఞానశాస్త్రం, శస్త్రచికిత్సలు, లోహశాస్త్రం, కళలు, సాహిత్యం మొదలగు రంగాలలో గొప్పగా రాణించింది. ఇవన్నీ భారతదేశాన్ని ప్రపంచంలో గొప్ప దేశంగా తయారు చేసాయి.

విదేశీ వాళ్ళు వారి వ్యాపార విస్తరణకోసం మన దేశంలోనికి ప్రవేశించారు. ఆ తర్వాత కాలంలో అరబ్బుల దండయాత్రలు, ఐరోపావారు మన దేశాన్ని బలహీనపరచి భారతదేశాన్ని వారి పాలనకిందకు తెచ్చుకున్నారు.

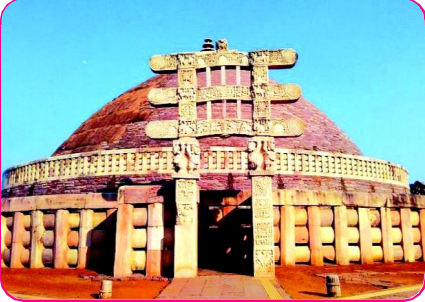

నలంద విశ్వవిద్యాలయం

మీకు తెలుసా !

చారిత్రక కట్టడాలు: ఒక వ్యక్తి లేదా ఒక సందర్భానికి గౌరవసూచనగా నిర్మించబడిన ఒక విగ్రహం లేదా భవనాన్ని చారిత్రక కట్టడం అంటారు. తాజ్ మహల్, ఎర్రకోట, హవామహల్, సాంచి స్థూపం మొదలైనవి కొన్ని చారిత్రక కట్టడాలు.

సాంచి స్థూపం

తాజ్ మహల్

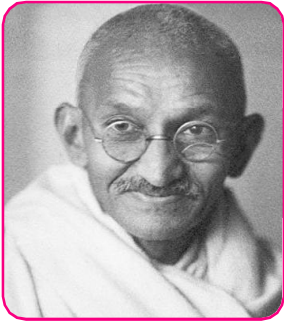
ఎర్రకోట

1498లో పోర్చుగీసు నావికుడు వాస్కోడిగామా భారతదేశానికి సముద్రమార్గాన్ని కనుగొన్నాడు. పోర్చుగీసు వారు, డచ్చివారు, ఫ్రెంచివారు, బ్రిటిష్ వారు ఒకరి తర్వాత ఒకరు భారతదేశానికి వర్తకం కోసం వచ్చారు. బ్రిటిష్ వారు మనదేశంలో ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీని స్థాపించారు. భారతీయ రాజ్యాలను జయించి 1757లో పాలించడం ప్రారంభించారు.

1857లో భారతదేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో ప్రజలు బ్రిటిష్ వారిపై తిరుగుబాటు చేసారు. దీనినే మొదటి స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంగా చెబుతారు. 1885లో భారతజాతీయ కాంగ్రెస్ ఏర్పడింది. భారతీయుల హక్కులకోసం బ్రిటిష్ వారిపై పోరాటం చేసింది.

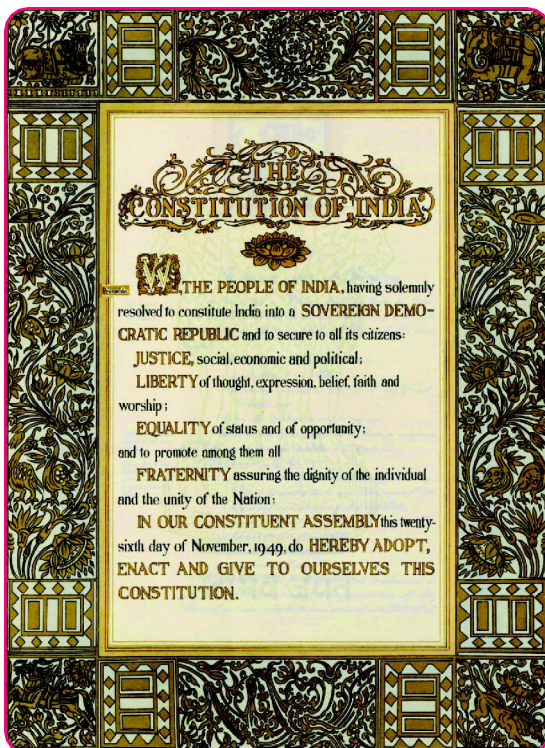

Mahatma Gandhi joined the freedom movement in 1919. He became the leader of the Indian National Congress. He started the **non co-operation movement** and the **Salt Satyagraha movement**. The Indian National Congress demanded the British to quit the land immediately in 1942.

The British Government killed and imprisoned our freedom fighters mercilessly. Some were hanged, some were shot but people of India fought against British under the leadership of Mahatma Gandhi. He gave the slogan 'Do or Die' to fight against the British. This was called **The Quit India Movement**.

Finally the British left India on midnight of 14th August 1947. So, every year we celebrate **Independence Day** on 15th August.

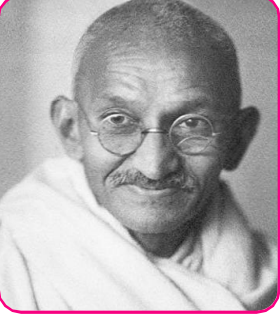

After independence, the Constitution assembly took the responsibility of creating the **Indian Constitution** headed by Dr. B R Ambedkar. On 26th of January 1950 the constitution of India came into effect. We celebrate that day as **Republic day**.

Today we are living peacefully due to the sacrifice of many freedom fighters. So we as Indians owe to those freedom fighters that lost their lives to achieve independence.

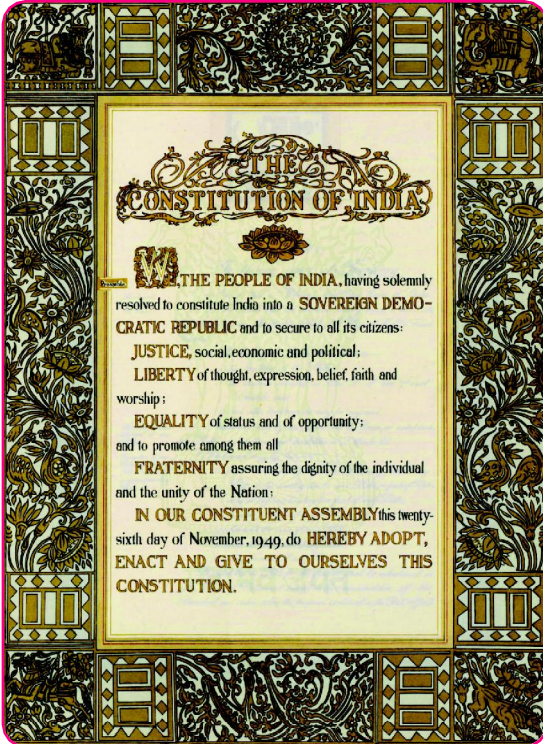

1919 సం॥లో మహాత్మాగాంధీజీ స్వాతంత్ర్యపోరాటంలో చేరారు. ఆ తర్వాత పోరాటానికి నాయకత్వం వహించారు. గాంధీజీ సహాయ నిరాకరణోద్యమం, ఉప్పుసత్యాగ్రహం చేపట్టారు. 1942 సం॥లో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ భారతదేశాన్ని వదిలి వెళ్ళాలని బ్రిటిష్వారిని డిమాండ్ చేసింది.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఎంతోమంది స్వాతంత్ర్య సమరయోధులను కనికరం చూపకుండా చంపివేసింది. మరెందరినో జైళ్ళలో బాధించింది. కొంతమంది ఉరితీయబడ్డారు. కొంతమంది తుపాకులతో కాల్చివేయబడ్డారు కాని గాంధీజీ నాయకత్వంలో స్వాతంత్ర్యపోరాటం ఆగలేదు. మహాత్మా గాంధీ బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా 'దు ఆర్ డై' అనే నినాదం ఇచ్చారు. దీనిని క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమం అంటారు.

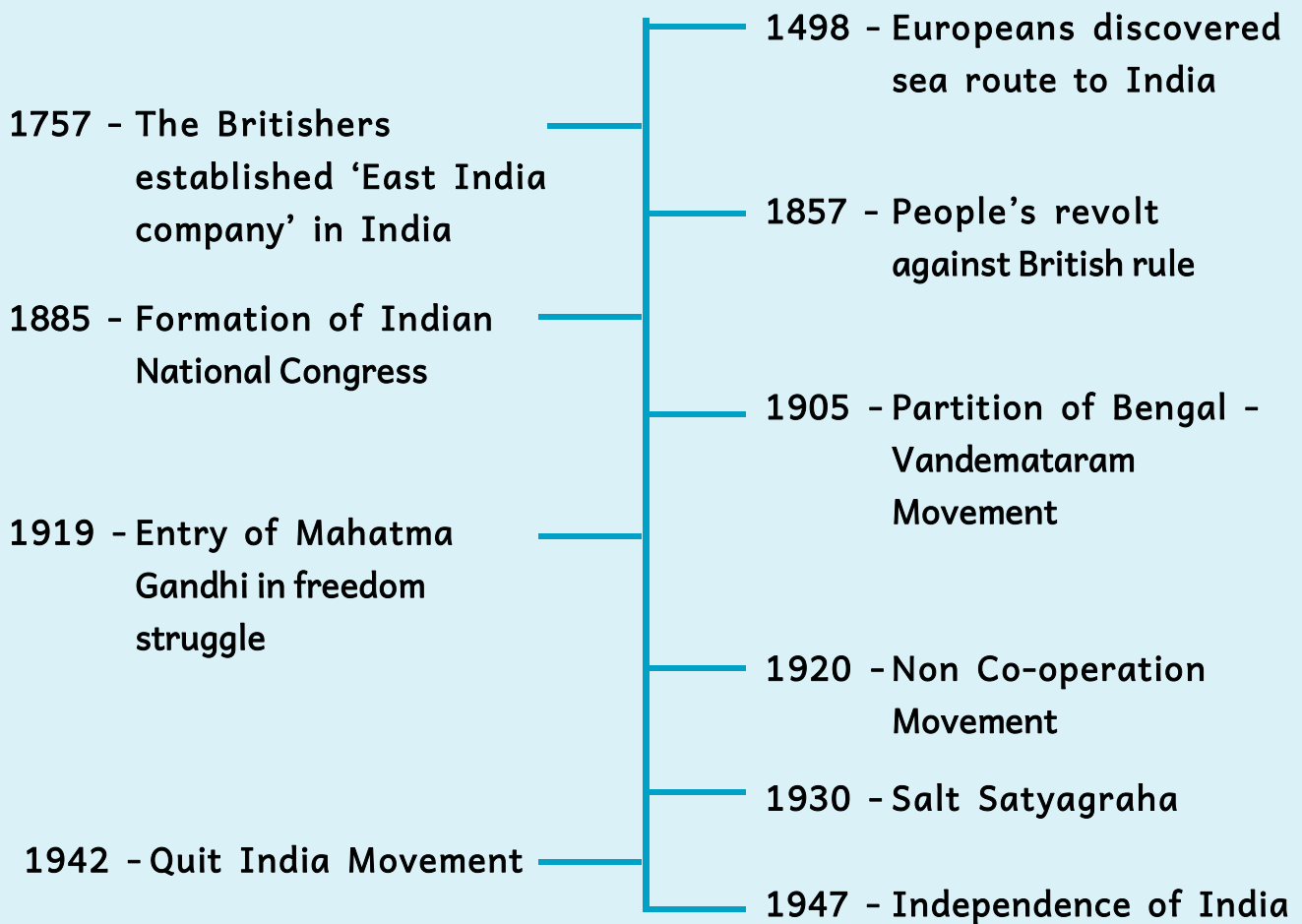
చివరగా 1947 ఆగష్టు 14 అర్ధరాత్రి బ్రిటిష్వారు భారతదేశాన్ని వదిలివెళ్ళారు. ఆ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని ప్రతి సంవత్సరం మనం ఆగష్టు 15న **స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం** జరుపుకుంటున్నాం.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత, భారతరాజ్యాంగాన్ని రచించే బాధ్యత రాజ్యాంగ పరిషత్ డా॥బి.ఆర్.అంబేద్కర్ నేతృత్వంలో కమిటీకి అప్పగించింది. ఆ విధంగా భారతరాజ్యాంగం 1950 జనవరి 26నుండి అమలులోనికి వచ్చింది. ఆరోజును మనం **గణతంత్ర దినోత్సవం**గా జరుపుకుంటాం.

ఈ రోజు మనం అనుభవిస్తున్న స్వేచ్ఛాజీవితం, ఎందరో స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల త్యాగఫలితం కాబట్టి భారత స్వాతంత్ర్యంకోసం ప్రాణాలు అర్పించిన ఆ స్వాతంత్ర్య సమరయోధులకు మనం రుణపడి ఉండాలి.

Freedom Movement Timeline

Famous Freedom Fighters from Andhra Pradesh

Alluri Seetharama Raju

Duggirala Gopala Krishnaiah

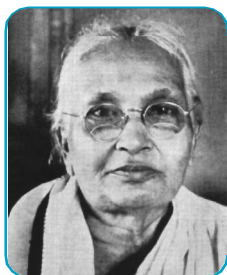
Duvvuri Subbamma

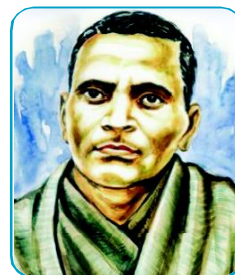
Gadicherla Hari Sarvottama Rao

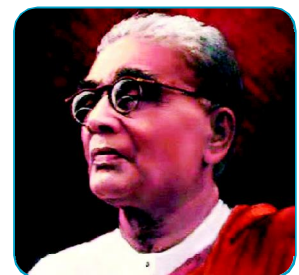
Konda Venkatappayya

Ponaka Kanakamma

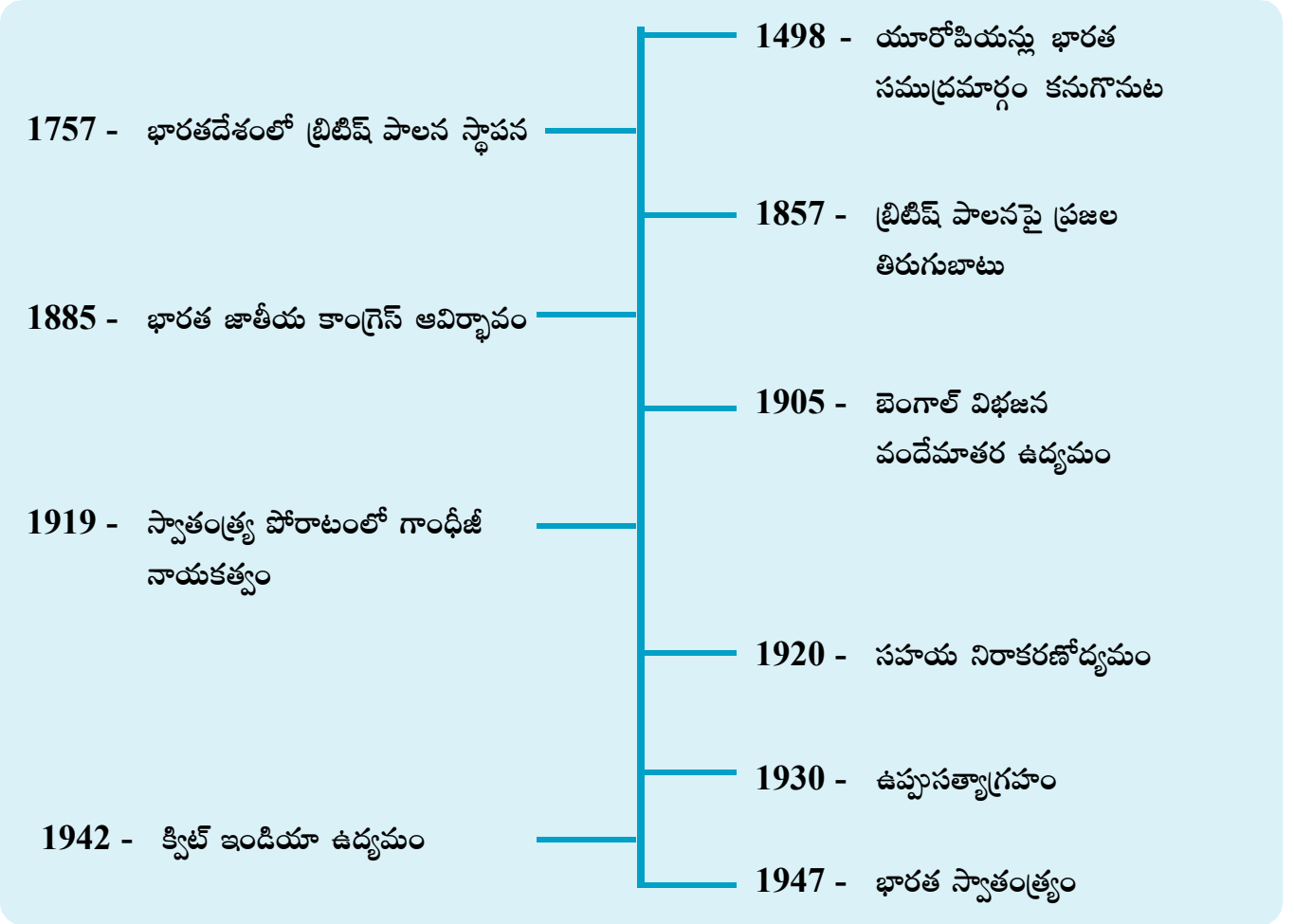

Sri Potti Sree Ramulu

Tanguturi Prakasam Panthulu

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

అల్లూరి సీతారామరాజు

దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య

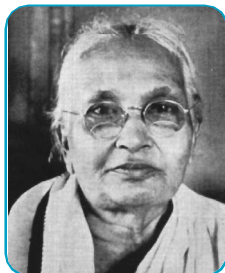
దువ్వూరి సుబ్బమ్మ

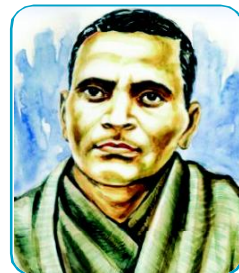
గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు

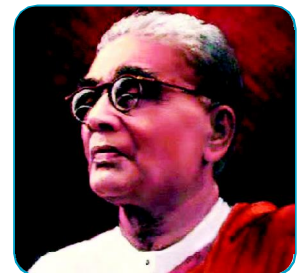
కొండా వెంకటకృష్ణయ్య

పొనాక కనకమ్మ

శ్రీపాట్టి శ్రీరాములు

టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు

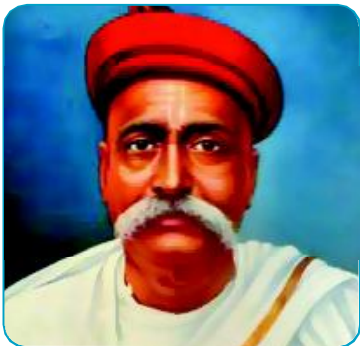
FREEDOM FIGHTERS

Bhagat Singh

Lal Bahadur Shastri

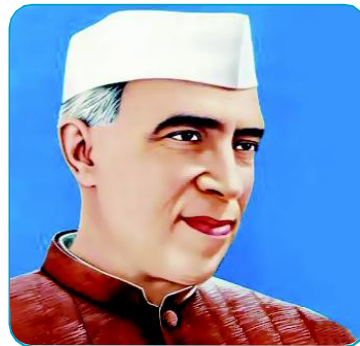
Bal Gangadhar Tilak

Rani Lakshmibai

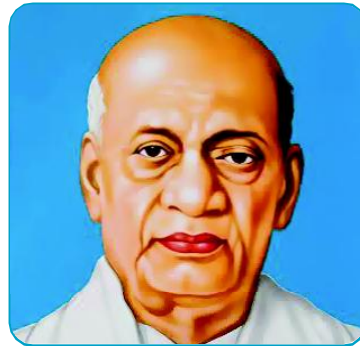
Subhas Chandra Bose

Jawaharlal Nehru

Dr. B. R. Ambedkar

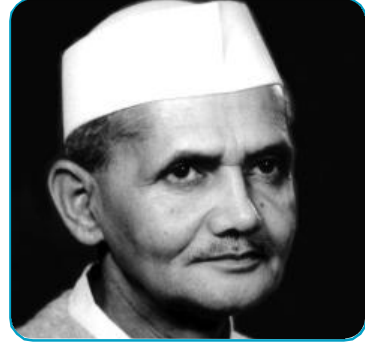

Sardar Vallabhbhai Patel

స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

భగత్ సింగ్

లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి

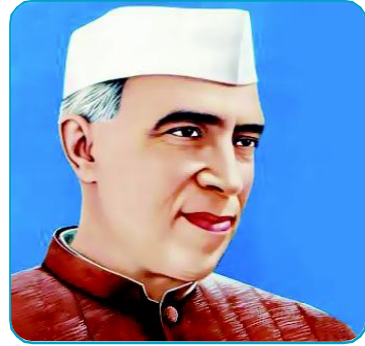
బాల గంగాధర్ తిలక్

రాణి లక్ష్మీబాయి

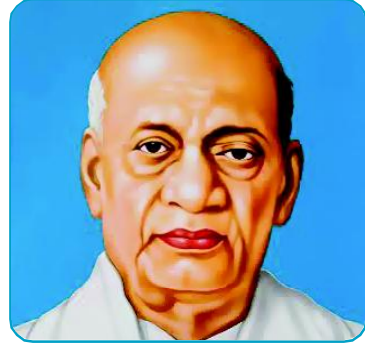
సుభాష్ చంద్రబోస్

జవహర్లాల్ నెహ్రూ

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్

సర్దార్ వల్లభభాయ్ పటేల్

Key words

freedom, foreigners, Europeans, trade, revolt, rebel
non-violence, satyagraha, quit India, timeline

What we have learnt

- Vasco-da-gama discovered the sea route to India in 1498.
- The British began their rule in our country from 1757.
- The revolt of 1857 was also known as the first war of independence.
- In the year 1885 The Indian National Congress was formed.
- Gandhi started the Non Co-operation movement in 1922, Salt Satyagraha in 1930 and Quit India movement in 1942.
- India got freedom in 1947 and became a Republic in 1950.
- It is our prime duty to show our respect by being a responsible citizen.

Improve your Learning

I. Conceptual understanding

1. Explain what would have happened if freedom fighters had not sacrifice their lives for us?
2. Write a brief note on Indian freedom movement ?
3. Name some of the freedom fighters you know ?

II. Questioning and hypothesis

4. What would have happened if Mahatma Gandhi had not arrived to India from South Africa?

III. Experiments and field observations

5. Why do people install statues?

IV. Information skills and projects

6. Collect the pictures of our freedom fighters and prepare an album (Project)

V. Drawing and Model Making

7. Draw the National flag and colour it.

VI. Appreciation, values, application to daily life, biodiversity.

8. How do you appreciate the sacrifices of the Indian freedom fighters and write a brief note.

క్రీలక పదాలు

స్వాతంత్ర్యం, విదేశీయులు, ఐరోపావారు, వర్తకం, తిరుగుబాటు, సహాయనిరాకరణ
సత్యాగ్రహం, క్విట్ ఇండియా, సంఘసంస్కర్త, కాలక్రమం

మనం సమి నేర్చుకున్నాం

- 1498లో వాస్కోదాగామా భారతదేశ సముద్రమార్గాన్ని కనుగొన్నాడు.
- 1757 నుండి బ్రిటిష్ వారు మన దేశాన్ని పాలించడం మొదలుపెట్టారు.
- 1857 తిరుగుబాటుని మొదటి స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం అంటారు.
- 1885లో భారతజాతీయ కాంగ్రెస్ ఆవిర్భవించింది.
- గాంధీజీ 1922లో సహాయనిరాకరణోద్యమం, 1930లో ఉప్పుసత్యాగ్రహం, 1942లో క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం నడిపారు.
- భారతదేశానికి 1947లో స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. 1950లో రిపబ్లిక్ (గణతంత్రం) అయ్యింది.
- బాధ్యతాయుతమైన పౌరుడిగా ఉండడం ద్వారా మన గౌరవాన్ని చూపించడం మన ప్రథమ కర్తవ్యం.

అభ్యసనం మెరుగు పరచుకోండి

I. విషయావగాహన

1. స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు స్వాతంత్ర్యం కోసం తమ జీవితాలని త్యాగం చేయకపోతే ఏం జరిగి ఉండేదో వివరించండి ?
2. భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని క్లుప్తంగా వివరించండి.
3. మీకు తెలిసిన కొందరు స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల పేర్లు చెప్పండి

II. ప్రశ్నించడం - పరికల్పనలు చేయడం

4. మహాత్మాగాంధీ దక్షిణాఫ్రికా నుండి భారతదేశం వచ్చి ఉండకపోతే ఏమి జరిగి ఉండేది?

III. ప్రయోగాలు - క్షేత్ర పరిశీలనలు

5. ప్రజలు స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల విగ్రహాలను ఎందుకు ఏర్పాటు చేస్తారు?

IV. సమాచార నైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్టులు

6. స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు చిత్రాలు సేకరించి ఆల్బమ్ తయారుచేయండి

V. బొమ్మలు గీయడం - నమూనాలు తయారు చేయడం

7. జాతీయ పతాకం చిత్రం గీసి రంగులు వేయండి

VI. ప్రశంస, విలువలు, నిజజీవిత పరిస్థితులకు వర్తింపజేయడం, జీవవైవిధ్యం

8. స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల త్యాగాలను నువ్వు ఎలా ప్రశంసిస్తావు?

Chapter 11

Earth to Space

LEARNING OUTCOMES:

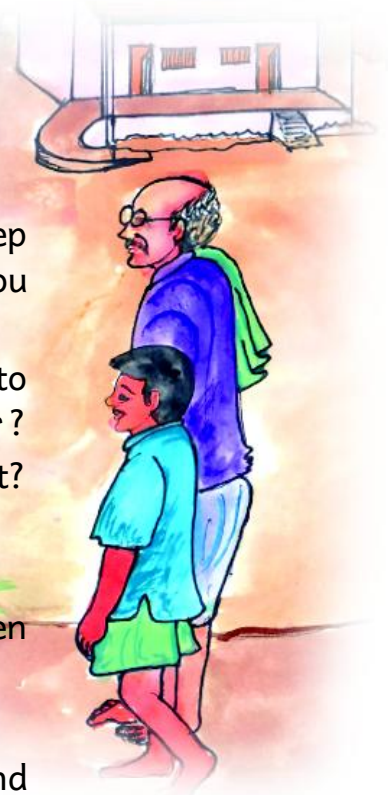
Pupils will be able to

- understand the shape of the earth.
- understand and explain about latitudes and longitudes.
- differentiate the movements of the earth, rotation and revolution.
- explain about the solar system.

Chandu and his grandfather were walking to their agriculture field.

- Chandu* : Thatha, if we walk further which place will we reach?
- Grandfather* : We will reach Vajrakarur.
- Chandu* : Then, what is the next place after Vajrakarur ?
- Grandfather* : It's Guntakal.
- Chandu* : After Guntakal?
- Grandfather* : There are many more places dear. But if you keep moving, you will come back to the place where you started from.
- Chandu* : Is it Thatha? How we come? We are supposed to reach the end of the Earth. Aren't we, grandfather ?
- Grandfather* : No dear! Look at your school playground. How is it? Is it flat or round?
- Chandu* : It's flat Thatha!
- Grandfather* : Of course! But it is supposed to have an end. When we reach the end, we don't fall off. Do we ?
- Chandu* : No
- Grandfather* : Long ago, a Portuguese sailor called Ferdinand Magellan began a journey with his team. He sailed

అధ్యాయం

11

అవని నుండి అంతరిక్షానికి

అభ్యసన ఫలితాలు :

విద్యార్థులకు సిద్ధించే సామర్థ్యాలు:

- భూమి యొక్క ఆకారాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు.
- అక్షాంశాలు, రేఖాంశాలు అంటే ఏమిటో అర్థం చేసుకుంటారు, వివరిస్తారు.
- భూమి యొక్క చలనాలు భూభ్రమణం, భూ పరిభ్రమణాల మధ్య భేదాలు గుర్తించగలుగుతారు.
- సౌర కుటుంబం అంటే ఏమిటో వివరించగలుగుతారు.

R5T2K3

చందు వాళ్ళ తాతయ్య పొలానికి వెళ్తున్నారు.

- చందు : తాత ! మనం ఇలా నడుస్తూ వెళితే ఏ ప్రాంతానికి చేరుకుంటాం?
- తాతయ్య : మనం వజ్రకరూర్ చేరుకుంటాం.
- చందు : మరి ! వజ్రకరూర్ తర్వాత ఏ ప్రాంతం వస్తుంది?
- తాతయ్య : గుంతకల్లు
- చందు : గుంతకల్లు తర్వాత?
- తాతయ్య : చాలా ప్రాంతాలు వస్తాయి చందూ. కానీ మనం అలా వెళుతూఉంటే, మనం ఎక్కడ నుండి బయలుదేరుతామో తిరిగి అక్కడకే చేరుకుంటాం.
- చందు : నిజమా తాత? అలా ఎలా వస్తాం? భూమి చివరి దాకా వెళ్ళిపోతాం కదా!
- తాతయ్య : కాదు చందూ! మీ పాఠశాల ఆటస్థలాన్ని చూడు! ఎలా వుంది? గుండ్రంగా ఉందా! బల్ల పరుపుగా వుందా?
- చందు : బల్ల పరుపుగా ఉంది తాతయ్య!
- తాతయ్య : అవును! ఒకవేళ భూమి బల్లపరుపుగా ఉంటే దానికొక చివర ఉండాలి. చివరకు మనం వెళితే మనం పడిపోవడం లేదు. పడిపోతున్నామా?
- చందు : లేదు తాతయ్య!
- తాతయ్య : ఒకప్పుడు ఫెర్డినాండ్ మాజిల్లాన్ అనే పోర్చుగీసు నావికుడు తన బృందంతో సముద్ర ప్రయాణం చేసారు.

for years on the sea. But surprisingly his team reached back to the place where they started from. This was possible only if the earth was round. So they concluded that the earth is round.

Chandu : That's so unbelievable, Thatha!

Grandfather : Al right! I will show you right now.

Chandu : Ok Thatha! Please do!

Take a pot and observe it. It is round in shape. Now break one piece of the pot in the centre and observe it. We notice that the piece is flat in shape.

Thus we can conclude that the pieces of the pot are flat, though the whole pot is round in shape. In the same way a part of the Earth looks flat, even though it is round.

Pot

Piece of a Pot

Chandu : So true Thatha!

Grandfather : One more thing Chandu. The pictures taken by the satellite from space also prove that the Earth is round.

Chandu's friend, Harish came and asked, "Chandu, What is this big ball. Can we play? Chandu laughed aloud and replied, That's not a ball Harish! It is a globe.

Harish : What do you mean?

Chandu : That's a model of our Earth.

Harish : How is it useful to us ?

Chandu : It shows the locations of the various places on the earth. Now tell me, where is India on the globe?

Harish : Here it is Chandu!

Chandu : Good! Now tell me where America is?

Harish : Hey, I can't find it? How can I locate it?

Chandu : Alright! Come with me to the playground. I will explain to you.

Harish : Fine! let's go.

*Hai friends,
I am the model
of the Earth.*

వారు సముద్రంలో కొన్ని సంవత్సరాల ప్రయాణం తర్వాత ఆశ్చర్యంగా వారు ప్రయాణం మొదలుపెట్టిన ప్రాంతాలకు చేరారు. భూమి గోళాకారంగా వున్నప్పుడు మాత్రమే ఇది సాధ్యమవుతుంది. దీనిని బట్టి వారు భూమి గోళాకారంగా వుందని నిర్ధారించారు.

చందు : అవునా నమ్మశక్యంగా లేదు తాత!

తాతయ్య : సరే! నేను ఇప్పుడు చూపిస్తాను.

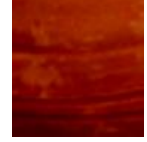
చందు : సరే తాత చూపించు.

ఒక కుండను తీసుకొని పరిశీలించండి. అది గుండ్రని ఆకారంతో ఉంటుంది. ఇప్పుడే కుండ మధ్య భాగంలో చిన్న పెంకును పగలగొట్టి దాని పరిశీలించండి. అది బల్లపరుపుగా ఉంటుంది

మొత్తం కుండ గుండ్రని ఆకారంలో వున్నప్పటికీ ఆ కుండ యొక్క పెంకు ముక్క బల్లపరుపుగా ఏ విధంగా కనిపిస్తుందో అదే విధంగా భూమి గోళాకారంగా ఉన్నప్పటికీ బల్లపరుపుగా కనిపిస్తుంది.

కుండ

కుండ పెంకు ముక్క

చందు

: అవును నిజమే తాత!

తాతయ్య

: మరొక్క విషయం. అంతరిక్షం నుండి ఉపగ్రహాలు తీసిన చిత్రాలు కూడా భూమి గోళాకారం ఉన్న విషయాన్ని నిర్ధారిస్తాయి.

ఇంతలో చందు మిత్రుడు హరీష్ వచ్చి “ఈ పెద్ద బంతి ఏమిటి చందూ? దీనితో మనం ఆడుకుందాం” అన్నాడు. ఇది బంతి కాదు హరీష్, ఇది గ్లోబు అని నవ్వుతూ బదులిచ్చాడు చందు.

హరీష్

: ఏమిటి నువ్వనేది?

చందు

: అవును. అది గ్లోబు, భూమికి నమూనా !

హరీష్

: అవునా ! అది మనకి ఎలా ఉపయోగపడుతుంది?

చందు

: గ్లోబు భూమి మీద రకరకాల ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. ఇప్పుడు చెప్పు, మన దేశం గ్లోబు మీద ఎక్కడుందో?

హరీష్

: ఇదిగో ఇక్కడ ఉంది చందూ.

చందు

: అవును. ఇప్పుడు అమెరికా దేశం ఎక్కడుందో చూపించు

హరీష్

: నాకు కనబడటం లేదు. ఎలా గుర్తించాలో చెప్పు.

చందు

: సరే! నాతో ఆటస్థలానికి రా. నీకు వివరిస్తా.

హరీష్

: బాగుంది! పద వెళ్దాం.

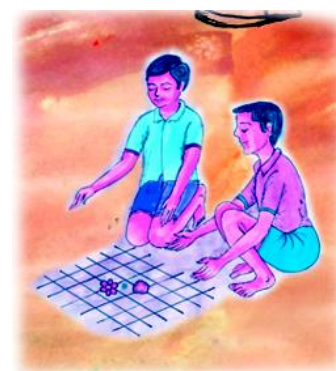
హాయ్ ఫ్రెండ్స్ నేను భూమికి నమూనాని

Chandu : Harish, now you may draw five straight lines and five parallel lines.

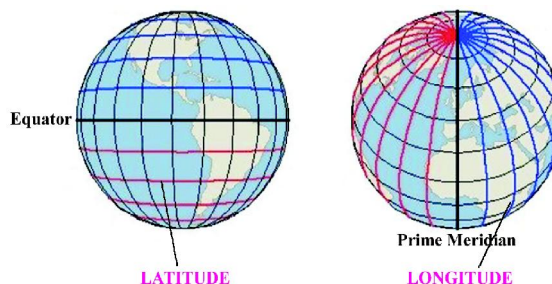
Harish : I've drawn.

Chandu : Now tell me where this stone is placed.

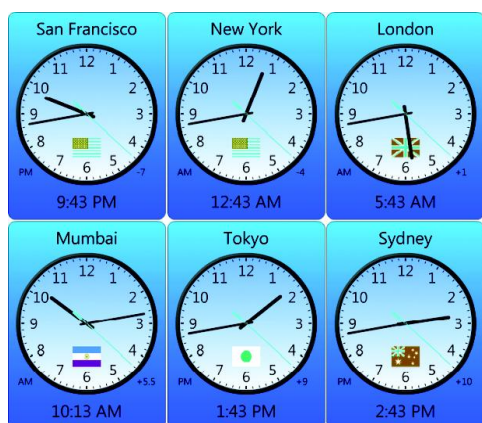
Harish : It's on the place where the second straight line and second parallel line met.

Chandu : In the same manner we can draw imaginary lines on the globe. The horizontal lines are called **Latitudes** and the vertical lines are called **Longitudes**. The latitude that divides the globe into two equal parts is the **Equator**. The longitude that divides the globe into two equal parts is the **Prime Meridian**.

It's 10.30 by our Indian clock, all the students may be in the class. What do you think the students in other countries might be doing? Observe the table given below and imagine what they are doing?

S. No.	Country	City	Time	Expected activities of students
1	America	New York	12.43 am	
2	Japan	Tokyo	01.43 pm	
3	England	London	05.43 am	
4	Australia	Sydney	02.43 pm	

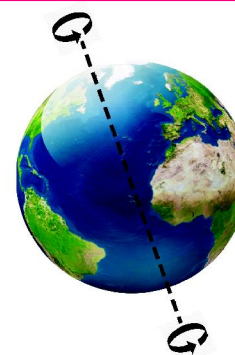
What might be the reasons for the clocks in different countries to show different timings? Do you know why? It is because of the movement of the Earth.

Have you ever observed a spinning top?

The Earth spins around its own imaginary axis in a tilted manner. The spinning movement of the Earth is called Rotation. The earth completes one rotation in 24 hours. We know that the part of the earth facing the Sun has day and the other part has night. Thus, the rotation of the Earth causes day and night.

Spinning top

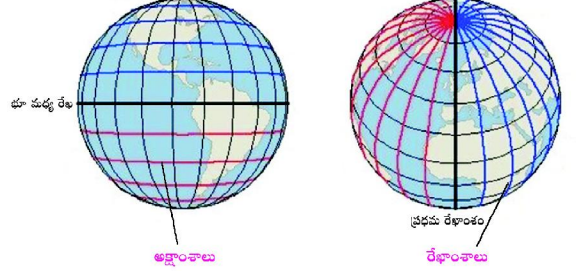

Earth rotation

- చందు** : హరీష్ నువ్వు నేలపై ఐదు నిలువు గీతలు ఐదు అడ్డగీతలు గియ్యి.
- హరీష్** : గీసాను.
- చందు** : ఇప్పుడు చెప్పు. ఈ రాయి ఎక్కడ ఉందో?
- హరీష్** : రెండవ నిలువు గీత, రెండవ అడ్డగీత కలిపే చోట ఉంది.

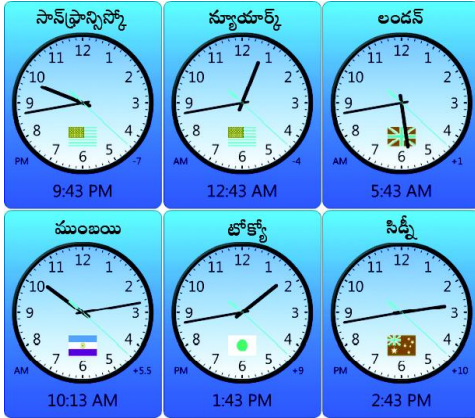
చందు : అదేవిధంగా గ్లోబు మీద అడ్డంగా నిలువుగా ఊహారేఖలు గీయబడ్డాయి. నిలువుగా గీయబడిన ఊహారేఖలను రేఖాంశాలని, అడ్డంగా గీయబడిన ఊహారేఖలను అక్షాంశాలని అంటారు. గ్లోబును అడ్డంగా రెండు సమాన భాగాలుగా విభజించు అక్షాంశాలని భూమధ్యరేఖ అంటారు. నిలువుగా విభజించు రేఖాంశాన్ని ప్రైమ్ మెరిడియన్ అంటారు.

మన దేశంలో సమయం ఉదయం 10.30 అయినప్పుడు విద్యార్థులు తరగతి గదిలో ఉంటారు.

ఇదే సమయానికి ఇతర దేశాలలో విద్యార్థులు ఏమి చేస్తుంటారో ఊహించగలరా?

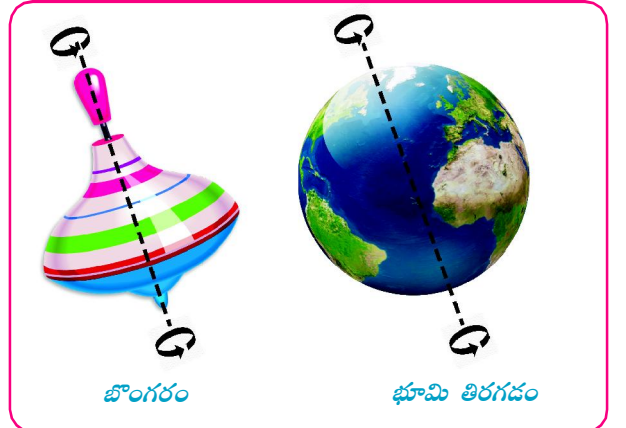
కింది పట్టికను గమనించండి: విద్యార్థులు ఆయా సమయాలకు ఏం చేస్తుంటారో ఊహించి రాయండి.

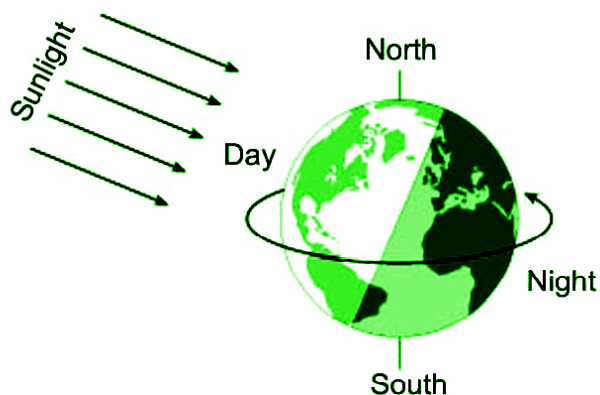

వ.సం.	దేశం	నగరాలు	సమయం	విద్యార్థులు చేయు పని (మీరు ఊహించినవి)
1	అమెరికా	న్యూయార్క్	12.43 a.m.	
2	జపాన్	టోక్యో	01.43 p.m.	
3	ఇంగ్లాండ్	లండన్	05.43 a.m.	
4	ఆస్ట్రేలియా	సిడ్నీ	02.43 p.m.	

వివిధ దేశాల గడియారాలు వేరు వేరు సమయాలను చూపించడానికి కారణాలు ఏమై ఉంటాయి? ఎందుకో మీకు తెలుసా? మనం నివసిస్తున్న భూమి చలిస్తూ ఉండటమే దీనికి కారణం తిరుగుతున్న బొంగరాన్ని మీరు ఎప్పుడైనా చూసారా?

భూమి ఒక ఊహ జనిత అక్షం ఆధారంగా కొద్దిగా ఒంగి తిరుగుతుంది. భూమి తన చుట్టూ తాను తిరగడాన్ని భూభ్రమణం అంటారు. భూమి తన చుట్టూ తాను ఒకసారి తిరగడానికి 24 గంటల సమయం పడుతుంది. భూమి తన చుట్టూ తాను తిరిగేటప్పుడు సూర్యునికి ఎదురుగా ఉన్న భూ భాగము పగలుగాను, మిగిలిన భూ భాగము రాత్రిగాను ఉంటాయి. అంటే భూ భ్రమణం పగలు రాత్రి ఏర్పడటానికి కారణం అవుతుందన్నమాట.

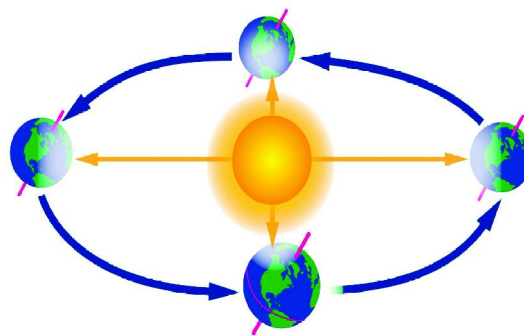

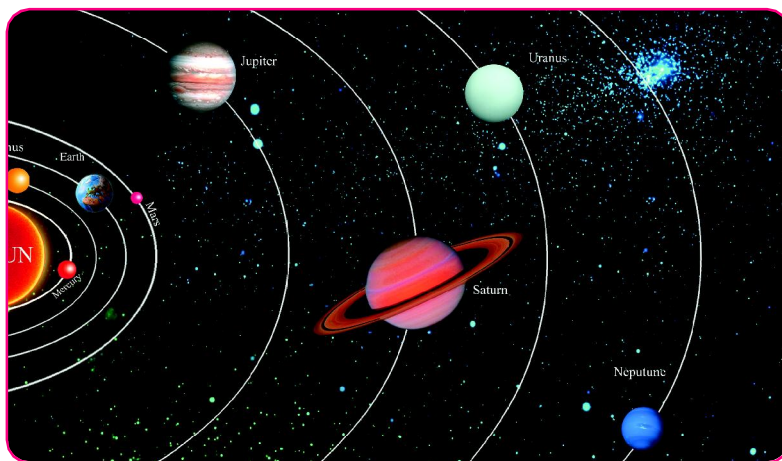
The earth spins on its axis and at the same time it revolves around the sun. This movement of the earth around the sun is called **Revolution**. It takes about 365 days. Thus revolution of the earth causes changes in the season.

Role play-Rotation and Revolution:

Let two students act as Sun and Earth. The first student who acts as the sun moves around himself. And the second student who acts as the earth moves around himself and around the student who acts as the sun.

Observe the sky during the day and at night. What did you observe?

You can observe stars, planets, and satellites with an astronomical telescope.

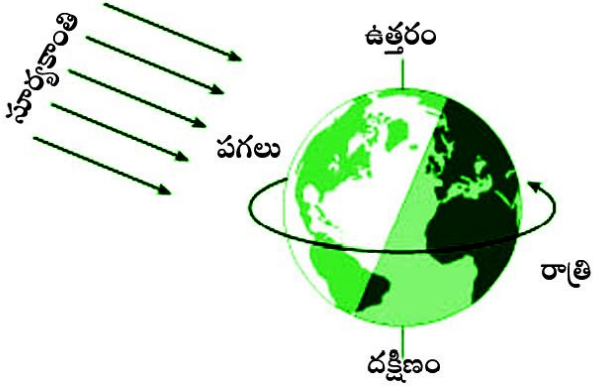
The Solar system is the Sun and all the objects that orbit around it. The Sun is orbited by planets, asteroids, comets and other things.

- What is the position of the earth in the solar system?
- Which is the nearest planet to the sun?
- Which is the farthest planet from the sun?
- Which object in the solar system gives us heat and light?

Think and Discuss

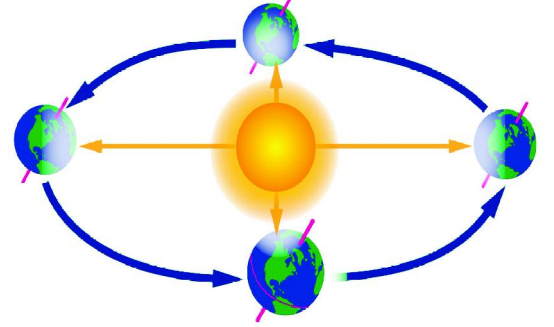
- Can we live on other planets? Discuss

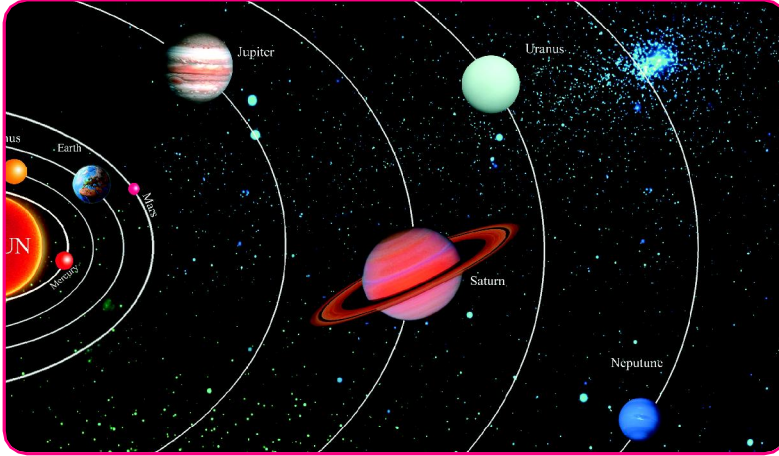
భూమి తన అక్షంపై తాను తిరుగుతూ సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతుంది. భూమి తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూ సూర్యుని చుట్టూ తిరగడాన్ని భూ పరిభ్రమణం అంటారు. దీనికి 365 రోజులు పడుతుంది. ఆ విధంగా భూ పరిభ్రమణం ఋతువులు ఏర్పడటానికి కారణం అవుతుంది. (భూ పరిభ్రమణం వలన ఋతువులలో మార్పులు సంభవిస్తాయి.)

రోల్ ప్లే - భూభ్రమణం - భూ పరిభ్రమణం:

ఇద్దరు విద్యార్థులు భూమి, సూర్యుని వలె నటించాలి. సూర్యునిలా నటించే విద్యార్థి నిల్చుంటాడు. భూమి వలె నటిస్తున్న విద్యార్థి తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూ సూర్యుని వలె నటిస్తున్న విద్యార్థి చుట్టూ తిరుగుతాడు.

పగటి పూట, రాత్రి పూట ఆకాశాన్ని పరిశీలించండి! మీరు ఏమి గమనించారు?

ఖగోళ దూరదర్శిని సహాయంతో మనం నక్షత్రాలను, గ్రహాలను, ఉపగ్రహాలను పరిశీలించవచ్చు.

సూర్యుడు మరియు సూర్యుని చుట్టూ పరిభ్రమిస్తున్న గ్రహాలను కలిపి సౌరకుటుంబం అంటారు. సూర్యుని కక్ష్యలో ప్లానెట్స్, ఆస్టెరాయిడ్స్ తోకచుక్కలు, ఇతర పదార్థాలు ఉంటాయి.

- సూర్య కుటుంబంలో భూమి ఏ స్థానంలో వున్నది?
- సూర్యునికి దగ్గరగా ఉండే గ్రహం ఏది?
- సూర్యునికి అతి దూరంగా వున్న గ్రహం ఏది?
- సౌర కుటుంబంలో ఏది మనకు వేడిని, వెలుతురును ఇస్తుంది?

ఆలోచించండి - చర్చించండి

- మనం ఇతర గ్రహాలపై జీవించగలమా? చర్చించండి.

The moon is the only natural satellite to the planet, earth. It moves around the earth. It takes 27 days to revolve around the earth.

In our solar system we have eight planets Mercury, Venus, Earth, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus and Neptune. Some minor planets also in our solar system. You will learn about them in next classes.

Artificial Satellites

An artificial satellite is an object that people have made and launched into orbit using rockets. Aryabhata was the India's first satellite launched in 1975.

Chandrayaan

Chandrayaan-2 is an artificial satellite launched by GSLV-MkIII-M1 from the **Satish Dhawan Space Center** in Sriharikota, Andhra Pradesh, India on 22nd July 2019.

Chandrayaan-2 was India's second mission to the moon and was a follow up mission from the Chandrayaan-1. It comprises of an orbiter, lander (Vikram) and rover (Pragyan).

Artificial satellites provide services in the areas of communications, broadcasting, meteorology, oceanography and resources survey. Now-a-days we are using internet, mobile phone and online services because of these artificial satellites.

Key words

globe, axis, latitudes, longitudes, equator, prime meridian, rotation, revolution solar system, satellite, artificial satellite, asteroids, comets.

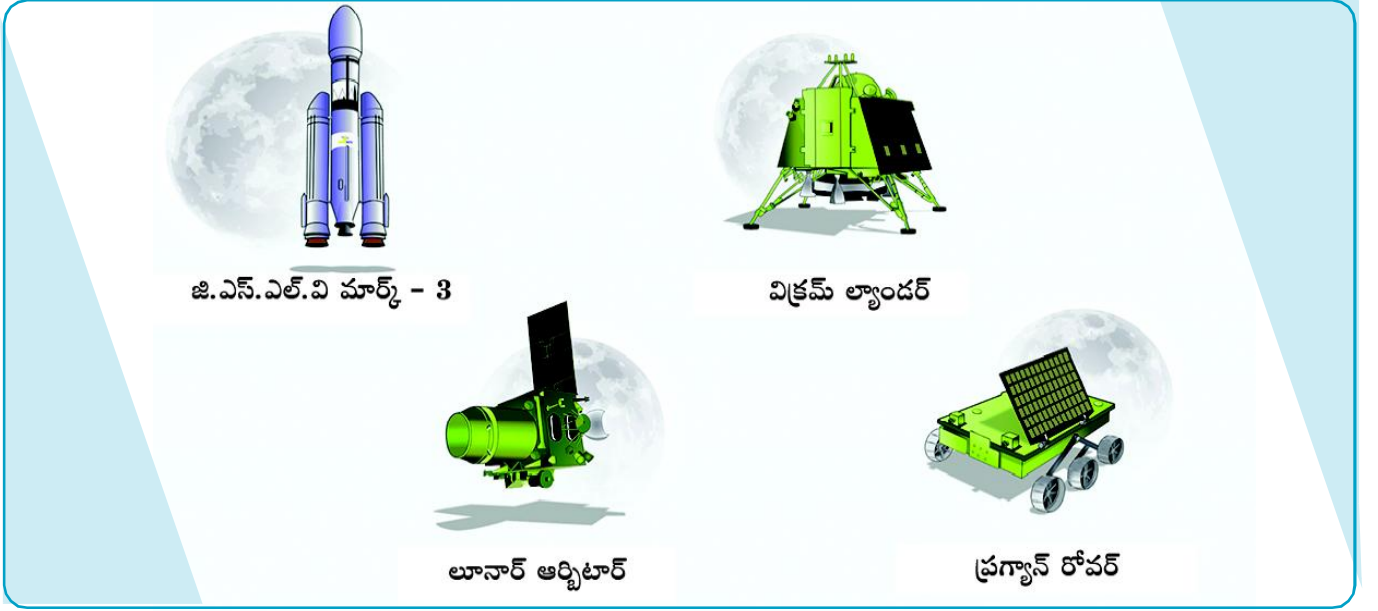
చంద్రుడు భూమికి గల ఒకే సహజ ఉపగ్రహం. ఇది భూమి చుట్టూ పరిభ్రమిస్తుంది. చంద్రుడు భూమి చుట్టూ ఒకసారి తిరగడానికి 27 రోజులు పడుతుంది.

సౌరకుటుంబంలో బుధుడు, శుక్రడు, భూమి, అంగారకుడు, బృహస్పతి, శని, యురేనస్, నెప్ట్యూన్ అనే గ్రహాలు ఉంటాయి. మన సౌర కుటుంబంలో ఇతర చిన్న గ్రహాలు కూడా ఉంటాయి. వీటి గురించి మరింత తదుపరి తరగతుల్లో నేర్చుకుందాం.

కృత్రిమ ఉపగ్రహాలు

రాకెట్లను ఉపయోగించి అంతరిక్ష కక్ష్యలోకి ప్రవేశపెట్టిన మానవ నిర్మిత ఉపగ్రహాన్ని కృత్రిమ ఉపగ్రహం అని అంటారు. 1975 సం॥లో భారతదేశం మొట్టమొదట ఆర్యభట్ట ఉపగ్రహాన్ని కక్ష్యలోకి ప్రవేశపెట్టింది.

చంద్రయాన్

చంద్రయాన్ - 2 అను కృత్రిమ ఉపగ్రహాన్ని జులై 22.2019 నాడు శ్రీహరికోటలోని సతీష్ ధావన్ స్పేస్ సెంటర్ నుండి GSLV-MkIII-M1 ద్వారా ప్రయోగించారు. చంద్రయాన్ - 1 తర్వాత తదుపరి పరిశోధనల నిమిత్తం భారతదేశం పంపించిన రెండవ కృత్రిమ ఉపగ్రహమే ఈ చంద్రయాన్ - 2. దీనిలో ఆర్బిటర్, విక్రమ్ లాండర్, మరియు ప్రగ్యాన్ రోవర్ వున్నాయి.

కమ్యూనికేషన్, ప్రసారం, వాతావరణ శాస్త్రం, సముద్ర శాస్త్రం, వనరుల సేవ మొదలైన వాటి సేవలను కృత్రిమ ఉపగ్రహాలు అందజేస్తాయి. ఈ రోజుల్లో ఇంటర్నెట్, మొబైల్ ఫోన్, ఆన్లైన్ సేవలు కోసం మనం ఈ కృత్రిమ ఉపగ్రహాలను ఉపయోగిస్తున్నాం.

కీలక సమాచారం

గ్లోబు, అక్షం, అక్షాంశాలు, రేఖాంశాలు, భూమధ్యరేఖ, ప్రథమ రేఖాంశం, భూభ్రమణం, భూపరిభ్రమణం, సౌర కుటుంబం, ఉపగ్రహం, కృత్రిమ ఉపగ్రహం, గ్రహాలు, తోక చుక్కలు

What we have learnt

- The earth rotates on its own imaginary axis.
- The imaginary lines are drawn horizontal on the globe are latitudes.
- The latitude that divides the earth into two equal parts is called equator.
- The imaginary lines that are drawn vertical on the globe are longitudes.
- The longitude that divides the globe into two equal parts is called Prime Meridian.
- The spinning movement of the earth is called rotation. It takes 24 hours. Rotation causes day and night.
- This movement of the earth around the sun is called revolution. It takes about 365 days. Revolution causes changes in season.
- The sun and the objects rotating around the sun are called the solar system.
- The planets in the solar system are Mercury, Venus, Earth, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus and Neptune.
- The object that revolves around the sun is called planet.
- The object that revolves around the planet is called satellite.
- The moon is the only natural satellite to the planet Earth

I. Conceptual understanding

1. Write the differences between Latitudes and Longitudes.
2. Write about the globe.
3. What is the shape of the Earth?

II. Questioning and hypothesis

4. If the earth stops its rotation what will happen?

III. Experiments and field observations

5. Make a model of the solar system using balls of different sizes to represent the planets.

IV. Information skills and projects

6. Collect the information about Artificial satellites sent by India and their purposes. Write a brief note.

V. Drawing and Model Making

7. Draw latitudes and longitudes on the surface of a ball.

VI. Appreciation, values, application to daily life, biodiversity.

8. Why is the earth, the only planet which is the only habitat for human beings?

మనం ఏమి నేర్చుకున్నాం

- భూమి తన ఊహాత్మక అక్షంపై తిరుగుతుంది.
- గ్లోబుపై అడ్డంగా గీయబడిన ఊహారేఖలను అక్షాంశాలు అంటారు.
- గ్లోబును అడ్డంగా రెండు సమానభాగాలుగా విభజించు అక్షమును భూమధ్యరేఖ అంటారు.
- నిలువుగా గీయబడిన ఊహారేఖలను రేఖాంశాలు అంటారు.
- గ్లోబును నిలువుగా రెండు సమానభాగాలుగా విభజించు రేఖాంశాన్ని ప్రైమ్ మెరెడియన్ అంటారు.
- భూమి తన చుట్టూ తాను తిరగడాన్ని భూ భ్రమణం అంటారు. భూ భ్రమణానికి 24 గంటలు పడుతుంది. భూ భ్రమణం వలన పగలు, రాత్రి ఏర్పడతాయి.
- భూమి తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూ సూర్యుని చుట్టూ తిరగడాన్ని భూ పరిభ్రమణం అంటారు. భూ పరిభ్రమణానికి 365 రోజులు పడుతుంది. భూ పరిభ్రమణం వలన ఋతువులు ఏర్పడతాయి.
- సూర్యుడు మరియు సూర్యుని చుట్టూ పరిభ్రమించే గ్రహాలను కలిపి సౌర కుటుంబం అంటారు.
- సౌర కుటుంబంలో బుధుడు, శుక్రుడు, భూమి, అంగారకుడు, బృహస్పతి, శని, యురేనస్ మరియు నెప్ట్యూన్ అనే గ్రహాలు ఉన్నాయి.
- సూర్యుని చుట్టూ పరిభ్రమించు ఖగోళ వస్తువులను గ్రహాలని, వాటి చుట్టూ పరిభ్రమించు వాటిని ఉపగ్రహాలని అంటారు.
- చంద్రుడు, భూమికి గల ఒకే ఒక సహజ ఉపగ్రహం.

అభ్యసనం మెరుగు పరచుకోండి Improve your Learning

I. విషయావగాహన

1. అక్షాంశాలు, రేఖాంశాలు మధ్య బేధాలు రాయండి?
2. గ్లోబు గురించి మీకు తెలిసినది రాయండి?
3. భూమి ఏ ఆకారంలో ఉంది?

II. ప్రశ్నించడం - పరికల్పనలు చేయడం

4. భూమి తిరగడం ఆగిపోతే ఏమవుతుంది?

III. ప్రయోగాలు - క్షేత్ర పరిశీలనలు

5. వివిధ పరిమాణాల బాల్లను ఉపయోగించి సౌరకుటుంబం నమూనాను తయారుచేయండి.

IV. సమాచార సేకరణ - ప్రాజెక్టులు

6. భారతదేశం పంపించిన కృత్రిమ ఉపగ్రహాల సమాచారాన్ని సేకరించండి. వాటి ఉపయోగాలు రాయండి.

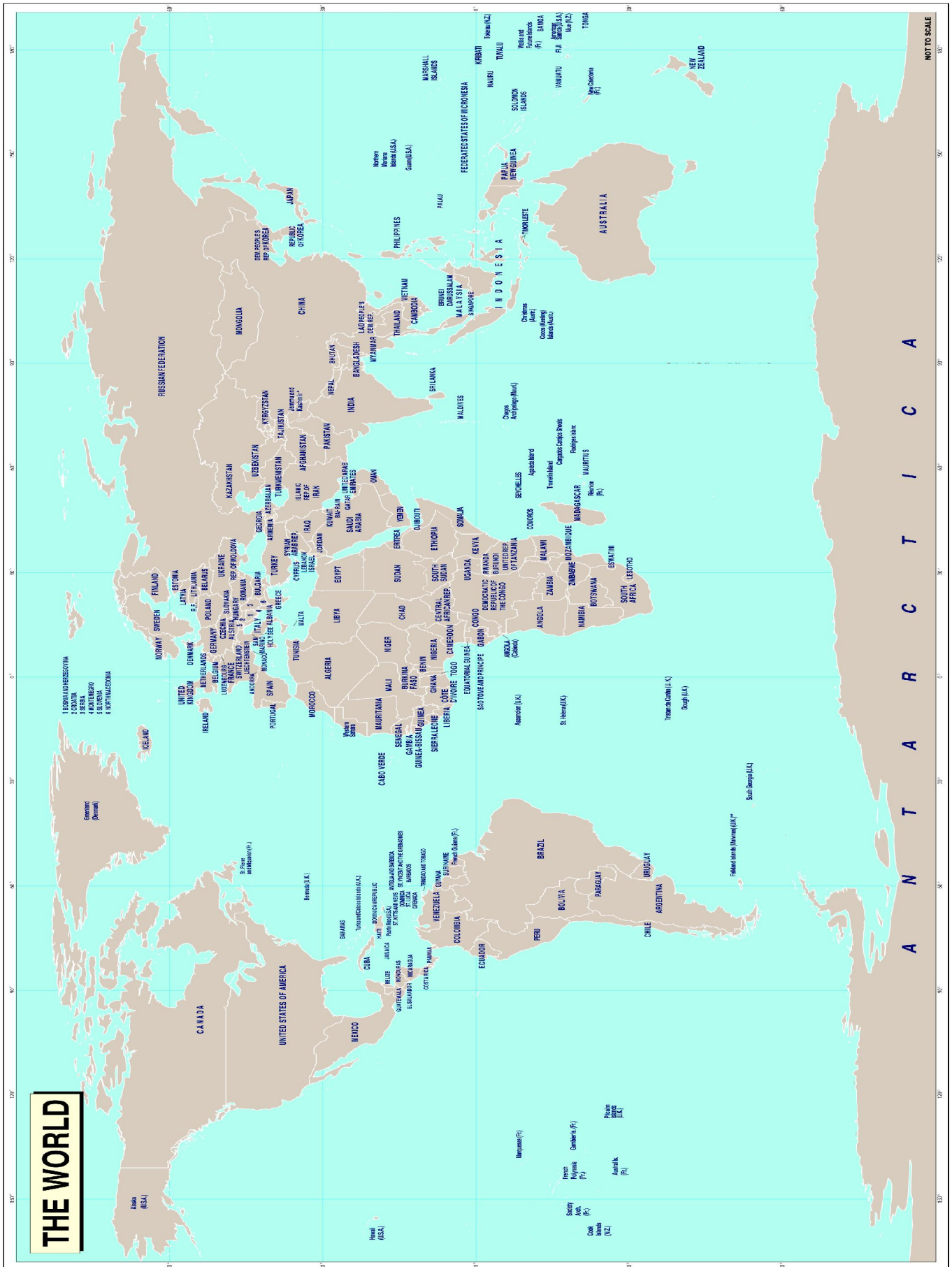
V. బొమ్మలు గీయడం - నమూనాలు తయారు చేయడం

7. ఒక బంతిపై అక్షాంశాలు, రేఖాంశాలను గీయండి.

VI. ప్రశంస

8. భూమి మాత్రమే మానవులకు నివాసయోగ్యమైన గ్రహం. ఎందుకు?

ROUGH WORK

GLOSSARY

Natural calamities	=	A disaster caused by the nature. (ప్రకృతి వైపరీత్యాలు)
Drought	=	Weather having less amount of rain for many months or years. (కరువు)
Slum	=	A density populated urban area inhabited by very poor people. (మురికివాడలు)
Nomads	=	People who do not stay long in the same place but move. (సంచార జీవనం గడిపేవారు)
Budget	=	A statement of income and expenditure. (ప్రణాళిక)
Global warming	=	Increase in the earth's temperature. (భూమి వేడెక్కడం)
Biodiversity	=	Variability of life on earth. (జీవవైవిధ్యం)
Non-bio degradable	=	Cannot be broken and dissolved in nature. (మట్టిలో కరగని పదార్థాలు)
Synthetic fibre	=	Various man made textile fibres. (కృత్రిమ దారాలు)
Canvas	=	durable cloth. (గుడారాలు, చిత్రలేఖనముకు ఉపయోగించే వస్త్రం)
Skeleton	=	Supporting frame work of bones (అస్థిపంజరం)
Pulse	=	Rhythmic beating of the heart (నాడి)
Traditional	=	Methods followed from ages (సాంప్రదాయం)
Irrigation	=	Water supply to agriculture (నీటి పారుదల)
Barrage	=	Barrier across the river (అనకట్ట)
Multipurpose	=	Using several purposes (బహుళార్థసాధక)
Public property	=	Property belonging to government. (ప్రజా సొత్తు)
Village Secretariat	=	The administrative office of the village. (గ్రామ సచివాలయం)
Civilization	=	The most advanced stage of social and cultural development of humanbeing. (నాగరికత)
Architecture	=	Architecture is both the process and the product of planning, designing and constructing the structures. (నిర్మాణం)
Safety measure	=	The measures taken to avoid the occurrence of the accidents. (భద్రతాచర్యలు)
Emergency	=	Unexpected situation (అత్యవసరము)
Railing	=	A fence made with iron (ఇనుపకంచె)
Emergency service	=	The service which can help in emergencies. (అత్యవసర సేవలు)
Disaster management	=	working to rescue the people and property during natural calamities (విపత్తుల నిర్వహణ)
Trade	=	The action of buying and selling goods (వాణిజ్యం)
Revolt	=	To turn against (తిరుగుబాటు)
Non-Violence	=	A situation in which someone avoids fighting. (అహింస)
Constitution	=	Is a set of rules that guides the people in a country (రాజ్యాంగం)
Sacrifice	=	Give up for a better cause (త్యాగం)
Axis	=	real or imaginary straight line going through the center of the object (అక్షం)
Prime meridian	=	The longitude that divides earth into equal parts (మధ్య రేఖాంశం)
Solar system	=	The sun together with all the planets and other bodies that revolve around it (సౌర వ్యవస్థ)
Satellite	=	an object in space that orbits or circles around a bigger object. (ఉపగ్రహం)
Artificial Satellite	=	an object that people have made and launched into orbit using rockets. (కృత్రిమ ఉపగ్రహం)
Astronaut	=	A person who travels in a space craft. (వ్యోమగామి)

FUNDAMENTAL DUTIES

Fundamental duties: It shall be the duty of every citizen of India-

- (a) to abide by the Constitution and respect its ideals and institutions, the National Flag and the National Anthem;
- (b) to cherish and follow the noble ideals which inspired our national struggle for freedom;
- (c) to uphold and protect the sovereignty, unity and integrity of India;
- (d) to defend the country and render national service when called upon to do so;
- (e) to promote harmony and the spirit of common brotherhood amongst all the people of India transcending religious, linguistic and regional or sectional diversities; to renounce practices derogatory to the dignity of women;
- (f) to value and preserve the rich heritage of our composite culture;
- (g) to protect and improve the natural environment including forests, lakes, rivers and wild life, and to have compassion for living creatures;
- (h) to develop the scientific temper, humanism and the spirit of inquiry and reform;
- (i) to safeguard public property and to abjure violence.
- (j) to strive towards excellence in all spheres of individual and collective activity so that the nation constantly rises to higher levels of endeavour and achievement;
- (k) who is a parent or guardian, to provide opportunities for education to his child or, as the case may be ward between the age of six and fourteen years;

- Constitution of India,
Part IV A (Article 51 A)

Right of Children to Free and Compulsory Education (RTE) Act, 2009

The RTE Act provides for the right of children to free and Compulsory Education to every child in the age group of 6 – 14 years which came into force from 1st April 2010 in Andhra Pradesh.

Important provisions of RTE Act

- Ensure availability of schools within the reach of the children.
- Improve School infrastructure facilities.
- Enroll children in the class appropriate to his / her age.
- Children have a right to receive special training in order to be at par with other children.
- Providing appropriate facilities for the education of children with special needs on par with other children.
- No child shall be liable to pay any kind of fee or charges or expenses which may prevent him or her from pursuing and completing the elementary education. No test for admitting the children in schools.
- No removal of name and repetition of the child in the same class.
- No child admitted in a school shall be held back in any class or expelled from school till the completion of elementary education.
- No child shall be subjected to physical punishment or mental harassment.
- Admission shall not be denied or delayed on the ground that the transfer and other certificates have not been provided on time.
- Eligible candidates alone shall be appointed as teachers.
- The teaching learning process and evaluation procedures shall promote achievement of appropriate competencies.
- No board examinations shall be conducted to the children till the completion of elementary education.
- Children can continue in the schools even after 14 years until completion of elementary education.
- No discrimination and related practices towards children belonging to backward and marginalized communities.
- The curriculum and evaluation procedures must be in conformity with the values enshrined in the constitution and make the child free of fear and anxiety and help the child to express views freely.